

BESLUITENBOEKJE VAN DE GENERALE SYNODE HUIZEN/NUNSPEET 2010

Inhoud:

Besluiten van de generale synode Huizen/Nunspeet 2010	2
A. Kerkorde (tekst)	2
B. Nieuwe en herziene bijlagen in de kerkorde	4
C. Toevoegingen aan en wijzigingen in bijlagen van de kerkorde	33
D. Uitspraken via instructies	39
E. Deputaatschappen en commissies	44
F. Verhouding tot andere kerken	62
G. Financiën en publiciteit	66
H. Benoemingen	68

VOORWOORD

Aan: de kerkenraden, classes en particuliere synoden van de
Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Goes/Hoogeveen, december 2010

Geachte broeders,

Het is met genoegen dat het moderamen van de generale synode 2010 u het zogenoemde 'besluitenboekje' aanbiedt, waarin u vrijwel alle openbare besluiten van de generale synode van Huizen/Nunspeet 2010 aantreft.

Terugkijkend op de tien synodezittingen constateert het moderamen met dankbaarheid dat de vergaderingen niet alleen in een broederlijke sfeer verlopen zijn, maar ook in een werkelijke onderlinge verbondenheid. Meerdere keren is tijdens de vergaderingen en in de wandelgangen opgemerkt dat het goed was bij elkaar te zijn. Bijzondere momenten van geestelijke verbondenheid blijven ons bij, o.a. op de middag dat we als synode in gebed en zang heel speciaal het aangezicht van de Heere zochten.

Het moderamen proefde de wil en de bereidheid om bij alle verscheidenheid, die ons kerkelijk leven kenmerkt, naar elkaar te luisteren, op grond van het Woord van de Heere God. De voor u liggende besluiten mogen gezien worden als een resultaat van deze bereidheid. Daarbij beseft het moderamen dat deze dingen niet vanzelfsprekend zijn. We ontvangen ze inderdaad op het gebed als een geschenk van God de Heere. Hij bracht de afgevaardigden samen en gaf hun – en daarin ons als kerken – deze zegen. Het besef dat al onze kerken met zonde bevlekt zijn, maakt onze verwondering over Gods goedheid des te groter.

Het is daarom dat het moderamen met dankbaarheid de besluiten van de gehouden synode 'openbaar' maakt, met het gebed dat de Koning van de Kerk er zijn zegen over wil geven. Tot eer van zijn Naam en dan ook tot opbouw van onze kerken.

In hartelijke verbondenheid aan de Heere, namens het moderamen,

De scribae van de synode,

ds. J.G. Schenau
ds. J. van 't Spijker

BESLUITEN VAN DE GENERALE SYNODE HUIZEN/NUNSPEET 2011

A. KERKORDE (TEKST)

ARTIKELEN

De onderstaande artikelen zijn gewijzigd of aangevuld:

Artikel 4 – Toelating tot het ambt van dienaar des Woords

De synode besloot:

artikel 4 lid 6d K.O. als volgt te wijzigen: het onderzoek van de evangelist op de classis (zie lid b) vindt plaats na een verzoek van de kerkenraad daartoe en naar analogie van het bepaalde in art. 4 lid 3a K.O. Als de classis een verklaring van bevoegdheid heeft afgegeven, kan de kerkenraad overgaan tot zijn bevestiging. De kerkenraad voegt de verklaring van de classis bij de aanstellingsbrief.

Artikel 11 – Levensonderhoud en ontslag van een predikant

De synode besloot:

- de volgende door de generale synode 2007 voorgestelde toevoeging aan de tekst in kleine letter bij artikel 11 lid 3 definitief vast te stellen:
  - dat losmaking van een predikant als regel slechts kan geschieden na een rechtstreeks verzoek daartoe van de betrokken kerkenraad;
  - dat een classis slechts dan zonder de kerkenraad kan handelen, wanneer:
    - een kerkenraad aan de classis verzocht heeft te doen wat des kerkenraads is omdat hij zelf handelingsonbekwaam is;
    - een classis formeel heeft geconstateerd dat een kerkenraad handelingsonbekwaam is;
    - tegen een besluit van een kerkenraad om geen losmaking aan te vragen bij de classis, appel bij de classis wordt aangetekend en de zaak mitsdien op de classis terecht komt;
- de laatste zinsnede van art.11 sub.7 als volgt te formuleren: Een uitzondering wordt gemaakt voor predikanten die op het moment van losmaking door de classis de leeftijd van 62 jaar bereikt hebben.

Artikel 31 – Recht van appel

De synode besloot:

- de laatste volzin van art. 31 K.O. te vervangen door: Voor de indiening van een dergelijk bezwaar, verzoek tot revisie genaamd, dienen de volgende regels:
  - bij indiening bij de generale synode dient het op dezelfde wijze met redenen omkleed te zijn als een appel of dient het anderszins een element te bevatten dat bij het doen van de uitspraak buiten beschouwing was gebleven of onvoldoende was overwogen;
  - bij indiening bij een andere kerkelijke vergadering dient het een element te bevatten dat bij het doen van de uitspraak buiten beschouwing was gebleven of onvoldoende was overwogen;
- de kleine letters van artikel 4 K.O. aan te vullen met de volgende bepaling: Het kerkrechtelijke beginsel van de gelijkwaardigheid van de ambten sluit een gezagsverhouding

tussen kerkenraad en predikant uit. Om die reden kan in de Christelijke Gereformeerde Kerken de verhouding tussen predikant en gemeente/kerkenraad niet gekwalificeerd worden als een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. Het is een rechtsverhouding van geheel eigen aard, die wordt beheerst door de bepalingen van de kerkorde en de inhoud van de beroepsbrief.

Artikel 41 – Classis

De synode besloot:

art. 41 K.O. sub 4 als volgt te wijzigen: Elke classis stelde op haar vergadering een onderzoek in naar de voor de onderscheiden kerkelijke kassen gehouden collecten en rapporteert eenmaal per jaar na de voorjaarsvergadering over dit onderzoek en de uitkomsten daarvan aan deputaten financiële zaken (1928, 1931, 2010).

Artikel 64 – Kerkdiensten

De synode besloot:

art. 64 K.O. sub 3 als volgt aan te vullen: Hoewel het regel behoort te zijn, dat in elke gemeente zondagsmorgens de decalooog wordt gelezen, is het niet in strijd met de K.O. wanneer naast of in bijzondere gevallen in de plaats van de decalooog andere Schriftgedeelten gelezen worden, welke duidelijk het karakter van de wet des Heren dragen (1977).

Artikel 11 – Levensonderhoud en ontslag van een predikant en artikel 79 – Censuur over ambtsdragers

De synode besloot:

1. na artikel 79 K.O. de volgende bepaling (79a) toe te voegen: Wanneer tegen een ambtsdrager een klacht is ingediend bij de klachtencommissie kan de kerkenraad, gehoord de klachtencommissie, besluiten deze ambtsdrager tijdelijk, voor de duur van het onderzoek van de klachtencommissie en in afwachting van de beslissing over eventueel te nemen tuchtmaatregelen, op non-actief te stellen. De kerkenraad gaat daartoe niet over dan na deze ambtsdrager te hebben gehoord;
2. bij artikel 11 en 79 K.O. de volgende bepaling toe te voegen: Wanneer de verhouding tussen predikant en kerkenraad en/of gemeente ernstig verstoord is, kan de classis besluiten om in afwachting van verdere besluitvorming over een eventuele schorsing, afzetting, losmaking of emeritering de predikant op non-actief te stellen. Bij de beslissing om een predikant op non-actief te stellen houdt de classis rekening met de gerechtvaardigde belangen van de predikant bij voortzetting van zijn ambtelijk werk. De classis gaat niet over tot op non-actiefstelling alvorens de predikant en de kerkenraad te hebben gehoord. De predikant behoudt bij zijn op non-actiefstelling het recht op doorbetaling van zijn traktement en overige emolumenten. De kerkenraad c.q. de classis kunnen beslissen dat het de predikant vrijstaat om gedurende zijn op non-actiefstelling ambtelijke werkzaamheden buiten de eigen gemeente te verrichten. De classis is gehouden om bij het besluit tot de maatregel tot op non-actiefstelling vast te stellen wanneer en onder welke voorwaarden het komt tot een nieuwe beoordeling van deze maatregel;
3. in art. 79 K.O. de volgende aanvulling te doen: Ook kan indien de omstandigheden er aanleiding toe geven, een maatregel getroffen worden als op non-actiefstelling. Het gaat dan om verhoudingen die verstoord zijn zonder dat er meteen sprake hoeft te zijn van consequenties als tucht in de zin van schorsing of afzetting. De classis is gehouden om bij het besluit tot de maatregel tot op non-actiefstelling vast te stellen wanneer en onder welke voorwaarden het komt tot een nieuwe beoordeling van deze maatregel;
4. aan art. 79 K.O. toe te voegen: Bij schorsing c.q. afzetting van een evangelist zal dezelfde procedure gevolgd worden als bij schorsing c.q. afzetting van een predikant.

Artikel 84 – Rechtszekerheid

De synode besloot op 28 mei 2008:

1. de tekst van art. 84 K.O. te wijzigen, zodat de tekst nu als volgt luidt:

De kerken, die in classes, particuliere synoden en generale synoden samenkomen, worden ten aanzien van vermogensrechtelijke zaken die zij gemeenschappelijk hebben, vertegenwoordigd door de respectieve classicale, particulier-synodale of generaal-synodale vergaderingen of door deputaten, die door deze vergaderingen worden benoemd, geïnstrueerd en ontslagen en die in al hun handelingen aan hun instructie gebonden zijn. De Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken heeft rechtspersoonlijkheid op grond van artikel 2:2 van het Burgerlijk Wetboek; het reglement van de rechtspersoon wordt vastgesteld door de synode en kan worden gewijzigd met inachtneming van hetgeen de synode daarover in dat reglement bepaalt. Een plaatselijke kerk kan worden vertegenwoordigd door twee of meer leden van de kerkenraad dan wel door twee of meer personen die gemachtigd zijn door de kerkenraad;

2. de tekst van de kleine letters van art. 84 K.O. te wijzigen, zodat deze nu als volgt luidt: (Modellen voor legaten en erfstellingen: bijlage 64. Rechtspositieregeling van kerkelijke werkers en medewerkers van deputaatschappen: bijlage 43).

Voor de uitvoering van niet-ambtelijk werk kan de generale synode medewerkers (doen) aanstellen. Deze aanstelling zal geschieden met inachtneming van de door de generale synode vastgestelde rechtspositieregeling(en). De Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland worden als werkgever vertegenwoordigd door: de deputaten landelijk kerkelijk bureau. Niet- ambtelijke werkers vervullen hun taak onder leiding van de deputaten op wier terrein zij werken. De Theologische Universiteit Apeldoorn is werkgever voor de algemeen bestuurder en de bij haar werkzame docenten en onderwijsondersteunende medewerkers.

B. NIEUWE EN HERZIENE BIJLAGEN IN DE KERKORDE

1. BIJLAGE 1 (art. 6)

Instructie voor de deputaten voor de geestelijke verzorging van de varenden

Artikel 1

De generale synode benoemt deputaten voor de geestelijke verzorging van varenden.

Artikel 2

Het aantal deputaten is minstens zes.

Artikel 3

Deputaten kunnen aan hun college een drietal mensen met ervaring in de scheepvaartsector, zo mogelijk ambtsdraggers, als adviseurs toevoegen.

Artikel 4

De taak van deputaten is:

- a. de kerkenraden te stimuleren de geestelijke verzorging van de varende leden en hun gezinnen getrouw waar te nemen;
- b. de kerkenraden op te wekken huisbezoeken te doen bij de varenden in de binnenvaart; van dit ambtelijk bezoek zo nodig kennis te geven aan de plaatselijke gemeente waaronder het betrokken gezin ressorteert;
- c. de kerkenraden te verzoeken namen en adressen van varende leden door te geven aan deputaten voor het bijhouden van een adressenbestand;
- d. er bij de kerkenraden op aan te dringen contacten te onderhouden met de zeevarenden die voor maritieme werkzaamheden langdurig in het buitenland verblijven;
- e. een kerkenraad die een predikant beroept voor de ambtelijke bearbeiding van varenden, in dezen van advies te dienen, zo nodig met hem samen te werken en hem financieel te steunen volgens een daarvoor te maken overeenkomst;
- f. contact te onderhouden en zo mogelijk samen te werken met andere reformatorische kerken of instanties die op de een of andere wijze de geestelijke verzorging van varenden ter hand hebben genomen.

Artikel 5

Met het oog op het bepaalde in artikel 4 sub e: de benodigde gelden worden verkregen uit giften, erflatingen, collecten e.d.; indien nodig mogen deputaten aan de kerken een collecte vragen.

Artikel 6

Deputaten zijn naar artikel 84 K.O. en binnen de grenzen van hun instructie bevoegd tot:

- a. het in ontvangst nemen van gelden, waaronder legaten en erfstellingen;
- b. het verrichten van betalingen.

Artikel 7

Deputaten zijn van al hun handelingen verantwoording schuldig aan de generale synode.

2. BIJLAGE 4 (art. 11)

Instructie voor de deputaten voor onderlinge bijstand en advies

Artikel 1 – Samenstelling

Het door de generale synode ingestelde deputaatschap voor onderlinge bijstand en advies bestaat uit negen leden. De generale synode benoemt een deputaat-voorzitter, een deputaat-secretaris, een deputaat-penningmeester, die samen het moderamen vormen, en nog twee deputaten alsmede hun vijf secundi. Elke particuliere synode benoemt voor de tijd van drie jaar één deputaat met zijn secundus.

Deputaten benoemen uit hun midden plaatsvervangers voor de leden van het moderamen, alsmede tenminste drie leden die samen de sectie bouwaangelegenheden vormen.

Artikel 2 – Taak

Deputaten hebben tot taak overeenkomstig de door de generale synode gegeven instructie financiële middelen voor onderlinge bijstand te beheren en daaruit steun te verlenen aan kerken die niet in staat zijn te voldoen aan hun financiële verplichtingen ingevolge artikel 11 K.O. of overigens in financiële moeilijkheden verkeren.

Deputaten hebben voorts tot taak kerken desgevraagd te adviseren inzake behoeften en voorzieningen aan gebouwen en de daarmee verbonden financiële consequenties. Zij kun-

nen zich te dien aanzien zondig van deskundige bijstand voorzien.

Deputaten hebben eveneens tot taak, na melding dienaangaande van deputaten voortijdige ambtsbeëindiging, uitkeringen te verzorgen bij voortijdige ambtsbeëindiging.

Artikel 3 – Middelen

De financiële middelen voor het deputaatschap onderlinge bijstand en advies (ob&a) worden gevormd door zijn vermogen en worden aangevuld met de door de generale synode vastgestelde bijdragen van de kerken en eventuele andere ontvangsten.

Artikel 4 – Steunverlening predikantskosten

a. Steunverleningspercentages

Deputaten verlenen financiële steun aan kerken door toekenning van een maximale uitkering over een kalenderjaar op basis van het werkelijke en voor deputaten aanvaardbare exploitatietekort.

Deze steun als omschreven in dit artikel, geldt uitsluitend voor kerken die per 1 januari van het desbetreffende jaar minder dan 250 (doop)leden hebben.

N (doop)leden per 1 januari van het jaar waarover steun wordt aangevraagd	N < 150	N = 150 t/m 174	N = 175 t/m 199	N = 200 t/m 249
Normale steun predikantskosten *) bij een ledental van N *) predikantskosten volgens richtlijnen deputaten FZ	40%	35%	30%	25%
Benoemingspercentage van een deeltijdpredikant bij ledental van N	50%	75%	75%	100%
Steunpercentage bij beroep zonder toestemming ob&a:				
Lopend boekjaar:	0 %	0 %	0 %	0 %
1 ^e boekjaar	0 %	0 %	0 %	0 %
2 ^e boekjaar	50%	50%	50%	50%
3 ^e boekjaar	100%	100%	100%	100%

Op basis van een jaarbegroting kan een voorlopige toezegging worden gedaan, waaraan geen rechten ontleend kunnen worden. De grondslag voor de berekening van de steun predikantskosten wordt - behoudens zeer bijzondere omstandigheden - gevormd door het traktement, huisvesting, overige vergoedingen en de tegemoetkoming ziektekostenverzekering en verminderd met de neveninkomsten uit arbeid door de predikant, voor zover deze neveninkomsten meer bedragen dan 15% van het minimumtraktement, respectievelijk van het traktement bij deeltijd.

b. Beroepingswerk

Gemeenten die aanspraak willen maken op steun in de predikantskosten en eventuele draagkrachtuitkering zullen het beroepingswerk pas ter hand nemen, dan wel een kerkelijk werker aanstellen, nadat deputaten op hun verzoek ter zake positief hebben beslist. Een gemeente die zonder toestemming een beroep uitbrengt, zal het lopende boekjaar (kalenderjaar) en het daaropvolgende eerste volledige boekjaar geen ob&a-steun ontvangen. Na deze periode - het tweede volledige boekjaar - wordt 50% van de normale steun uitgekeerd en het derde boekjaar wordt deze gemeente alsnog opgenomen in de

normale steunverleningprocedure (zie ook de bovenstaande tabel). Voor het tekort dat ontstaat in de jaren dat de gemeente niet (volledig) door ob&a wordt gesteund, zal de betreffende gemeente zelf een oplossing moeten zoeken.

c. *Maximumsteunbedrag per (doop)lid*

De steun predikantskosten zal nooit meer bedragen dan een - door deputaten ob&a - periodiek te indexeran maximumbedrag per (doop)lid per jaar.

d. *Inschaling*

Deputaten kunnen binnen de geldende regelingen voor steunverlening predikantskosten besluiten in gevallen dat een predikant die op latere leeftijd (ouder dan 30 jaar) in de ambtelijke dienst komt een leeftijd van dertig jaar als startleeftijd met nul periodieken hanteren. Inschaling ten behoeve van de steunverlening geschiedt dan volgens de regel, aantal 'dienstjaren' is leeftijd minus 30, echter nooit hoger dan de werkelijke inschaling.

e. *Steun bij pastorale arbeid*

Deputaten kunnen binnen het raam van de geldende regelingen voor steunverlening in bijzondere gevallen vervangende of aanvullende steun verlenen voor pastorale arbeid.

- Deze steunverlening blijft op voorhand beperkt tot:

- a. hulp bij tijdelijke aanvulling of tijdelijke vervanging wegens noodzakelijke uitbreiding van pastoraal werk dan wel het niet functioneren van de predikant anders dan door ziekte;
- b. hulp aan gemeenten die helaas wellicht nog maar een beperkte bestaansduur zullen hebben.

- De kerkenraad is verantwoordelijk voor de personele invulling van deze tijdelijke steun (predikant, pastoraal werker).

- In beginsel wordt deze steun voor een periode van maximaal vijf (5) jaren toegekend.

- Deputaten kunnen ook steunverlening mogelijk maken aan een 'herplantgemeente' om kerkelijke werkers te steunen. Het percentage van het steunbedrag aan zo'n gemeente zal nimmer hoger zijn dan dit bij een predikant zal kunnen zijn.

f. *Steun bij langdurige ziekte predikant*

Van langdurige ziekte kan worden gesproken indien deze langer voortduurt dan zes (6) maanden na ziekmelding bij de kerkenraad. De kerkenraad van de langdurig zieke predikant kan zich - na consultatie van de consulent - tot de classis wenden voor hulp en bijstand in pastoraat en prediking. De kerkenraad kan door middel van de gebruikelijke wegen een beroep doen op deputaten ob&a voor steun.

Deze steun zal nimmer hoger zijn dan het werkelijke tekort dat ontstaat door extra uitgaven om het gemeentelijk leven voortgang te doen vinden. Een en ander met inachtneming van hetgeen in artikel 4a bepaald is ten aanzien van de neveninkomsten.

g. *Afbouwregeling steun predikantskosten*

Kerken die het maximumledenaantal van 249 (doop)leden overschrijden en de voorgaande drie (3) jaren steun ontvangen hebben voor de predikantskosten, kunnen in aanmerking komen voor een afbouwregeling. Deze regeling bouwt het steunbedrag als volgt af: in het eerste jaar nadat het ledenaantal van 249 (doop)leden is overschreden tot maximaal 67%, in het tweede jaar tot maximaal 33%, waarna geen bijdrage meer wordt verleend.

Artikel 5 – Draagkrachtuitkering

De draagkrachtuitkering is maximaal 60% van de vastgestelde en afgedragen minimumbijdragen voor kerkelijke kassen. Deze steun geldt als aanvulling op de steun predikantskosten voor die kerken die minder dan 250 (doop)leden hebben. De draagkrachtuitkering wordt pro rato verstrekt over het aantal volledige maanden - van het jaar van de steunaanvraag - dat de predikant in de gemeente heeft gewerkt.

Artikel 6. Steun rente en aflossing kerk(ver)bouw

De door deputaten aanvaarde bijdrage voor kerk(ver)bouw gedurende een bepaalde periode in de rente- en aflossingsverplichtingen van de lening (c.q. leningen) heeft als basis de redelijke kosten van (ver-)bouw of aankoop van kerkgebouw met vergaderaccommodatie, inclusief meubilair en orgel. Een kerk dient in principe omstreeks 40% van voornoemde kosten uit eigen middelen beschikbaar te hebben. In geval van voldoende draagkracht van de betreffende gemeente is een minimumpercentage van 20 van voornoemde kosten nog aanvaardbaar.

Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen kunnen deputaten van deze regel afwijken. In alle gevallen dient een sluitende begroting en financiële meerjarenplanning aanwezig te zijn. Deze steuncomponent geldt voor alle christelijke gereformeerde kerken, ongeacht hun aantal (doop)leden.

Artikel 7 – Steunaanvragen

Deputaten stellen de kerkenraden ieder jaar in de gelegenheid - door middel van een mededeling in het kerkblad *De Wekker* - een met redenen omklede steunaanvraag voor 1 februari bij hun secretaris in te dienen op de daarvoor bestemde formulieren zoals een jaarrekening, begroting en meerjarenonderhoudsplan.

Deputaten zijn bevoegd aan de kerkenraden nadere schriftelijke of mondelinge toelichting te vragen. Zij zullen alle ontvangen gegevens vertrouwelijk behandelen.

Indien na de datum tot het indienen van een aanvraag niet voorziene omstandigheden zich voordoen, kunnen kerkenraden alsnog een aanvraag indienen. In dat geval zullen de kerkenraden geen verplichtingen waarvoor financiële steun van deputaten nodig is, aangaan vóórdat deputaten op hun verzoek schriftelijk positief hebben beslist.

Artikel 8 – Beslissing

Deputaten beslissen binnen vier maanden na ontvangst van het steunverzoek en de, zo nodig, gevraagde toelichting. Bij hun beslissing houden deputaten rekening met de offervaardigheid van de gemeente, met de bestaande vermogenspositie en met te verwachten ontwikkelingen.

Artikel 9 – Verantwoording

Deputaten zijn verantwoordelijk van hun beleid en van hun financieel beheer verschuldigd aan de generale synode. Zij geven daartoe een verslag van hun werkzaamheden met overzichten van de baten en lasten en van de bezittingen en schulden van de financiële middelen aan de generale synode onder gelijktijdige indiening van een begroting voor de eerstkomende drie jaren.

Deputaten geven jaarlijks een overzicht van hun werkzaamheden aan de particuliere synoden.

Artikel 10 – Bevoegdheid

Deputaten zijn naar artikel 84 K.O. en binnen hun instructie bevoegd tot:

- a. het in ontvangst nemen van gelden, waaronder legaten en erfstellingen;
- b. het verrichten van betalingen.

3. BIJLAGE 8 (art. 15, 37 en 64)

Voorlopige regeling voor het gestalte geven aan eenheid met kerken van gereformeerd belijden

1. Algemeen

- a. Het aanvankelijk gestalte geven aan eenheid tussen plaatselijke kerken van gereformeerd belijden die tot verschillende kerkverbanden behoren, door nauwer samenleven, kan alleen geschieden met kerken die behoren tot een kerkverband waarvan de synode van de eigen kerken heeft geconstateerd dat het zich in alles wil stellen op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis en met welk kerkverband contacten worden onderhouden door wederzijdse deputaten.
- b. De nauwere samenleving is zuiver plaatselijk en mag niet worden gezien als een vereniging tussen de betrokken kerken of als het constitueren van een nieuwe kerkformatie. De plaatselijke kerk behoudt haar zelfstandig karakter wat leer, dienst en kerkregering betreft, totdat het eventueel komt tot verdere stappen op de weg naar plaatselijke eenheid (zie 3.c).
- c. Het bovengenoemde nauwer samenleven draagt een voorlopig karakter in afwachting van de verdere ontwikkeling ten aanzien van de toenadering tussen beide kerkverbanden.
- d. Een predikant van een kerkverband waarvan de synode van de eigen kerken heeft geconstateerd, dat het zich in alles wil stellen op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis en met welk kerkverband contacten worden onderhouden door wederzijdse deputaten (zie 1.a) is bevoegd tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst der gebeden en tot de kerkelijke bevestiging van een huwelijk in een kerkdienst van een christelijke gereformeerde kerk, mits op uitnodiging van de kerkenraad van die gemeente. Deze regel geldt alleen indien ze wederkerig geldt binnen het andere kerkverband. Onze predikanten behoeven tevens de bewilliging van hun eigen kerkenraad om voor te kunnen gaan in een kerkdienst van een gemeente van het andere kerkverband.

2. De weg tot nauwer samenleven – plaatselijk

- a. De nauwere samenleving kan alleen tot stand komen na genoegzame samensprekingen tussen de betrokken kerkenraden, waarbij gebleken is dat er metterdaad een eenheid is in erkenning en beleving van het Woord Gods en de belijdenis der kerken, alsook van de regels die op grond daarvan voor het kerkelijk leven gelden.
- b. De kerkenraad van de christelijke gereformeerde kerk moet over de voorgenomen nauwere samenleving de gemeente horen en haar bewilliging vragen; slechts bij een naar het oordeel van de kerkenraad genoegzame eenparigheid van gevoelen in de gemeente kan de kerkenraad verdere stappen doen tot de voorgenomen nauwere samenleving.
- c. De kerkenraad van de christelijke gereformeerde kerk moet vervolgens het oordeel van de classis vragen omtrent de voorgenomen nauwere samenleving.
- d. De classis zal zich overtuigen van
  1. het feit of betreffende kerkenraden onderling gesproken hebben over: a. de visie op de prediking; b. de visie op de gemeente; c. de visie op de sacramenten en de kerkelijke vermaning, en of zij over deze thema's onderling overeenstemming hebben bereikt;
  2. de onder 2b. bedoelde bewilliging van de gemeente.
- e. De classis zal door middel van de rondvraag naar art. 41 K.O. en van de kerkvisitatie naar art. 44 K.O. voortdurend haar aandacht geven aan de tot stand gekomen nauwere samenleving.
- f. Indien kerkenraden van gemeenten waar een nauwer samenleven tot stand is gekomen, willen overgaan tot een samenwerking als onder 3.c bedoeld, zal dezelfde procedure als onder 2.b tot en met 2.e vermeld is, worden gevolgd, met inachtneming van wat in eerdere stadia besproken en besloten is.

3. De inhoud van het nauwer samenleven – plaatselijk

1. Het nauwer samenleven kan uitkomen in de toelating van elkaars ongecensureerde leden tot elkaars avondmaalsviering, het aanvaarden van elkaars attestaties en het van tijd tot tijd in de dienst des Woords laten voorgaan van elkaars plaatselijke predikanten of van predikanten van andere plaatselijke kerken waar hetzelfde nauwer samenleven tot stand is gekomen.
2. In het kader van deze regeling kunnen onze kerkenraden die deze samenwerking kennen, ook predikanten van andere plaatselijke kerken van eigen kerkverband uitnodigen, die daartoe de bewilliging van hun eigen kerkenraad behoeven.
3. Bij de voortgang van het nauwer samenleven kan het komen tot een samenwerking waarbij de beide plaatselijke gemeenten vergaderen als één gemeente, uitkomend in de eenheid van leer, dienst en kerkregering, onverminderd het bepaalde in 1.b en 1.c inzake het zuiver plaatselijke en voorlopige karakter van deze nauwere samenleving.

4. Inhoud van het nauwer samenleven – classicaal

- a. Classes kunnen kerkenraden die gekomen zijn tot een nauwer samenleven machtigen ambtsdragers als waarnemers te zenden naar de classicale vergadering van het classicale ressort waartoe de gemeente waarmee het nauwer samenleven tot stand is gekomen, behoort. Evenzo kunnen waarnemers uit het classicale ressort van de andere kerken van gereformeerd belijden in de eigen classicale vergadering ontvangen worden.
- b. Indien christelijke gereformeerde kerken en andere kerken van gereformeerd belijden in hetzelfde of nagenoeg hetzelfde ressort tot wederzijdse classicale overeenstemming komen, heeft deze classis het recht de kerken in haar ressort toe te staan om aan de gevonden eenheid gestalte te geven naar analogie van de wijze, die in deze bijlage is vastgelegd, met dien verstande dat geen predikant zal voorgaan in plaatsen waar de christelijke gereformeerde kerk hierin niet bewilligt.

4. BIJLAGE 9 (art. 19)

Regelingen deputaten studie- en stimuleringsfonds

De synode besloot:

de regeling deputaten studiefonds als volgt vast te stellen:

Art. 4. Regeling deputaten studiefonds (regeling 2010)

Artikel 1 – Voorwaarde en duur

- 1.1 Deputaten studiefonds kunnen financiële steun verlenen aan studenten die via het admmissie-examen zijn toegelaten tot de studie aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn én niet meer in aanmerking komen voor studiefinanciering ingevolge de Wet Studiefinanciering (WSF 2000).
- 1.2 De bijdrage uit het studiefonds wordt toegekend gedurende ten hoogste 6,5 jaar, gerekend vanaf het begin van het propedeutisch jaar en wordt beëindigd aan het eind van de maand waarin de studie is afgerond.

Artikel 2 – Aanvraag

- 2.1 De aanvraag dient, met een toelichting van de financiële (gezins)situatie, drie maanden voor het begin van het studiejaar te worden ingediend bij de secretaris van het deputaatschap voor het studie- en stimuleringsfonds. De student is verplicht op verzoek van deputaten alle medewerking te verlenen om de noodzakelijk geachte gegevens betreffende zijn (hun) financiële draagkracht te verstrekken.

- 2.2 Indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de aanvraag worden ingediend op elk moment tijdens de studieperiode.
- 2.3 Deputaten zijn gehouden binnen twee maanden na ontvangst van de aanvraag en de aanvullende gegevens hun beslissing aan de (aankomende) student mee te delen. Een student kan schriftelijk en met redenen omkleed aan deputaten verzoeken om herziening van hun beslissing ten aanzien van de hem al of niet toegekende bijdrage.
- 2.4 Deputaten zijn gerechtigd om drie maanden voor de aanvang van het nieuwe studiejaar, aan de hand van een vragenformulier te toetsen of aan de voorwaarden voor verlenging van de bijdrage wordt voldaan. Indien blijkt dat sinds de laatste toekenning de financiële situatie of de persoonlijke omstandigheden van de student of zijn gezin aanmerkelijk zijn gewijzigd, kunnen deputaten de bijdrage herzien.

Artikel 3 – Voorwaarden toekenning

Er bestaat geen recht op een bijdrage uit het studiefonds indien:

- 3.1.1 de student in aanmerking komt voor studiefinanciering krachtens de Wet op de Studiefinanciering, of
- 3.1.2 het vrij besteedbaar gezinsvermogen per 1 januari van het jaar van aanvraag hoger is dan € 25.000,-, of
- 3.1.3 het totale gezinsvermogen hoger is dan € 50.000,-.
- 3.2 Indien het brutogezinsinkomen meer bedraagt dan de WSF-bijverdiengrens is er slechts recht op een gedeeltelijke bijdrage. Het meerdere wordt in dat geval in mindering gebracht op de bijdrage uit het studiefonds.
- 3.3 Indien de echtgenote van de student recht heeft op een WSF-bijdrage en haar recht daarop uitoefent, wordt de WSF-bijdrage (uitgezonderd de basisbeurs voor collegegeld en studiemiddelen) meegerekend bij het inkomen.
- 3.4 Wanneer in de loop van een fiscaal jaar door de student wordt voorzien dat het gezinsinkomen resp. het verzamelinkomen aanmerkelijk (plus of min 10 %) afwijkt van het verwachte inkomen op het moment van de aanvraag, dient de student daarvan tijdig bericht te geven aan deputaten zodat dienovereenkomstig eventueel aanpassing van de bijdrage zal kunnen plaatsvinden.

Voor definities: zie artikel 9

Voor bedragen: zie bijlage

Artikel 4 – Studievorderingen

De steunverlening kan worden beëindigd resp. tijdelijk worden opgeschort indien, naar het oordeel van het curatorium, de studie onvoldoende vorderingen vertoont, alsook wanneer de student bij herhaling tekort schiet in het verstrekken van de door deputaten gevraagde informatie. Deputaten zijn bevoegd de studievorderingen op te vragen bij het college van hoogleraren.

Artikel 5 – Bijdragen

De bijdrage uit het studiefonds die aan de student kan worden verleend, kent de volgende componenten:

- 5.1 Een bijdrage voor de kosten van het collegegeld en benodigde studiemiddelen (inclusief boeken). Deze bijdrage wordt verstrekt als schenking.
- 5.2 Voor de uitwonende student een persoonsgebonden maandbudget voor levensonderhoud, zorgverzekering, reiskosten, enz. Het persoonsgebondenbudget wordt als lening verstrekt. De lening is rentevrij.

- 5.3 In bijzondere gevallen, dit ter beoordeling van de deputaten, kan een gezinstoeslag worden toegekend ten behoeve van de verzorging van kinderen tot 12 jaar. De gezinstoeslag wordt als lening verstrekt.
- 5.4 Als richtlijn voor de bepaling van de bedragen geldt de WSF-norm.

Het toegekende bedrag wordt in maandelijkse termijnen uitbetaald

Bedragen: zie bijlage

Artikel 6 – Aflossing lening

Van de totaal bij het studiefonds opgebouwde lening wordt 70% kwijtgescholden in gelijke delen over 15 jaar, te beginnen drie jaar na het afsluiten van de studie. De overige 30% van de lening dient in maximaal 15 jaar te worden afgelost, eveneens te beginnen drie jaar na beëindiging van de studie. Deze aflossing geschiedt lineair in nader overeen te komen tijdvakken van hooguit één jaar.

Artikel 7 – Overige bepalingen

- 7.1 Indien de student de studie tussentijds afbreekt dan wel de admissiale status verliest, dient het totale bedrag van de reeds verstrekte lening binnen zes maanden te worden terugbetaald. In bijzondere omstandigheden kunnen deputaten, na overleg met het curatorium, een afwijkende regeling treffen.
- 7.2 Indien de student resp. predikant bij overlijden nog een restant schuld heeft, vervalt deze.
- 7.3 Indien de predikant met vervroegd emeritaat gaat, kunnen deputaten overwegen om, afhankelijk van de financiële situatie van de predikant, het eventuele restant van de af te lossen lening geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden.
- 7.4 Indien de student na beëindiging van de studie geen predikant wordt of als predikant overgaat tot een andere staat des levens (art. 12 K.O.) of het verband van onze kerken verlaat, dient hij naast het verplicht af te lossen deel van de lening ook het nog resterende deel van het oorspronkelijk kwijt te schelden bedrag af te lossen in nader overeen te komen termijnen.
- 7.5 Acceptatie van de bijdragen uit het studiefonds houdt per definitie in dat de ontvanger zich akkoord verklaart met de voorwaarden en bepalingen van het reglement en zich daaraan conformeert.

Artikel 8 – Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen waarin de regeling niet voorziet of leidt tot een onredelijke uitwerking, beslissen deputaten. Dit is mede afhankelijk van de hun ter beschikking staande financiële middelen.

Artikel 9 – Definities

ad 3.1.2. Onder het vrij besteedbaar gezinsvermogen wordt verstaan het saldo van contant geld, bank- en girotegoeden plus de waarde van aandelen en overige beleggingen minus schulden per 1 januari van het jaar van aanvraag. Een eigen woning met daarop rustende hypotheek is daarbij niet inbegrepen.

ad 3.1.3. Onder het totale gezinsvermogen wordt verstaan het totaal van het vrij besteedbaar gezinsvermogen inclusief alle overige bezittingen en schulden. Voor de waardebepaling van de eigen woning wordt uitgegaan van de WOZ-waarde.

ad 3.2. Onder het brutogezinsinkomen wordt verstaan de som van:

- bruto-inkomen uit arbeid en/of uit vroegere arbeid;
- resultaat uit overige werkzaamheden;
- winst uit onderneming;
- voordeel uit sparen en beleggen;
- periodieke uitkeringen; daarvan worden niét meegerekend: kinderbijslag, toeslag van wege kindgebondenbudget, huurtoeslag, zorgverzekering, heffingskorting);
- huurwaardeforfait eigen woning; daarvan is € 1500,- (0,6 % van € 250.000,-) vrijgesteld;
- terug ontvangen inkomstenbelasting;
- de bijdrage uit het studiefonds en inkomsten uit preekbeurten tijdens de studietijd worden niet tot het inkomen gerekend;

een en ander in het kalenderjaar waarin de bijdrage wordt verleend. Voor de bepaling van het inkomen geldt het betreffende kalenderjaar. Zie de bijlage.

Bijlage bij de regeling 2010 studiefonds Theologische Universiteit Apeldoorn.

Maandbedragen		
		uitwonend
5.1 Bijdrage voor kosten van collegegeld en studiemiddelen	schenking	€ 267,-
5.2 Persoonsgebondenbudget	lening	max. € 529,-
Totaal		max. € 796,-
5.3 Gezinstoeslag	lening	max. € 558,-
Inkomensgrens (2010) bruto € 13.216,-		

5. BIJLAGE 21 (art. 21)

Regeling voor de buitenlandse zending

Artikel 1

Teneinde aan niet-gekerstende en ontkerstende volken het Evangelie te verkondigen en hen die tot het geloof gekomen zijn en de heilige doop ontvangen hebben te vergaderen in zelfstandige gemeenten, alsmede deze gemeenten desgewenst bij te staan bij de opbouw van eigen kerkelijk leven, worden missionaire werkers uitgezonden: predikanten of andere gekwalificeerde personen. Deze taak wordt uitgevoerd door het deputaatschap buitenlandse zending.

Artikel 2

De uitzending van een missionair dienaar des Woords maar ook van andere zendingswerkers geschiedt door een plaatselijke kerk, met of zonder medewerking van andere plaatselijke kerken en wat betreft de andere zendingswerkers eventueel in overleg met bij deputaten goed bekend staande zendingsorganisaties. Wanneer er geen kerk is die alleen of in samenwerking met andere kerken de uitzending vraagt, zullen genoemde deputaten zelf zich met een of meer kerken in verbinding stellen om de uitzending te bevorderen.

Artikel 3

Elke particuliere synode benoemt twee deputaten met hun secundi in het deputaatschap,

die zitting hebben voor de tijd van twee jaren en terstond herkiesbaar zijn; wanneer zij het ressort van hun particuliere synode verlaten, treden zij direct af.

De generale synode benoemt een algemeen voorzitter, een secretaris, een penningmeester, een algemeen adjunct, een vertegenwoordiger in het deputaatschap landelijk kerkelijk bureau en een lid. Het aantal door de generale synode benoemde deputaten zal in principe het getal van de deputaten van de particuliere synodes niet te boven gaan.

De generale synode machtigt deputaten een of meer adviseurs aan te trekken.

De deputaten worden door de generale synode gemachtigd en geïnstrueerd. Zij zijn van al hun handelingen verantwoording schuldig aan de generale synode. Zij brengen rapport uit over hun werkzaamheden aan elke particuliere en generale synode zo vaak deze vergaderen.

Artikel 4

De kerkenraad van een zendende kerk kan zich in de commissie die zich bezighoudt met het werk van de door die kerk uitgezonden zendingswerker doen vertegenwoordigen door maximaal twee gedelegeerden. Zijn er meer zendende kerken voor één zendingsterrein, dan werken deze door bemiddeling van de deputaten met elkaar samen ter behartiging van de gezamenlijke arbeid of tot wederzijdse steun inzake eigen missionaire arbeid.

Artikel 5

Beroeping en uitzending van een missionair dienaar des Woords geschiedt door de zendende kerk op voordracht van de kerkenraad, die zijn beroepsbrief vaststelt en van deputaten, die zijn instructie vaststellen. De benoeming van andere zendingswerkers geschiedt door de zendende kerk in samenwerking met deputaten die hun akte van aanstelling, waarin de rechtspositie geregeld wordt, alsmede hun instructie vaststellen.

De uitzending van missionaire diaconale werkers geschiedt door de kerkenraad in samenwerking met deputaten en eventueel in gemeenschappelijke samenwerking met een bij deputaten goed bekend staande zendingsorganisatie.

Artikel 6

Zij die uitgezonden worden, zullen opgeleid worden voor hun arbeid; de wijze waarop dit geschieden zal, wordt geregeld door deputaten, eventueel in samenwerking met een zendingsorganisatie. Voorafgaand aan de uitzending zullen deputaten zich overtuigen dat de opleiding met goed gevolg is afgerond.

Artikel 7

De bevestiging tot de missionaire dienst zal plaatshebben volgens het formulier door de generale synode daarvoor vastgesteld. De missionaire predikant blijft ook op het terrein waar hij werkt dienaar van de zendende kerk, die hem in overleg met de deputaten instrueert.

Artikel 8

De regeling en verzorging van de christelijke barmhartigheid, het christelijk onderwijs, enz. geschiedt door de deputaten.

Artikel 9

Het arbeidsveld van de uit te zenden dienaar en andere zendingswerkers wordt door de zendende kerk aangewezen op advies en met goedkeuring van de deputaten, die daarvoor de machtiging van de generale synode behoeven.

Indien in geval van dringende noodzaak van arbeidsterrein veranderd moet worden, treden kerkenraad en deputaten handelend op en leggen verantwoording af aan de generale synode.

Artikel 10

De kosten van de uitzending en de verdere arbeid van de missionaire dienaren en de andere zendingsarbeiders worden door de zendende kerk gedragen, tenzij er een andere regeling in onderling overleg met deputaten, een zendende organisatie of een daartoe benoemde plaatselijke commissie is getroffen. De deputaten zijn bevoegd de zendende kerk te steunen door bovengenoemde kosten geheel of gedeeltelijk uit de generale zendingskas te voldoen, maar hebben toe te zien dat geen onnodige posten daarin worden opgenomen.

Artikel 11

Deputaten zijn krachtens artikel 84 K.O. en binnen de grenzen van hun instructie bevoegd tot:

- a. het in ontvangst nemen van gelden, waaronder legaten en erfstellingen;
- b. het verrichten van betalingen.

Artikel 12

De benodigde gelden worden bijeengebracht door collecten, giften, schenkingen, erflatingen en alle andere wettige middelen. De deputaten hebben het recht, als het nodig is, een extra collecte van de kerken te vragen.

Het beheer van deze gelden is toevertrouwd aan de penningmeester van de deputaten; hij ontvangt zijn instructies van de deputaten en doet alleen op hun last uitbetalingen.

Jaarlijks stellen de deputaten een begroting van inkomsten en uitgaven vast. De penningmeester doet jaarlijks rekening en verantwoording aan de deputaten in een door hen vastgestelde vergadering.

Zij zullen alleen hun goedkeuring geven na advies van de deputaten voor financiële zaken. De deputaten doen rekening en verantwoording aan de generale synode.

Artikel 13

De deputaten hebben de verantwoordelijkheid voor alle eigendommen van de zending.

Artikel 14

Indien een missionair predikant op het zendingsterrein arbeid verricht ten behoeve van en in samenwerking met kerken, c.q. zendingsorganisaties waarmee speciale overeenkomsten zijn gesloten, waartoe de vergadering van deputaten kan besluiten, zal de verhouding van deze predikant tot de zendende kerk bij speciale instructie worden vastgesteld met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 7 en 16 van deze regeling.

Indien er op het zendingsterrein zelfstandige kerken zijn ontstaan, dan zal het zendingswerk in nauwe samenwerking met deze kerken, indien zij dat wensen, worden voortgezet volgens een overeenkomst die voor zover deputaten daarbij betrokken zijn, de goedkeuring van de generale synode behoeft.

Artikel 15

De deputaten en zendende kerken zullen zoveel mogelijk toezicht houden op de uitgave van lectuur die in het werk van de zending zal worden verspreid, zij zullen voorzover nodig meewerken aan de vertaling van de Bijbel in de taal die op de zendingsterreinen wordt gesproken.

Artikel 16

De missionaire predikanten en de andere zendingswerkers zijn in hun arbeid gebonden aan Gods Woord en de Formulieren van enigheid. Het toezicht op de belijdenis en de wandel van de missionaire predikanten berust bij de kerk die hen zendt; indien ten opzichte van leer en/of leven gezondigd wordt en de zendende kerk daarvan zekerheid krijgt, zal zij overeenkomstig de daarvoor in de kerkorde vervatte bepalingen handelen. Evenzo zal geschieden ten opzichte van de andere zendingswerkers door de kerkenraad onder welke zij ressorteren.

6. BIJLAGE 25 (Artikel – 26)

Instructie voor deputaten diaconaat

Artikel 1

De generale synode benoemt maximaal tien deputaten en een secundusdeputaat voor ondersteuning van de kerken in het diaconaat.

Artikel 2

De generale synode wijst voorzitter, secretaris en penningmeester aan. De overige deputaten zijn elk lid van een van de zeven werkgroepen.

Artikel 3

Deputaten benoemen leden voor de verschillende werkgroepen, die hen bijstaan om hun taken uit te voeren.

Artikel 4

Deputaten krijgen als opdracht:

- a. de kerken, kerkleden en in het bijzonder de diaconieën voorlichting, toerusting en adviezen te geven over diaconale en maatschappelijke aangelegenheden, de plaats van de kerk in de samenleving en over hulpverlening wereldwijd;
- b. de hulpverlening vanuit de kerken aan kerken en christelijke instellingen in binnen- en buitenland in noden van onderscheiden aard te coördineren en te stimuleren vanuit de gemeenschap met Christus en de daaruit voortvloeiende roeping;
- c. bij calamiteiten de kerken en kerkleden op te wekken hun roeping te vervullen tegenover de naaste in nood;
- d. contacten te onderhouden met classicale diaconale commissies en hen te ondersteunen in hun taak;
- e. zich te bezinnen op de vragen en de consequenties van de maatschappelijke context voor ons kerk- en christen-zijn, waarbij het met name gaat om vragen rond de verdeling en de kwaliteit van arbeid en welvaart en de daarmee samenhangende sociale verhoudingen in Nederland en wereldwijd;
- f. contacten te onderhouden met hulporganisaties en hulpverlenende instellingen in eigen kerkelijk leven of daarbuiten en voor zover nodig met overheidsinstellingen;
- g. de kerken te vertegenwoordigen in interkerkelijk overleg of overleg van andere aard bij diaconale aangelegenheden, en in internationale diaconale contacten.

Artikel 5

Ten behoeve van de hulpverlening zijn deputaten gemachtigd jaarlijks een collecte in de kerken te doen houden en zo nodig op de diaconieën een beroep te doen.

Artikel 6

Deputaten kunnen de generale synode voorstellen doen voor zover die liggen binnen de grenzen van hun werkterrein.

Artikel 7

Deputaten mogen niet treden in het werk van de plaatselijke diaconie (kerkenraad) en van de meerdere vergaderingen.

Artikel 8

Een algemene collecte in de kerken ten behoeve van plaatselijke en regionale belangen mag alleen worden uitgeschreven door deputaten.

Artikel 9

Deputaten zijn krachtens artikel 84 K.O. en binnen de grenzen van hun instructie bevoegd tot het in ontvangst nemen van gelden, waaronder legaten en erfstellingen, en tot het verrichten van betalingen.

Artikel 10

Deputaten zullen hun archiefstukken overeenkomstig de aanwijzingen van de generale synode afdragen aan het archief van de synode.

Artikel 11

Deputaten zullen hun administratieve werkzaamheden laten verrichten door het Dienstenbureau.

Artikel 12

Deputaten verplichten zich aan iedere generale synode een begroting te doen toekomen.

Artikel 13

Deputaten zijn van al hun handelingen en van hun financieel beheer verantwoording schuldig aan de generale synode.

7. BIJLAGE 43 (art. 3)

Rechtspositieregeling van niet-ambtelijke medewerkers van deputaatschappen als bedoeld in artikel 84 lid 3a K.O. Deze regeling kan tevens dienen als richtlijn voor medewerkers in dienst van een plaatselijke christelijke gereformeerde kerk.

(noot: Waar in de regeling de mannelijke persoonsvorm wordt gebruikt dient in voorkomende gevallen de vrouwelijke persoonsvorm te worden gelezen.)

Algemene bepalingen

Artikel 2

Werkgever: (1) de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, ten deze vertegenwoordigd door haar deputaten landelijk kerkelijk bureau (lkb), dan wel (2) de raad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te .....

Bepalingen inzake de arbeidsovereenkomst

Artikel 3

1. Werknemer: (1) het belijdend lid van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

aan wie, als kerkelijk werker in de zin van artikel 3 sub 8 van de Kerkorde, door werkgever een schriftelijke bijzondere opdracht is verstrekt, dan wel (2) de in Nederland woonachtige medewerker voor het verrichten van niet-ambtelijk kerkelijk werk met wie een arbeidsovereenkomst in de zin van het Burgerlijk Wetboek is aangegaan en die zijn functie zal vervullen onder leiding van de directeur van het lkb resp. deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken, op wier terrein hij werkt.

2. Voor werving en selectie van een werknemer (2) wordt zorg gedragen door deputaten onder leiding van wie de werknemer zijn functie zal gaan vervullen. Indien dat niet deputaten lkb zijn, zullen zij daarvoor met deputaten lkb in contact treden en een bindende voordracht doen voor de benoeming.
3. De arbeidsovereenkomst met een werknemer (2) wordt ondertekend door werkgever (1) en werknemer en eveneens door deputaten onder leiding van wie de werknemer zijn functie zal gaan vervullen. Deputaten worden vertegenwoordigd door voorzitter en secretaris.

Artikel 4

Salaris: het tussen werkgever en werknemer overeengekomen brutosalaris per maand, exclusief vakantietoeslag, eventuele toelagen en kostenvergoedingen. De inschaling van werknemer (2) geschiedt bij aanstelling en bij wijziging hierin tijdens het dienstverband door deputaten onder leiding van wie hij zijn functie vervult na overleg met deputaten lkb en wordt schriftelijk te hunner kennis gebracht.

Artikel 5

Werkgebied (indien aangewezen):

het door de Christelijke Gereformeerde Kerk te ..... dan wel door deputaten onder leiding van wie werknemer (2) zijn functie zal gaan vervullen daarvoor aangewezen gebied.

Artikel 6

Uitvoeringsregelingen, waarnaar wordt verwezen, vormen een geheel met de 'algemene bepalingen'.

Artikel 7

1. De arbeidsovereenkomst wordt uitsluitend schriftelijk aangegaan en gewijzigd.
2. Elke binnen deze rechtspositieregeling vallende wijziging in de arbeidsovereenkomst of in salaris van werknemer (2) geschiedt door deputaten onder leiding van wie hij zijn functie vervult, na overleg met deputaten lkb en wordt schriftelijk ter kennis gebracht van deputaten lkb.

Artikel 8

In de arbeidsovereenkomst zal worden vermeld:

- a. de naam en de vestigingsplaats van werkgever (2) dan wel de naam van deputaten lkb en indien van toepassing de naam van het deputaatschap onder leiding waarvan hij zijn functie vervult alsmede de naam van degenen die bevoegd zijn deze instanties te vertegenwoordigen;
- b. de naam, voornamen, geboorteplaats en -datum van de werknemer, alsmede de functie waarin hij is aangesteld;
- c. het adres van waaruit en het werkgebied (indien aangewezen) waarbinnen de werkzaamheden worden verricht;
- d. voor werknemer (2) de bepaling dat deze zich bereid verklaart om tijdelijk arbeid te verrichten voor een ander deputaatschap;

- e. de verplichting tot verhuizing of de ontheffing daarvan;
- f. de datum van het aangaan van de arbeidsovereenkomst en de datum van de aanvang van de werkzaamheden;
- g. de duur van de overeenkomst, aangegaan voor onbepaalde tijd dan wel voor bepaalde tijd, al dan niet met een proeftijd;
- h. de arbeidsduur;
- i. het aanvangssalaris en de salarisschaal onder aanduiding van de uitvoeringsregeling van de PKN;
- j. de datum van de eerstvolgende periodieke verhoging;
- k. het aantal vakantiedagen en vergrijzingsdagen per jaar, conform uitvoeringsregeling van de PKN;
- l. eventuele bepalingen, regelingen, afspraken en verplichtingen die van toepassing zijn;
- m. de wederzijds in acht te nemen opzegtermijn;
- n. de verklaring van werkgever en werknemer met de inhoud bekend te zijn en daarmee akkoord te gaan;
- o. de verklaring van de werknemer een exemplaar van de Algemene Bepalingen en de daarbij behorende uitvoeringsregelingen te hebben ontvangen.

Verplichtingen van de werknemer

Artikel 9

1. De werknemer is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem uit hoofde van zijn functie ter kennis is gekomen, voor zover die verplichting uit de aard der zaak volgt dan wel hem uitdrukkelijk is opgelegd. Deze verplichting geldt ook onbeperkt na beëindiging van het dienstverband.
2. De in lid 1 bedoelde verplichting bestaat niet tegenover hen die delen in de verantwoordelijkheid voor een goede vervulling van de functie van de werknemer, noch ook tegenover hen wier medewerking tot die vervulling noodzakelijk is te achten, indien en voor zover dezen zelf tot geheimhouding verplicht zijn of zich daartoe dienen te verplichten.
3. De werknemer is verplicht alle in zijn functie ontvangen gelden en giften van welke aard ook zorgvuldig te beheren, te administreren en hiervan rekening en verantwoording af te leggen bij zijn werkgever.
4. Maandelijks zal de werknemer ten behoeve van de werkgever een schriftelijk verslag maken van de verrichte werkzaamheden, tenzij hij hiervan nadrukkelijk is vrijgesteld.

Artikel 10

De medewerker is gehouden de werkgever schriftelijk in kennis te stellen van het voeren van nevenwerkzaamheden te gaan verrichten en van uitbreiding van bestaande werkzaamheden. Indien deze werkzaamheden of de uitbreiding daarvan als strijdig met of schadelijk voor de vervulling van de functie kunnen worden beschouwd, dient de werkgever de medewerker binnen twee maanden na verzending van bedoelde kennisgeving schriftelijk onder opgave van redenen mede te delen dat het verrichten van deze werkzaamheden, of uitbreiding daarvan niet is geoorloofd.

Vooraf de werkgever een beslissing neemt tot het niet toestaan van het verrichten van nevenwerkzaamheden of tot het uitbreiden daarvan, is hij verplicht de medewerker te horen. Indien door de werkgever niet binnen twee weken na het horen antwoord wordt gegeven op bedoelde kennisgeving, wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend.

Een verleende toestemming kan te allen tijde door de werkgever worden ingetrokken, wanneer naar zijn oordeel is gehoord de medewerker, het belang van de werkzaamheden zulks vereist.

Artikel 11

Indien de werknemer verhinderd is wegens arbeidsongeschiktheid in de zin van de Ziektewet of wegens een andere oorzaak zijn werkzaamheden te verrichten, is hij verplicht daarvan onder opgave van redenen zo spoedig mogelijk mededeling te doen of te laten doen aan de werkgever op een door de werkgever te bepalen wijze. Zodra het tijdstip bekend is waarop hervatting van de werkzaamheden mogelijk zal zijn, dient hij de werkgever daarvan in kennis te stellen.

Artikel 12

1. De werknemer is verplicht te wonen in of nabij de plaats van tewerkstelling of in het werkgebied indien zo'n werkgebied is aangewezen. Aan de werknemer kan, al dan niet op eigen verzoek, schriftelijk ontheffing worden verleend van de genoemde verplichting. Een verleende ontheffing kan - na overleg met de werknemer en met inachtneming van een redelijke termijn - worden ingetrokken wanneer blijkt dat het belang van het werk en een goede uitoefening van de functie zulks vereisen.
2. De werknemer (2) is gehouden op basis van daartoe dienend onderling bureauoverleg, dan wel op aanwijzing door of namens deputaten onder leiding van wie hij zijn functie vervult, tijdelijk arbeid te verrichten ten behoeve en onder leiding van een ander deputaatschap, indien dit mogelijk is en daaraan aldaar behoefte bestaat.

Artikel 13

De werknemer is verplicht die studies te volgen die voor het vervullen van de functie noodzakelijk worden geacht en die als zodanig na overleg tussen werkgever en werknemer worden aangewezen.

De hieraan verbonden kosten komen volledig voor rekening van de werkgever. Indien de medewerker op eigen initiatief vertrekt, geldt de volgende regeling van terugbetalen:

Beëindiging van het dienstverband:

- binnen 1 jaar 100 %;
- binnen 2 jaar maar na 1 jaar 66,66 %;
- binnen 3 jaar maar na 2 jaar 33,33 %;
- na 3 jaar geen terugvordering meer.

De verrekening zal zo mogelijk met de eindafrekening plaatsvinden. Indien (volledige) verrekening niet mogelijk is, dient de werknemer het verschuldigde bedrag binnen twee maanden na het einde van het dienstverband te voldoen.

Voor het voor bedoelde studies volgen van lessen en het afleggen van examens tijdens de werktijd wordt verlof verleend met behoud van salaris. Het buiten werktijd volgen van de lessen en het afleggen van examens kan niet worden aangemerkt als te compenseren overwerk.

Verplichtingen van de werkgever

Artikel 14

1. De werkgever is verplicht om de werknemer in staat te (doen) stellen de overeengekomen werkzaamheden naar diens beste vermogen te verrichten en daarbij aanwijzingen te (doen) geven met inachtneming van de eisen van de functie en al datgene te doen en na te laten wat een goed werkgever in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten.
2. De werkgever is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem met betrekking tot de persoon van de werknemer in zijn kwaliteit van werkgever bekend is, tenzij de werknemer tot het verstrekken van op zijn persoon betrekking hebbende gegevens toestem-

ming geeft. Deze verplichting geldt ook onbeperkt na beëindiging van het dienstverband.

3. Het onder lid 2 gestelde geldt eveneens voor deputaten onder leiding van wie de werknemer zijn functie vervult.

Artikel 15

1. De aanspraken op pensioen zijn gelijk aan die welke kunnen worden ontleend aan het van toepassing zijnde pensioenreglement van het Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen (PGGM) te Zeist.
2. De pensioenpremie bestaat uit twee delen het ouderdomspensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen. De PGGM stelt de premie vast. Op basis van deze premie berekent de PKN de premie die door de werkgever betaald wordt. Deze aanwijzing wordt gevolgd.

Salariëring

Artikel 16

1. Het salaris van de werknemer wordt vastgesteld volgens de richtlijnen van de PKN.
2. Een wijziging in het salaris wordt de werknemer terstond gespecificeerd en schriftelijk medegedeeld.
3. De werknemer dient uiterlijk twee dagen voor het einde van de kalendermaand over zijn salaris te kunnen beschikken.
4. Geen salaris noch enige vergoeding is verschuldigd over de tijd gedurende welke de werknemer in strijd met zijn verplichtingen opzettelijk nalaat zijn werkzaamheden te verrichten. Dit wordt de werknemer binnen een redelijke termijn schriftelijk en gemotiveerd medegedeeld.
5. De werknemer die wegens ziekte verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten geniet, te rekenen vanaf de eerste ziektedag, het eerste jaar 100% en het tweede jaar 70% van zijn laatstgenoten salaris.
6. Een werknemer die aanspraak heeft op een uitkering op grond van lid 5 van dit artikel, is verplicht om alle uitkeringen waarop hij in verband met zijn arbeidsongeschiktheid aanspraak heeft krachtens enigerlei wettelijke regeling of een door of namens een werkgever afgesloten verzekering, over te dragen op de werkgever.

Artikel 17

1. De werknemer heeft recht op vakantietoeslag voor iedere maand of ieder deel van de maand waarvoor hij salaris heeft genoten.
2. De vakantietoeslag bedraagt per kalendermaand 8% van het bedrag dat de werknemer in die maand aan salaris heeft genoten; de uitbetaling vindt achteraf plaats over de periode juni tot en met mei.
3. Bij een 12,5-jarig dienstverband ontvangt de werknemer een bruto jubileumgratificatie ter grootte van een halve maand salaris; deze uitkering is niet belastingvrij. Bij een 25-jarig, resp. 40-jarig dienstverband ontvangt de werknemer een gratificatie ter grootte van een nettomaandsalaris.
4. Werknemers werkzaam in deeltijd ontvangen de in het vorige lid genoemde gratificatie naar rato van het op de dag van het jubileum geldende deeltijdpercentage.

Arbeidsduur

Artikel 18

1. De arbeidsduur bedraagt gemiddeld 36 uur per week; de vaststelling van de feitelijke duur van de wekelijkse arbeidstijd en het toekennen en opnemen van compensaties vindt plaats in overleg met de werkgever.

2. Indien de werkgever het noodzakelijk oordeelt dat aan de werknemer werkzaamheden worden opgedragen die meer tijd vergen dan de overeengekomen arbeidsduur dan wordt nimmer in geld een compenserende beloning toegekend. De meer gewerkte tijd kan uitsluitend met vrije tijd worden vereffend.

Buitengewoon verlof

Artikel 19

1. Tenzij de te verrichten werkzaamheden zich naar het oordeel van de werkgever daartegen verzetten, heeft de werknemer recht op buitengewoon verlof met behoud van salaris in de hierna volgende gevallen:
  - a. voor de uitoefening van het kiesrecht en het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van dienst niet mogelijk is;
  - b. bij zijn verhuizing: 2 dagen per kalenderjaar;
  - c. bij zijn ondertrouw: 1 dag;
  - d. bij zijn huwelijk: 4 dagen;
  - e. tot het bijwonen van een huwelijk van kinderen, ouders, broers, zusters, zwagers of schoonzusters: 1 dag;
  - f. bij ernstige ziekte van echtgenoot, echtgenote, ouders, kinderen: voor een duur ter beoordeling door de werkgever;
  - g. bij overlijden van bloed- of aanverwanten:
    - 4 dagen bij het overlijden van de onder f bedoelde personen;
    - 2 dagen bij het overlijden van broers, zusters, zwagers of schoonzusters;
  - h. Is de werknemer evenwel belast met de regeling van de begrafenis en/of nalatenschap dan worden ten hoogste 4 dagen verleend;
  - i. bij bevalling van zijn echtgenote: 2 dagen;
  - j. bij het 25- of 40-jarig dienstjubileum: 1 dag;
  - k. bij het 25- of 40-jarig huwelijksjubileum van de werknemer en het 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van zijn (schoon)ouders: 1 dag.
2. De werkgever is gehouden een afwijzing van een verzoek om buitengewoon verlof schriftelijk en gemotiveerd aan de werknemer mee te delen.

Einde van de arbeidsovereenkomst

Artikel 20

1. Het dienstverband eindigt:
  - a. met wederzijds goedvinden op het door de werkgever en werknemer overeengekomen tijdstip;
  - b. door het verstrijken van de termijn waarvoor de arbeidsovereenkomst is aangegaan;
  - c. door opzegging door werkgever of werknemer met inachtneming van de wettelijke opzegtermijn;
  - d. door eenzijdige beëindiging tijdens de proeftijd als bedoeld in artikel 7: 652/676 van het Burgerlijk Wetboek;
  - e. door ontslag op staande voet wegens dringende redenen voor werkgever of werknemer volgens de bepalingen van artikel 7: 678 van het Burgerlijk Wetboek;
  - f. met de eerste dag van de maand waarin de werknemer pensioengerechtigde leeftijd bereikt.
  - g. door overlijden van de werknemer;
  - h. door ontbinding door de rechter op grond van artikel 7: 685 of 7: 686 van het Burgerlijk Wetboek vanwege gewichtige redenen dan wel vanwege wanprestatie.

2. Opzegging dient schriftelijk en onder opgave van redenen te geschieden; de opzegtermijn gaat in op de eerste dag van de kalendermaand volgend op die van de opzegging.

Wijziging rechtspositieregeling

Artikel 21

Deputaten landelijk kerkelijk bureau zijn gemachtigd om wijzigingen aan te brengen in de bedragen, percentages en aantallen voorkomend in de Algemene bepalingen en de daarbij behorende uitvoeringsregelingen indien deze wijzigingen vallen binnen het kader van de voor de vaststelling geldende algemene criteria respectievelijk voorstellen te doen aan de generale synode omtrent aanpassingen waartoe zij niet gemachtigd zijn.

De synode stelde de volgende notitie m.b.t. kerkelijk werkers vast:

1. Behoeft

Deputaten hebben onderzoek laten doen naar de inzetbaarheid van broeders en zusters met een hbo- of wo-opleiding theologie, die niet de bedoeling hebben predikant te worden en zijn nagegaan of en in hoeverre er behoefte is aan kerkelijk werkers met een ambtelijke opdracht en hoe bij gebleken behoefte een en ander kerkordelijk geregeld zou kunnen worden.

Uit de gehouden enquête blijkt inderdaad dat er een bepaalde behoefte is aan kerkelijk werkers, maar dat er slechts beperkte behoefte is aan werkers met een ambtelijke opdracht met name als het gaat om de preekbevoegdheid. Er is volgens deputaten derhalve geen reden voorstellen te doen die kerkelijke werkers een meer ambtelijke status geven.

2. Eisen

Deputaten stellen als resultaat van dit onderzoek voor dat een kerkelijk werker aan de volgende eisen moet voldoen:

- a. een afgeronde en door de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) erkende opleiding kerkelijk werker bij voorkeur zoals deze door de Gereformeerde Hogeschool Zwolle en de Christelijke Hogeschool Ede worden aangeboden of een andere opleiding die door de TUA erkend wordt, dan wel een afgeronde studie theologie aan de TUA of de Theologische Universiteit Kampen aangevuld met de kennis van specifieke vaardigheden;
- b. belijdend lid van een Christelijke Gereformeerde Kerk, omdat de aard van de werkzaamheden (zoals pastoraat en catechese) dit vereist.

Verder dient het volgende in acht te worden genomen:

- a. een kerkelijk werker zal worden aangetrokken nadat een kerkenraad zich grondig bezonnen heeft op de noodzaak en de taakstelling van een kerkelijk werker;
- b. de kerkenraad dient zorg te dragen voor een goede introductie van de kerkelijk werker in de gemeente;
- c. de kerkenraad stelt voor de aanstelling van de kerkelijk werker een arbeidsovereenkomst op waarbij gebruik gemaakt kan worden van bestaande modellen (zie bijlage 43 K.O.).

3. Positie

Aangaande de kerkrechtelijke positie en de relatie tot de ambten:

- a. er is geen reden op dit moment het bepaalde in artikel 3, sub 8 te wijzigen;
- b. behalve de arbeidsovereenkomst stelt de kerkenraad een functieomschrijving op waarbij in ieder geval aandacht gegeven wordt aan de volgende punten:

- functie-inhoud;
- toezicht door de kerkenraad op de arbeid van de kerkelijk werker;
- verantwoording en rapportage door de kerkelijk werker van zijn arbeid aan de kerkenraad;
- samenwerking met de ambtsdragers, in en buiten de vergaderingen;
- geheimhoudingsplicht;
- werktijden;
- nascholing en deskundigheidsbevordering.

4. Register

Het lijkt deputaten praktisch onuitvoerbaar een centraal register van hbo- en wo-opgeleide kerkelijk werkers op te zetten en te beheren. Redenen:

- a. Aangezien het voeren van een dergelijk register geen taak is van de TUA noch van het kerkelijk bureau, zou dit op andere wijze georganiseerd moeten worden. Het is de vraag of de kosten daarvoor het rendement van een register rechtvaardigen.
- b. Een dergelijk register kan niet functioneren zonder een grondig beheer van de kwaliteitseisen en een zorgvuldige afstemming van vraag en aanbod. Deze inhoudelijke en praktische aspecten van een register vragen gelet op de omvang van ons kerkverband teveel tijd en geld.

8. BIJLAGE 51 (art. 6)

Conceptinstructie voor een schipperspredikant

Artikel 1

Aan de dienaar des Woords voor de geestelijke verzorging voor de varenden wordt opgedragen ambtelijke arbeid te verrichten onder de varenden.

Artikel 2

Zijn arbeid omvat de geestelijke verzorging van de varenden, zowel ter zee als op de binnenwateren, die belijdende leden of doopleden zijn van een van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, alsook evangelisatie onder varenden, die van het Woord van God vervreemd zijn.

Artikel 3

De door hem te verrichten werkzaamheden zijn:

- a. het geregeld bezoeken van varenden en hun gezinnen, en van dit bezoek zo nodig kennis te geven aan de kerkenraad van de gemeente waaronder betrokkenen ressorteren;
- b. het verspreiden van christelijke lectuur en evangelisatielectuur onder de varenden;
- c. het brengen van ziekenbezoeken, zowel aan boord als in ziekenhuizen en andere inrichtingen;
- d. het bijhouden of laten bijhouden van een alfabetisch register waarin de namen, de scheepsnamen, c.q. de rederijen, waladressen, kerkelijke domicilies en verdere bijzonderheden van varenden worden opgetekend;
- e. het corresponderen, indien nodig, met de kerkenraden van de christelijke gereformeerde kerken in den lande, waar de bezochte leden staan ingeschreven;
- f. in die havencentra waar een christelijke gereformeerde kerk gevestigd is zijn arbeid zo nodig uit te oefenen in overleg met de plaatselijke kerkenraad, eventueel met de contactpersoon of de contactcommissie voor de varenden;

- g. het bevorderen van catechisaties waar dat mogelijk is;
  - h. het houden van contacten en samenwerken met andere kerken of instanties, door de deputaten aan te wijzen, die op een of andere wijze geestelijke verzorging van varenden ter hand hebben genomen;
  - i. het indienen van een kwartaalrapport bij deputaten en de kerkenraad en in elk synodejaar een evaluatierapport van het werk gedurende die afgelopen periode bij de generale synode;
  - j. alle verdere werkzaamheden voor zover mogelijk en gewenst, als het schrijven van artikelen, het vervullen van spreekbeurten etc.
- Inzake alle ambtelijke arbeid vallend buiten het bovengenoemde is overleg met en toestemming van deputaten nodig.

Artikel 4

Naast bovengenoemde arbeid kan de schipperspredikant in overleg met de deputaten, eventueel via de Nederlandse Zeemanscentrale, contact opnemen met onze zeevarenden ter koopvaardijvloot.

Artikel 5

De schipperspredikant heeft recht op evenveel weken vakantie als een gemeentepredikant zulks te regelen in overleg met zijn kerkenraad en met de deputaten voor de geestelijke verzorging van varenden.

9. BIJLAGE 55 (art. 21)

Handleiding voor de taak van de classicale zendingscommissie

Uitgangspunt

In het belang van de gezamenlijke roeping die de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben voor de buitenlandse zending, is het van betekenis dat in elke classis een commissie voor de zending wordt aangesteld, waarvan de voorzitter (m/v) door de classis wordt aangewezen.

De classis neme in overweging deze commissie de volgende instructie te geven:

1. Het stimuleren van activiteiten in de plaatselijke gemeenten binnen het classicaal ressort ten dienste van de zending:
  - a. het stimuleren van kerkenraden tot het instellen van een plaatselijke zendingscommissie waar die ontbreekt (conceptinstructie beschikbaar);
  - b. het zo nodig versterken van het besef bij de kerkenraden dat een zendingscommissie een commissie is van de kerkenraad, die namens hem een belangrijke taak in de gemeente verricht;
  - c. het stimuleren van plaatselijke zendingscommissies om, waar dat nog niet geschied is, door middel van een door zending verstrekt project de zending onder de aandacht van de gemeente te brengen en zo de benodigde fondsen overeenkomstig de door de generale synode vastgestelde richtlijnen te verzamelen;
  - d. het in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken raken bij de regelingen die in overleg met de kerkenraad en alle andere betrokkenen (thuisfrontcommissie, niet-kerkgebonden zendingsorganisatie) getroffen moeten worden, wanneer zich vanuit de gemeente een aspirant missionaire diaconale werker aanmeldt.
2. Het stimuleren van gemeenschappelijke classicale activiteiten ten dienste van de zending:

- a. het zo mogelijk beleggen van classicale informatiebijeenkomsten voor leden van zendingscommissies, waardoor een bewuster 'thuisfrontkader' gekweekt wordt;
- b. het organiseren van classicale zendingsdagen, waarop de betrokkenheid met het zendingswerk in het algemeen en met de verschillende zendingsprojecten in het bijzonder wordt gestimuleerd.

De commissie mag verwachten:

- a. medewerking van de zendingsmedewerkers op het Dienstenbureau te Veenendaal in het organiseren en faciliteren van gemeenschappelijke classicale zendingsactiviteiten;
- b. medewerking van de zendingsdeputaten uit de particuliere synode waaronder de classis ressorteert;
- c. medewerking van zendingswerkers op verlof.

10. BIJLAGE 26a (art. 31)

Regeling voor een commissie geschiloplossing per particuliere synode

Artikel 1 – Definities

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. commissie: de commissie geschiloplossing per particuliere synode;
- b. geschil: een conflict (al dan niet met een persoonlijk karakter) tussen een kerkenraad en één of meer gemeenteleden, tussen kerkenraadsleden onderling of tussen kerkenraden of predikanten en deputaatschappen. Tuchtzaken, zaken die op het terrein van de vertrouwenscommissie liggen en zaken betreffende seksueel misbruik door ambtsdragers zijn geen geschil in de zin van dit reglement;
- c. partijen: de bij het geschil betrokken personen en kerkenraden;
- d. PS: particuliere synode.

Artikel 2 – De commissie

- 2.1. In elke PS fungeert een commissie.
- 2.2. Elke commissie bestaat uit vijf of zes leden. Tenminste drie van hen zijn ambtsdrager, dan wel ten tijde van hun benoeming ambtsdrager. Van de commissie maakt in elk geval een jurist deel uit, alsmede een psycholoog, en iemand met relevante kennis en ervaring op het gebied van mediation. Alle leden zijn belijdend lid van één van de kerken binnen het ressort van de PS waarin de commissie fungeert.
- 2.3. De leden van de commissie worden benoemd door de PS, nadat de onder de PS ressorterende classes gelegenheid hebben gehad om namen van geschikte kandidaten in te dienen. De PS benoemt voor elk lid van de commissie een secundus. De secundus heeft dezelfde competentie als zijn/haar primus.
- 2.4. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van drie jaren en kunnen tweemaal worden herbenoemd. De commissie stelt een rooster van aftreden op dat erin voorziet dat niet alle leden in één keer aftreden.
- 2.5. De voorzitter van de commissie wordt in functie benoemd door de PS. De commissie wijst zelf een secretaris aan.
- 2.6. Een lid dat als ambtsdrager werd benoemd maar gedurende zijn zittingstermijn geen ambtsdrager meer is, kan - tenzij hij het ambt verloor vanwege toepassing van de kerkelijke tucht - zijn zittingstermijn als lid van de commissie vol maken.

Artikel 3 – Bevoegdheid en taak commissie

- 3.1 De commissie behandelt de geschillen die bij haar aanhangig gemaakt worden door kerkenraden of personen.
- 3.2 Het doel van de behandeling van een geschil door de commissie is het oplossen van het geschil, ofwel doordat een regeling wordt bereikt waarmee de betrokken partijen kunnen instemmen, ofwel doordat partijen verklaren dat het geschil is beëindigd.
- 3.3 De commissie probeert het in artikel 3.2 vermelde doel te bereiken door met partijen te spreken, door het gesprek tussen partijen onderling te bevorderen en door partijen te adviseren over een mogelijke oplossing. Partijen zijn niet aan de adviezen van de commissie gebonden.

Artikel 4 – Het aanhangig maken van een geschil

- 4.1 Een partij die een geschil bij de commissie aanhangig wil maken, dient daartoe een verzoekschrift in bij de secretaris van de commissie.
- 4.2 Bevoegd is de commissie van de PS van de gemeente waarin het geschil speelt. Indien sprake is van een geschil met een deputaatschap, is de commissie van de PS van de gemeente, de kerkenraad of het gemeentelid waarmee het deputaatschap een geschil heeft bevoegd.
- 4.3 Het verzoekschrift bevat een omschrijving van het geschil, een opgave van de bij het geschil betrokken partijen en informatie over een eventueel gevoerde procedure in-gevolge artikel 31 K.O.
- 4.4 De secretaris van de commissie stuurt een afschrift van het verzoekschrift naar de andere betrokken partij(en) en verzoekt hem (hen) om binnen twee weken te laten weten of hij (zij) kan (kunnen) instemmen met de behandeling van het geschil door de commissie.
- 4.5 Indien de andere betrokken partij(en) niet kan (kunnen) instemmen met de behandeling van het geschil door de commissie, wordt het geschil niet door de commissie in behandeling genomen. De secretaris stelt de partij die het geschil aanhangig heeft gemaakt schriftelijk in kennis.

Artikel 5 – De behandeling van een geschil

- 5.1 Nadat een geschil aanhangig is gemaakt, en de andere betrokken partij(en) heeft (hebben) meegedeeld met de behandeling van het geschil door de commissie in te stemmen, stelt de secretaris de andere partij(en) in de gelegenheid om binnen twee weken schriftelijk te reageren op het verzoekschrift met een verweerschrift.
- 5.2 Op basis van het verzoekschrift en het verweerschrift beoordeelt de commissie of sprake is van een geschil in de zin van artikel 1 onder b. en of het bepaalde in artikel 6 niet in de weg staat aan het in behandeling nemen van het geschil.
- 5.3 Indien de commissie tot het oordeel komt dat zij het geschil niet in behandeling kan nemen, deelt zij dat schriftelijk, onder opgave van redenen, mee aan partijen.
- 5.4 Indien de commissie tot het oordeel komt dat zij het geschil wel in behandeling kan nemen, bepaalt zij dat of de gehele commissie, of enkele leden van de commissie het geschil zullen behandelen. De commissie draagt er zorg voor dat de leden die het geschil behandelen vrij staan ten opzichte van partijen, in die zin dat zij zich een onafhankelijk en onpartijdig oordeel kunnen vormen.
- 5.5 De leden van de commissie die het geschil verder behandelen, bepalen - in overleg met partijen - een datum voor een hoorzitting. Op de hoorzitting krijgen partijen (en de eventueel door hen aangestelde vertegenwoordigers) de gelegenheid hun visie op het geschil mondeling toe te lichten en onderzoekt de commissie met partijen de mo-

gelijkheden van een oplossing voor het geschil en de daartoe te ondernemen acties. De commissie kan in dat kader, in overleg met partijen, vervolgbesprekingen (al dan niet met partijen afzonderlijk) vaststellen.

- 5.6 De commissie kan partijen adviseren over de wijze waarop een geschil opgelost kan worden en over de inhoud van een oplossing. Partijen zijn niet gebonden aan de adviezen van de commissie. Het niet opvolgen van een advies van de commissie kan partijen niet in een eventuele procedure ex artikel 31 K.O. worden tegengeworpen.
- 5.7 Indien partijen een oplossing hebben bereikt over hun geschil, overleggen zij met de commissie over de wijze waarop deze oplossing wordt vastgelegd – in een schriftelijk stuk of anderszins – en over de vraag of, en zo ja op welke wijze, van de oplossing van het geschil kennis wordt gegeven aan derden.

Artikel 6 – De verhouding tot artikel 31 K.O.

- 6.1 Indien een geschil onderwerp is geweest van een procedure ingevolge artikel 31 K.O. en deze procedure heeft geleid tot een beslissing van de generale synode, dan wel tot een beslissing van een classis of een PS en tegen die beslissing geen beroep meer openstaat omdat de beroepstermijn verstreken is, kan het geschil niet meer door de commissie behandeld worden.
- 6.2 Indien het geschil betrekking heeft op het besluit van een kerkenraad of een meerdere kerkelijke vergadering en tegen deze beslissing een procedure ingevolge artikel 31 K.O. aanhangig is, kan het geschil door de commissie in behandeling worden genomen zolang de in artikel 6.1 bedoelde situatie nog niet is ingetreden. Wanneer het geschil door de commissie in behandeling wordt genomen, wordt de procedure ingevolge artikel 31 K.O. opgeschort. De procedure wordt vervolgd wanneer partijen meedelen dat zij hun geschil niet hebben opgelost.
- 6.3 Het aanhangig maken van een geschil bij de commissie staat er niet aan in de weg dat de partij die het geschil aanhangig maakt gebruik maakt van de hem in artikel 31 K.O. geboden mogelijkheid om, binnen de geldende appeltermijn, appel in te stellen tegen een beslissing van een kerkenraad of een meerdere vergadering. Door het aanhangig maken van een geschil wordt de appeltermijn niet verlengd.

Artikel 7 – Geheimhouding

- 7.1 De leden van de commissie zijn verplicht tot strikte geheimhouding van hetgeen hun uit hoofde van hun lidmaatschap van de commissie bij de behandeling van geschillen ter kennis is gekomen.
- 7.2 De leden van de commissie onthouden zich van deelname aan de beraadslagingen in een appelzaak ingevolge artikel 31 K.O. indien deze appelzaak betrekking heeft op of samenhangt met een door hen behandeld geschil.
- 7.3 Partijen dienen geheimhouding te betrachten jegens derden over de inhoud van door de commissie gedane adviezen en over de inhoud van mededelingen en informatie die door de andere partij(en) zijn gedaan c.q. is verstrekt in het kader van de bespreking van een mogelijke oplossing voor het geschil.

Artikel 8 – Verantwoording

- 8.1 De commissie is slechts gehouden om de PS jaarlijks te informeren over het aantal door hen behandelde geschillen, de aard van de geschillen en het aantal bereikte oplossingen.
- 8.2 De commissie is de PS geen verantwoording verschuldigd over de wijze waarop zij individuele geschillen behandeld heeft. Zij verstrekt de PS ook geen inhoudelijke in-

- formatie over door haar behandelde geschillen.
- 8.3 De kosten die de commissieleden maken in het kader van hun werkzaamheden voor de commissie, declareren zij bij de quaestor van de PS.
  - 8.4 De secretaris van de commissie draagt zorg voor de archivering van de stukken van de commissie.

11. BIJLAGE 42a (art. 79)

Herstel in het ambt

(geldt mutatis mutandis ook bij situaties waarbij art. 12.1 K.O. in geding is)

1. *Vragen te stellen door de kerkenraad van de gemeente waartoe hij die een verzoek tot herstel in het ambt indient, behoort*
  1. (Algemeen) Kunt u toelichten hoe u tot deze aanvraag gekomen bent?
  2. (Meer toegespits) Hoe ziet u terug op het feit dat u werd afgezet als predikant? Kon u de beslissing daartoe billijken?
  3. a. Had en hebt u oprecht berouw over de begane zonde en gelooft u daarvoor van de Heere vergeving te hebben ontvangen?
b. Wat hebt u gedaan om verzoening tot stand te brengen met degenen die door de begane zonde schade hebben geleden en wat is het resultaat daarvan?
  4. Hoe hebt u na de afzetting de gebeurtenissen verder geestelijk verwerkt? Hoe hebt u zichzelf als persoon beter leren kennen, ook als het gaat om de vraag of u opnieuw in deze zonde zou kunnen vallen?
  5. Wat is uw motivatie om opnieuw te staan naar het ambt van dienaar des Woords? Is er bij u sprake van een hernieuwd roepingsbesef?
  6. Hoe ligt de verhouding tussen u en de (kerkenraad van de) gemeente waaraan u verbonden was?
  7. Verwacht u dat een hernieuwde beroepbaarstelling de eer van God en het welzijn van de kerk zal kunnen dienen? Of ziet u herstel in het ambt vooral als een manier om goed te maken wat vroeger mis ging?
  8. Hoe reageert uw vrouw/gezin op uw voornemen?
2. *Verzoek aan de classis (na positieve beslissing van de kerkenraad)*

Verzoek van de kerkenraad aan de classis waaronder deze kerk ressorteert, na een uitgebreid verslag van het gesprek met broeder x en een aanbeveling.
De classis vraagt daarna eventueel nadere toelichting aan broeder x zelf (mondeling ter classis).
Daarna: voorlopig standpunt van de classis, na advies van deputaten art. 49 K.O.
3. *De taak van classis A*

Wanneer dit voorlopig standpunt positief is, wendt classis A zich tot de classis door welke broeder x is afgezet (B). Classis A geeft inzicht in het verslag van het gesprek van de kerkenraad met broeder x en in het verslag van de nadere toelichting van broeder x ter classis A, waarbij het voorlopig standpunt van classis A is gevoegd.
Classis A stelt daarbij de volgende vragen aan classis B:

  - a. Zijn er volgens u objectieve belemmeringen waardoor terugkeer in het ambt van broeder x onmogelijk zou zijn?
  - b. Hoe taxeert u de ontvangst van een eventuele hernieuwde beroepbaarstelling in de gemeente waar broeder x predikant is geweest?

4. De taak van classis B

Classis B stelt de volgende vragen aan de kerkenraad van de gemeente waar broeder x tot zijn afzetting predikant was, na uitgebreide schriftelijke toelichting met behulp van bovengenoemde gegevens:

1. Is de situatie in uw gemeente na de afzetting van broeder x tot rust gekomen?
2. Hebben zich, voor zover u weet, in de periode sinds de afzetting feiten voorgedaan die aanleiding zouden kunnen zijn voor de vrees dat broeder x opnieuw in de begane zonde zou kunnen vallen?
3. Hoe zou naar uw taxatie de gemeente reageren wanneer bekend zou worden dat broeder x opnieuw beroepbaar wordt gesteld?
4. Zou u er als kerkenraad moeite mee hebben als broeder x opnieuw dienaar des Woords zou worden? Zo ja, welke objectieve redenen hebt u daarvoor?

5. De taak van de PS

Nadat classis B de antwoorden van de kerkenraad op de genoemde vragen ontvangen en besproken heeft, wendt zij zich, wanneer de antwoorden op deze vragen bevredigend zijn, tot de PS waaronder zij ressorteert, met een gemotiveerde vraag om goedkeuring voor hernieuwde beroepbaarstelling. Wanneer de PS hernieuwde beroepbaarstelling in principe goedkeurt, geeft classis B positief antwoord op de vragen die classis A stelde, met daarbij gevoegd de schriftelijke goedkeuring van de PS. In dat geval kan het voorlopig standpunt van classis A definitief worden en kan tot beroepbaarstelling worden overgegaan.

Wanneer de antwoorden van de kerkenraad op de vragen van de classis hernieuwde beroepbaarstelling in de weg staan, wordt daarvan zo spoedig mogelijk bericht gedaan aan classis A.

13. BIJLAGE 58a (art. 47)

Taak van de particuliere synode t.a.v. de rapporten van deputaatschappen

1. Geschiedenis van de particuliere synodes

Na 1892 waren er binnen de Chr. Geref. Kerken gedurende geruime tijd geen provinciale synodes; het kerkelijk leven was op dat moment te klein om dit zinvol te maken. Voor 1892 was dit wel het geval, zoals uit de Handelingen van de toen gehouden synodes blijkt. De vergaderingen van de generale synode vonden in de eerste jaren na 1892 jaarlijks plaats en de classes benoemden afgevaardigden voor deze breedste vergadering van de kerken. Gaandeweg, bij de groei van het kerkverband, werd de behoefte aan een 'laag' tussen de classes en de generale synode toch weer groter. Zo lezen we in de *Acta* van de generale synode van 1916, dat de volgende instructie van de classis Zwolle wordt aangenomen: 'Zoolang er geen Prov. Synodes gehouden worden, zullen de curatoren der Theologische School door de Classes gekozen worden.' Ter toelichting wordt aangevoerd dat er classes zijn waaruit twee curatoren zitting hebben, terwijl er uit andere classes geen enkele predikant curator is. 'Op die wijze,' aldus ds. L.H. van der Meiden, 'wordt niet door geheel de kerk voeling gehouden.' Dat argument is voor ons onderwerp van belang. Er blijkt uit dat de particuliere synode gevormd is met name om de afstand tussen de deputaatschappen en het grondvlak van de kerk te verkleinen!

Overigens wordt op deze synode ook al de veelvuldige wisseling van deputaten geconstateerd: 'Prae-adviseur Doc. Lengkeek wijst op het groote praktische bezwaar, dat bij de gedurige wisseling de Curatoren niet zullen inleven in hun werk.'

De synode van 1918 krijgt vervolgens te maken met een aantal instructies uit verscheidene classes, die alle beogen een 'middenlaag' tussen de classes en de generale synode te creëren. De betrekkelijk kleine omvang van het christelijk-gereformeerde kerkelijk leven maakt het echter niet nodig en ook niet gewenst om over te gaan tot provinciale synodes. Het komt tot de vorming van drie particuliere synodes: een van het Noorden, een van het Midden en een van het Zuiden (in de oorlogsjaren bijgesteld, zodat in 1947 voor het eerst sprake is van vier particuliere synodes, genoemd naar de vier windstreken) – Acta art. 43. In de bespreking wordt er de nadruk op gelegd dat deze zaak telkens weer ter synode werd gebracht, een teken dat er in de kerken behoefte aan is. M.b.t. de Theol. School wordt opgemerkt dat het goed zou zijn: 'Deze komt dan meer in contact met het Noorden, daar de Curatoren, die nu in twee Classes wonen, ook uit het Noorden zouden gekozen worden. Er komt meer decentralisatie, die onze Kerk altijd ten goede moet komen.'

De instelling van de particuliere synode hangt dus (behalve met een meer gedegen voorbereiding van instructies die bij de generale synode worden ingediend) nauw samen met de binding van deputaatschappen aan de kerken: men hoopte dichter bij het grondvlak te komen met het werk. Dat dit inderdaad de bedoeling was, wordt onderstreept door het volgende besluit van de synode van 1918: 'Elke Particuliere Synode benoemt: drie curatoren (...); drie leden van de Generale Commissie van beheer der Kas e.b.p. (...); twee leden voor de Generale Kas voor Em.(...); twee leden voor de Generale Zendingscommissie (...); vijf deputaten Synodi volgens art. 49 D.K.O. (...) (Acta, art. 48). Ook valt het besluit om – vanaf 1919 – niet meer jaarlijks, maar driejaarlijks als generale synode te vergaderen.

2. Huidige stand van zaken

De actuele stand van zaken is dat in deze lijn is voortgebouwd. Er is sprake van zeven deputaatschappen die (mede) bemenst worden door leden benoemd door de particuliere synode: deputaten onderlinge bijstand en advies, emeritikas, curatorium, evangelieverkondiging onder Israël, buitenlandse zending, evangelisatie en deputaten naar art. 49 K.O.

Tussen dit laatste deputaatschap en alle andere is een wezenlijk verschil: het deputaatschap naar art. 49 K.O. is het enige dat een 'eigen' deputaatschap van een particuliere synode is en dat ook aan die synode verantwoording aflegt. Alle andere deputaatschappen zijn ingesteld door de generale synode; zij hebben ook een aantal leden die rechtstreeks door deze synode benoemd zijn (vaak leden met functie).

3. Rapportages

Het spreekt voor zichzelf dat ieder deputaatschap verantwoording aflegt aan de instantie van wie het opdrachten ontvangt. Dat betekent dat de deputaten naar art. 49 K.O. jaarlijks verantwoording afleggen aan de particuliere synode en op daarop ook beoordeeld worden. De andere deputaatschappen leggen verantwoording af aan de generale synode, van haar ontvangen zij immers opdrachten.

Voor die laatste deputaatschappen geldt echter tevens dat zij ook jaarlijks een rapport van hun werkzaamheden zenden aan de particuliere synodes. Dat heeft een goede grond: dezen benoemen immers leden ervan. Overigens delen ook de plaatselijke kerkenraden sinds 1959 in de inhoud van deze rapportages. In dat jaar besloot de generale synode 'dat die generale deputaatschappen, die ook aan de part. Synoden hebben te rapporteren' een jaarlijks overzicht van hun werkzaamheden aan de kerkenraden zenden (Acta, art. 222). De oorspronkelijke instructie, die ten grondslag lag aan dit besluit,

ging overigens inhoudelijk een stuk verder. Daar was sprake van toezending van de rapporten van álle deputaatschappen aan de kerkenraden, met het oog op een kunnen amenderen van deze jaarrapporten door de invloed van de kerkenraden. Daarin ging de synode niet mee.

Dat is voor ons onderwerp nog wel van belang. In de rapporten aan de particuliere synodes wordt melding gemaakt van de voortgang van het werk, o.a. wat betreft de specifieke opdrachten die de generale synode gaf. De particuliere synodes kunnen daar informatief (hetgeen niet per definitie betekent: onkritisch) vragen over stellen, die door de/een particuliere deputaat beantwoord kunnen worden. De vragen dienen gerelateerd te zijn aan het werk dat deputaten door de generale synode opgedragen is te doen. De particuliere synodes kunnen de deputaatschappen dus niet ter verantwoording roepen: dat recht komt alleen aan de generale synode toe. Wel kan een particuliere synode uiteraard, wanneer zij constateert dat een bepaald onderdeel van het werk van deputaten naar haar inzicht niet (geheel) overeenstemt met de opdracht aan haar gegeven, daar de (kritische) vinger bij leggen. Zij kan haar deputa(at)(en) opdracht geven in de e.v. vergadering van deputaten daar melding van te maken, opdat deputaten hun beleid zullen bijstellen. Ook kan zij ervoor kiezen e.e.a. schriftelijk aan het deputaatschap te melden. Bij een volgend rapport kan deze particuliere synode dan aan 'haar' deputaat vragen hoe het deputaatschap met de opmerkingen is omgegaan.

In geen geval kan een particuliere synode een generale deputaat ontslaan, dat spreekt voor zichzelf. Wel kan zij dit doen met een door haar benoemde deputaat. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer zij van oordeel is dat deze deputaat niet adequaat is omgegaan met het mandaat dat zij hem/haar verleende.

4. Een detail: de financiën

Aparte aandacht mag er zijn voor de financiën van de deputaatschappen. Alle hier besproken deputaatschappen zijn immers zogenaamde kashoudende deputaatschappen (met uitzondering van het curatorium). Een gevolg daarvan is dat bij de jaarlijkse rapporten ook een financieel overzicht wordt bijgeleverd. Er blijken in de praktijk voortdurend misverstanden te zijn over de vraag hoe 'diep' de leden van de particuliere synodes in de financiële paragraaf mogen duiken. De verlegenheid daarover is ook aanwezig aan de kant van de PS-deputaten: meestal is de penningmeester een door de generale synode benoemde deputaat en heeft de door deputaat die op de particuliere synode aanwezig is, niet dát doorzicht in de cijfers dat nodig is om adequaat op mogelijke vragen in te gaan, zeker niet wanneer deze specialistisch van aard zijn.

Het is zaak om ook hier goed in het oog te vatten dat het in de PS-rapportage gaat om een *voortgangsrapportage*; zo dienen de leden van de vergadering ook naar de financiële paragraaf te kijken. Het gaat daar niet om allerlei – op zich interessante – details, maar om de grote lijn: spoort het verloop van de financiën met de kaders die op de generale synode zijn afgesproken? Op dat punt dienen mogelijke vragen toegesneden te zijn. Het is zowel voor de vergadering als voor het deputaatschap zaak zich dat te realiseren; de penningmeester kan daartoe de deputaten instrueren; hij zal zeker, wanneer er sprake is van onverwachte financiële fluctuaties, dat in de financiële paragraaf signaleren.

C. TOEVOEGINGEN AAN EN WIJZIGINGEN IN BIJLAGEN VAN DE KERKORDE

1. BIJLAGE 6 (art. 11, 12, 79, 80)

Uitvoeringsregeling deputaten voortijdige ambtsbeëindiging predikanten

De synode besloot:

1. in artikel 6, lid 2 de tekst tussen (a) en (b) thans luidende: '50% van de som van etc.' te vervangen door: 'Het bedrag van de door de predikant te betalen inkomensafhankelijke bijdrage in de premie ziektekostenverzekering, zoals vermeld in het jaarlijkse advies van deputaten financiële zaken';
2. in artikel 6, lid 2 (b) het bedrag voor vergoeding kosten van € 500,- te verhogen naar € 550,- per jaar (dit bedrag zal jaarlijks worden geïndexeerd);
3. in artikel 7 het bedrag voor vergoeding verhuiskosten van € 3.750,- te verhogen naar € 4.100,- (dit bedrag zal jaarlijks worden geïndexeerd).

2. BIJLAGE 18 (art. 20)

Instructie voor de commissie van redactie van De Wakker

De synode besloot:

in art. 1 van 'Instructie voor de commissie van redactie van De Wakker' het woord 'weekblad' te vervangen door 'blad'.

3. BIJLAGE 19 (art. 21)

Regeling voor evangelisatie

De synode besloot:

1. artikel 6 in bijlage 19 K.O. te laten vervallen;
2. artikel 10 in bijlage 19 K.O. te laten vervallen.

4. BIJLAGE 20 (art. 21)

Regeling voor deputaten Kerk en Israël

De synode besloot:

in de tekst van bijlage 20, artikel 4, de woorden 'de bibliotheek en' te laten vervallen.

5. BIJLAGE 22 (art. 21)

Instructie voor de deputaten buitenlandse zending

De synode besloot:

artikel 1 van bijlage 22 als volgt te wijzigen:

'De deputaten buitenlandse zending zijn deputaten benoemd door de generale synode en de vier particuliere synoden'.

6. BIJLAGE 27 (art. 44)

Reglement op de kerkvisitatie

De synode besloot:

de algemene bepalingen van het reglement voor de kerkvisitatie aan te vullen met een bepaling 9: 'Met het oog op de bespreking van vraag I.9 zal er een afzonderlijk gesprek plaatsvinden tussen de visitatoren en (ieder van) de predikant(en) (eventueel samen met zijn/hun vrouw(en). Van informatie uit dit gesprek mag alleen met wederzijds goedvinden gebruikgemaakt worden binnen het visitatiegesprek met de kerkenraad.', en daarbij de classes op te roepen ernst te maken met het bepaalde in art. 44 K.O.

7. BIJLAGE 31 (art. 50)

Instructie voor de deputaten kerkjeugd en onderwijs

De synode besloot:

artikel 9 van de instructie voor deputaten kerkjeugd en onderwijs geheel te laten vervallen.

8. HANDLEIDING VOOR DE APPELPROCEDURE (bij art. 31)

De synode besloot:

aan de handleiding voor de appelprocedure de volgende tekst toe te voegen: Bij de behandeling van een appelzaak in een kerkelijke vergadering wordt de vergadering de gelegenheid geboden om vooraf informatieve vragen te stellen aan de afgevaardigden van de kerkelijke vergadering tegen wie het appel is ingesteld. Indien er sprake is van een rapport van een commissie van onderzoek krijgen deze afgevaardigden vervolgens eenmalig de gelegenheid om op eventuele objectief aanwijsbare fouten of onvolkomenheden in dit rapport te wijzen. Ook aan de appellant kunnen door de vergadering, indien gewenst, informatieve vragen gesteld worden; tevens krijgt ook hij inzage in het feitelijk gedeelte van het rapport van de commissie van onderzoek (indien daar sprake van is) om eenmalig op eventuele objectief aanwijsbare fouten of onvolkomenheden in dit rapport te wijzen. Dit recht van inzage geldt echter niet wat betreft het beoordelende gedeelte van het rapport. Dit laatste geldt zowel voor de appellant als voor de kerkelijke vergaderingen tegen wie het appel is ingesteld. Vervolgens verlaten zowel de afgevaardigden van de kerkelijke vergadering tegen wie het appel is ingesteld als de appellant de vergadering, waarna de daadwerkelijke behandeling van het appel begint. Na afronding van de besluitvorming komen de buitenstaande leden van de vergadering weer binnen en wordt hun de uitkomst van het beraad meegedeeld.

9. BIJLAGE 38 (art. 51)

Klachtenprocedure ingeval van misbruik van pastorale en andere kerkelijke gezagsrelaties

De synode besloot:

de volgende drie punten toe te voegen aan de voorlopig vastgestelde klachtenprocedure:

1. Klager en aangeklaagde kunnen om heropening van de zaak vragen indien zich na het onherroepelijk worden van de beslissing van de klachtencommissie, c.q. na de beslissing van de beroepscommissie als bedoeld in artikel 17, nieuwe feiten hebben voorgedaan die ten tijde van deze beslissing nog niet bekend waren en die, waren zij wel bekend geweest, tot een andere beslissing zouden hebben geleid;

2. Een verzoek om heropening dient uiterlijk binnen twee maanden nadat de in lid 1 bedoelde feiten bij de verzoeker bekend zijn geworden te worden ingediend bij de klachtencommissie c.q. beroepscommissie die deze beslissing destijds heeft genomen;
3. Op de behandeling van het verzoek om heropening zijn de artikelen 6 tot en met 17 van dit reglement van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de klachtencommissie eerst heeft te beoordelen of van nieuwe feiten in de zin van lid 1 sprake is. Indien dat niet het geval is, verklaart de klachtencommissie de verzoeker niet ontvankelijk.

10. BIJLAGE 46 (art. 4 en 5)

Conceptberoepsbrief

De synode besloot:

5. de modelberoepsbrief als volgt aan te passen (in te voegen aan het slot van de brief, na de zin die begint met 'tenslotte' en eindigt met 'alhier' en voor 'Gedaan in de vergadering te ...'): Om ieder misverstand te vermijden, wijst de kerkenraad u erop dat dit beroep niet beschouwd moet worden als een aanbod om een arbeidsovereenkomst met u aan te gaan. In overeenstemming met de kerkorde is een verhouding tussen predikant en gemeente/kerkenraad geen arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht;
6. aan de bijlage bij de beroepsbrief de volgende tekst toe te voegen:

Rechtsverhouding predikant en gemeente/kerkenraad

Om te voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over de vraag of de overeenkomst tussen een predikant en een gemeente/kerkenraad niet (ook) als een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht beschouwd kan worden, wil de kerkenraad stipuleren dat hij, overeenkomstig de kerkorde, de verhouding tussen predikant en gemeente/kerkenraad uitdrukkelijk niet als een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht beschouwt en dat het uitbrengen van het beroep dan ook niet beschouwd kan of mag worden als een aanbod om een arbeidsovereenkomst aan te gaan. Door het beroep aan te nemen, aanvaardt de predikant dat tussen hem en de gemeente/kerkenraad geen arbeidsovereenkomst tot stand komt;

7. in de overeenkomst tussen predikant en kerkenraad het volgende vast te leggen: Partijen zijn het er over eens dat de rechtsverhouding tussen de predikant en de gemeente/de kerkenraad er een is van geheel eigen aard. Zij verklaren uitdrukkelijk dat deze rechtsverhouding geen arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is en dat zij met het aangaan van deze rechtsverhouding ook niet beoogd hebben een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht aan te gaan of te doen ontstaan (zie onderstaand model).

Model overeenkomst tussen predikant en gemeente

De ondergetekenden:

Ds. (...), wonende te (...),
hierna te noemen: 'de predikant'

en

De raad van de CGK te (...),
vertegenwoordigd door (namen scribe en voorzitter),
hierna te noemen: 'de kerkenraad', terwijl de CGK te (...) als 'de gemeente' aangeduid zal worden,

nemen het volgende in aanmerking:

- a. de kerkenraad heeft bij brief van (...) een beroep uitgebracht op de predikant;
- b. de predikant heeft het beroep op (...) aanvaard en heeft dit bij brief van (...) schriftelijk bevestigd;
- c. predikant en kerkenraad wensen de rechtsverhouding tussen predikant en gemeente schriftelijk vast te leggen;

komen het volgende overeen:

1. de predikant zal met ingang van D.V. (datum bevestiging), onder de voorwaarde dat de classes de benodigde toestemming geven, als predikant aan de gemeente verbonden zijn;
2. de rechtsverhouding tussen de predikant enerzijds en de gemeente en de kerkenraad anderzijds wordt beheerst door de bepalingen van de in de CGK geldende kerkorde en door de genoemde beroepsbrief, de bijlage bij die brief daaronder begrepen;
3. partijen zijn het erover eens dat de rechtsverhouding tussen de predikant en de gemeente/de kerkenraad er een is van geheel eigen aard, zij verklaren uitdrukkelijk dat deze rechtsverhouding geen arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is en dat zij met het aangaan van deze rechtsverhouding ook niet beoogd hebben een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht aan te gaan of te doen ontstaan.

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend op (...) te (...)

De predikant: ...

De kerkenraad: ...

Financiële bijlage beroepsbrief

1. **Traktement**

Omvang traktement

Volgens het advies van deputaten financiële zaken, zoals vastgelegd in hun schrijven d.d. .... december ....., zal aan u een jaartraktement worden uitbetaald ad € ....., uit te betalen in twaalf gelijke maandelijkse termijnen ad € .....

Dit traktement is gebaseerd op schaal ..... conform het advies van eerder vermelde deputaten.

(Indien van toepassing): Aangezien onze gemeente een ledenbestand heeft van ..... leden wordt het traktement verhoogd met ..... %.

Jaarlijks vindt aanpassing van uw traktement plaats eveneens conform het advies van eerder vermelde deputaten.

2. **Vakantietoeslag**

Over het jaartraktement zal 8% als vakantietoeslag worden uitbetaald. De vakantietoeslag wordt uitbetaald in de maand mei van elk jaar en heeft betrekking op de periode van 1 juli t/m 31 december van het vorig jaar en van 1 januari t/m 30 juni van het jaar waarin de vakantietoeslag wordt uitbetaald.

3. **Emolumenten**

Tegemoetkoming premie ziektekosten

Aan de predikant wordt een tegemoetkoming in de premie voor ziektekosten verstrekt. Deze tegemoetkoming is gelijk aan de inkomensafhankelijke bijdrage welke jaarlijks wordt vastgesteld door de Belastingdienst.

Vergoeding representatiekosten

Voor representatiekosten wordt aan u een vergoeding verstrekt ad € ..... per jaar conform het jaarlijks advies van deputaten financiële zaken, ongeacht de hoogte van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Tijdens vakantie en studieverlof wordt de vergoeding doorbetaald. Bij langdurige afwezigheid wordt de vergoeding nog gedurende twee maanden doorbetaald. Bij afwezigheid wegens schorsing voor bepaalde tijd stopt de vergoeding direct.

Vergoeding administratie- en bureaunkosten

Als tegemoetkoming in de kosten voor inrichting en onderhoud van werk-, ontvang- en studeerkamer, pc-apparatuur en software en kantoorbenodigdheden ontvangt u een vaste vergoeding van € ..... per jaar, ongeacht de daadwerkelijk gemaakte kosten conform het advies van deputaten financiële zaken.

Vergoeding communicatiekosten

De kosten voor vaste telefonie voor de ambtsuitoefening worden volledig vergoed. Wanneer er geen privélijn aanwezig is, worden de telefoonkosten belastingvrij vergoed onder inhouding van een eigen bijdrage voor privégebruik. Voor internet wordt een vergoeding gegeven van € ..... per maand en voor mobiele telefonie eveneens een vergoeding van € ..... per maand, conform het advies van deputaten financiële zaken.

Vergoeding aanschaf vakliteratuur

Voor de kosten van de aanschaf van vakliteratuur, abonnementen voor studiedoeleinden wordt een vast bedrag verstrekt van € ..... per jaar, conform het advies van deputaten financiële zaken.

Bijscholing

De kosten voor bijscholing worden voor 75% vergoed op declaratiebasis tot een maximum ad € ..... per twee jaar, conform het advies van deputaten financiële zaken.

Vergoeding reiskosten

De reiskosten, die u maakt in uw ambtsuitoefening worden vergoed. De vergoeding is afhankelijk van het gebruikte vervoermiddel. Alle kosten openbaar vervoer worden volledig vergoed (eerste of tweede klasse). Bij gebruik van de auto wordt € ..... per km vergoed, conform advies van deputaten financiële zaken.

Terloops merken wij nog op dat de vergoedingen belast zijn voor de inkomstenbelasting, voor zover de werkelijke kosten lager zijn dan de vergoedingen. Dit dient met een belastingadviseur overlegd te worden.

Pastorie

Aan u zal de pastorie, gelegen te ..... als ambtswoning ter beschikking worden gesteld voor de periode waarin u als dienstdoend gemeentepredikant aan onze gemeente zult zijn verbonden. U bent gehouden om de pastorie gedurende die periode te bewonen.

Voor uw rekening komen de lasten, welke normaliter ten laste van de huurder komen zoals kosten verband houdende met de levering van gas, elektriciteit en water, afvalstoffenheffing, rioolrechten, kabelaansluiting en verdere eventueel in de toekomst op te leggen overheidslasten. Daarnaast dient u jaarlijks het vrije genot van het bewonen van de pastorie bij uw fiscale inkomen te tellen.

De voorwaarden voor bewoning van de pastorie zullen worden vastgelegd in een door u te tekenen bewonersovereenkomst.

Eventueel: indien u zelf voor huisvesting zorg draagt door aankoop van een andere woning, zullen wij u eventueel woonvergoeding uitbetalen. De omvang daarvan zal in onderling overleg worden vastgesteld.

Bij emeritaat of verbreking van het dienstverband, dient in goed overleg met u en de kerkenraad een periode te worden vastgesteld waarin de pastorie moet worden verlaten, waarbij minimaal een periode van drie maanden en maximaal een periode van zes maanden in acht dient te worden genomen.

Aan u zullen de kosten van het verhuisbedrijf worden vergoed.

Als herinrichtingkosten van de pastorie of eventueel andere woning zal u worden vergoed een maximumbedrag van ..... % van uw brutojaarinkomen, derhalve een bedrag ad € ..... Als brutoinkomen hanteren wij uw jaartraktament verhoogd met de vakantietoeslag.

Zowel de kosten van het verhuisbedrijf alsmede de herinrichtingkosten zijn volgens het huidige fiscale regime voor u fiscaal onbelast.

4. Vakantie, vrije zondagen

..... weken vakantie per jaar. De zondagen in vakantietijd behoren tot de vrije zondagen, zoals hieronder vermeld.

..... vrije zondagen per jaar. Van deze vrije zondagen dienen er één of meerder - zulks op aanwijzing van de classicale vergaderingen - te worden besteed in de classis ..... waartoe de gemeente behoort.

5. Studieverlof

Studie en het volgen van trainingen achten wij van groot belang.

- U kunt in overleg met de kerkenraad gebruikmaken van studieverlof tot een maximum van drie maanden per periode van vijf jaar.
- De inhoud van de studie/training, die een relatie moet hebben met uw functioneren in de gemeente, wordt bepaald in goed overleg met de kerkenraad en uzelf.
- De kosten van de studie worden voor een kwart door uzelf en voor 75% door de kerk betaald. De kosten kunnen worden vergoed indien de noodzaak van de studie vast staat en u vooraf met de kerkenraad heeft overlegd.
- Na afloop van de studieperiode zult u daarover schriftelijk rapporteren aan de kerkenraad. Deze rapportage is bedoeld om verantwoording af te leggen en om het geleerde en de opgedane ervaringen en eventuele suggesties ten dienste van de kerken te stellen.
- In geval van vertrek uit onze gemeente kan een terugbetalingsregeling redelijk zijn, die ten laste komt van de nieuwe gemeente.

6. Nevenfuncties

Voor de aanvaarding van nevenfuncties is vooraf toestemming van de kerkenraad vereist. Deze kan aan zijn toestemming voorwaarden van financiële aard verbinden.

7. Emeritaatsuitkering

De kerkenraad garandeert u de door de generale synode vastgestelde uitkering naar art 13 K.O. bij eventuele emeritaatverlening tijdens uw dienst en aan uw gezin bij uw overlijden alhier.

8. Arbeidsongeschiktheid

Bij langdurige arbeidsongeschiktheid zal de kerkenraad de regeling hanteren conform de handleiding van deputaten emeritikas.

D. UITSPRAKEN VIA INSTRUCTIES

1. BETREFFENDE DE CLASSICALE DIACONALE VERGADERING

De synode deed de volgende uitspraak:

De generale synode, kennisgenomen hebbend van

1. de instructie van de particuliere synode van het Noorden d.d. 25 maart 2010;
2. het rapport van haar commissie;

gehoord hebbend

de bespreking ter generale synode;

constaterend

1. dat vanuit deputaten diaconaat de mogelijkheid bij de classes is neergelegd om te komen tot de vorming van een classicale diaconale vergadering die haar uitgangspunt neemt in art. 41 K.O.;
2. dat art. 26 K.O. de diakenen opwekt, indien nodig, o.a. met andere diaconieën geregeld contact te onderhouden en zo mogelijk samen te werken voor de uitoefening van hun ambtelijke opdracht;
3. dat in de classis Leeuwarden reeds enige jaren vanuit de diaconieën op uitnodiging van de classicale diaconale commissie (cdc) gewerkt is aan de totstandkoming van een classicale diaconale vergadering (cdv);
4. dat blijkens bijlage 2 sub 2b van het rapport van deputaten diaconaat een aantal classes al classicale diaconale vergaderingen belegd heeft, dan wel denkt te gaan beleggen;
5. dat classicale diaconale vergaderingen op dit moment niet structureel zijn en geen kerkordelijke inkadering hebben;

overwegend

1. dat er blijkens de Acta van laatstgehouden generale synodes al langer wordt gesproken over de wenselijkheid van het vergroten van de diaconale betrokkenheid van de kerken;
2. dat tengevolge van het gegeven dat classicale diaconale vergaderingen op dit moment niet structureel zijn en niet altijd een goede regeling kennen de vrijblijvendheid groot is;
3. dat op grond van reeds ontvangen gunstige reacties m.b.t. deze vorm van classicaal overleg het te verwachten is dat deze vorm van diaconaal contact in de classes als verrijkend zal worden ervaren, nieuwe diaconale initiatieven zal opleveren en zal bijdragen

- aan het vergroten van de diaconale betrokkenheid van de classiskerken;
- dat de huidige omstandigheden op maatschappelijk gebied tengevolge van beslissingen van lagere en hogere overheden en te verwachten ontwikkelingen dienaangaande de urgentie vergroten om als diaconieën structureel bij elkaar te komen om elkaar te informeren en elkaar bij te staan in de vragen die er op het gebied van het diaconaat zijn dan wel nog zullen ontstaan;

van oordeel

- dat de voorgestelde vorm van diaconaal overleg het mogelijk maakt dat aard en werk van de diaconieën beter aan de orde komen in classicaal verband;
- dat een cdv met art. 26 K.O. als uitgangspunt in de lijn van art. 41 K.O. gezien kan worden als een uitbreiding van het reguliere classisoverleg, specifiek gericht op het diaconaat;
- dat deze vorm van classicaal overleg kan bijdragen aan het vergroten van de diaconale betrokkenheid van de classiskerken;
- dat het wenselijk is over de verhouding van een cdv tot het reguliere classisoverleg afspraken vast te leggen;
- dat het classes vrij staat een cdv in te stellen;

besluit

aan deputaten diaconaat de opdracht te geven om in overleg met deputaten kerkorde en kerkrecht voorstellen te doen aan de generale synode van 2013 om te komen tot een goede kerkordelijke inkadering van een classicale diaconale vergadering en een voorbeeld te ontwerpen van een regeling voor een classicale diaconale vergadering.

2. BETREFFENDE DEPUTATEN EMERITIKAS

De synode deed de volgende uitspraak:

De synode besluit

de volgende zin toe te voegen aan art. 23 van bijlage 7: 'In situaties waarin deze instructie niet voorziet, zijn deputaten emeritikas in overleg met de betrokken kerkenraad bevoegd naar bevind van zaken te handelen.'

3. BETREFFENDE DE HERZIENING VAN DE STATEN VERTALING (HSV)

De synode deed de volgende uitspraak:

De generale synode, kennis genomen hebbend van

- de instructie inzake de Herziene Statenvertaling (HSV) van de particuliere synode van het Oosten van 14 april 2010;
- het rapport van de door de particuliere synode van het Oosten op 21 mei 2008 benoemde commissie Beoordeling Herziening Statenvertaling;
- het rapport van haar commissie;

constaterend

1. dat het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland het initiatief heeft genomen om te komen tot een herziening van de Statenvertaling (SV) omdat het taalgebruik in de SV in bepaalde opzichten als verouderd wordt ervaren, waardoor jongeren en ouderen vervreemd dreigen te raken van het gebruik van de SV;
2. dat, gezien de gehanteerde uitgangspunten, beoogd wordt de verstaanbaarheid van de SV te dienen;
3. dat onder leiding van de Stichting Herziening Statenvertaling een commissie grondig heeft gewerkt aan een herziening van de SV;
4. dat de medewerkers aan de herziening gemeenschappelijk zijn geworteld in de gereformeerde belijdenis;
5. dat reeds de synode van 2001 uitsprak bereid te zijn tot samenwerking met de Gereformeerde Bond inzake de herziening van de SV;
6. dat onze betrokkenheid in dit kader tot uitdrukking is gebracht door zitting te nemen in het bestuur en participatie in de werkgroepen op persoonlijke titel;
7. dat op de generale synode 2007 deputaten eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland in hun rapport melding maakten van een vruchtbare samenwerking bij de herziening van de SV;
8. dat deze deputaten ook met dankbaarheid kennisnamen van hetgeen tot nu toe is verschenen;
9. dat de volledige herziening van de SV weliswaar is afgerond, maar nog niet is uitgegeven;
10. dat derhalve een beoordeling op grond van de volledige HSV nog niet mogelijk is;
11. dat binnen de particuliere synode van het Oosten reeds een grondig onderzoek is uitgevoerd naar dat gedeelte van de HSV dat wel beschikbaar was om te komen tot een beoordeling van dat gedeelte;

overwegend

1. dat de verstaanbaarheid van Gods Woord voor zowel jongeren als ouderen van groot belang is;
2. dat de vertaalprincipes die als uitgangspunt zijn gekozen voor de HSV dezelfde zijn als die bij de SV zijn gehanteerd, zodat verwacht mag worden dat de HSV een betrouwbare herziening zal blijken te zijn;
3. dat reeds tijdens de generale synode 2007 bleek dat een deel van de kerken uitziet naar het gereedkomen van de complete uitgave van de HSV om die in de kerken te gebruiken;
4. dat uit het rapport van de commissie blijkt dat de wens om de HSV in de kerken te gebruiken sindsdien niet minder is geworden;
5. dat de volledige HSV D.V. in december 2010 beschikbaar komt;
6. dat op- en aanmerkingen van de PS-commissie door de Stichting HSV zijn betrokken bij de definitieve vaststelling van de tekst;
7. dat vanuit de Stichting HSV is aangegeven dat het wenselijk is dat ook na uitgave van de volledige HSV vanuit de kerken op- en aanmerkingen worden gemaakt die betrokken zouden kunnen worden bij een volgende druk;
8. dat leden van de PS-commissie bereid zijn voor onze kerken daartoe als loket te dienen, reacties te beoordelen op bruikbaarheid en deze door te zenden naar de Stichting HSV;

van oordeel

1. dat de kerken gediend zijn met een spoedige beoordeling van de HSV;
2. dat, gezien het karakter van deze herziening, deze beoordeling zowel over de betrouwbaarheid als over de bruikbaarheid dient te gaan;
3. dat uit het rapport van de PS-commissie blijkt dat de HSV – voor zover nu gepubliceerd – een betrouwbare en bruikbare herziening van de SV is;
4. dat de beoordeling van de PS-commissie voldoende representatief mag worden geacht voor het geheel van de HSV;
5. dat het derhalve niet nodig is dat het eindresultaat op een later moment alsnog door de generale synode wordt beoordeeld;
6. dat de kerken door het benoemen van een commissie als bedoeld onder punt 8 van ‘overwegend’ wel kunnen bijdragen aan verdergaande verbetering van de HSV;

besluit

1. de HSV voor gebruik in de kerken vrij te geven;
2. een commissie te benoemen die voor op- en aanmerkingen vanuit de kerken t.a.v. de HSV als loket dient, deze beoordeelt op bruikbaarheid en doorzendt naar de Stichting HSV;
3. de kerken te wijzen op de wenselijkheid om van deze mogelijkheid gebruik te maken;
4. van dit besluit kennis te geven aan de particuliere synode van het Oosten.

4. BETREFFENDE NAUWER SAMENLEVEN MET DE NEDERLANDS GEREFORMEERDE KERKEN

De synode deed de volgende uitspraak:

De generale synode, kennisgenomen hebbend van

1. de instructie van de particuliere synode van het Zuiden d.d. 24 maart 2010;
2. het rapport van haar commissie;

gehoord hebbend

de bespreking op de vergadering;

constaterend

1. dat de particuliere synode van het Zuiden de generale synode verzoekt te overwegen of, en zo ja onder welke voorwaarden, bijlage 8 K.O. van toepassing kan zijn op die gemeenten uit het verband van de Nederlands Gereformeerde Kerken waarmee een Gereformeerde Kerk vrijgemaakt reeds nauwer samenleeft en waarmee een Christelijke Gereformeerde Kerk in het kader van samensprekingen met de betreffende Gereformeerde Kerk vrijgemaakt dientengevolge tot enigerlei relatie komt;
2. dat de huidige kerkorde van de Christelijke Gereformeerde Kerken niet aangeeft hoe in een dergelijke situatie gehandeld dient te worden;

overwegend

1. dat in de toekomst dergelijke situaties zich vaker kunnen voordoen;
2. dat de synode van 2001 al eerder een uitzondering maakte aangaande kerkelijke eenheid met een plaatselijke Nederlands Gereformeerde Kerk;

van oordeel

dat om tot een weloverwogen besluit te kunnen komen er een grondige studie verricht dient te worden naar de principiële, kerkrechtelijke en praktische aspecten;

besluit

1. deputaten voor de eenheid van gereformeerde belijders in Nederland op te dragen om in samenwerking met deputaten kerkrecht en kerkorde te onderzoeken of, en zo ja onder welke voorwaarden, bijlage 8 K.O. van toepassing kan zijn op die gemeenten uit het verband van de Nederlands Gereformeerde Kerken waarmee een Gereformeerde Kerk vrijgemaakt reeds nauwer samenleeft en waarmee een Christelijke Gereformeerde Kerk in het kader van samensprekingen met de betreffende Gereformeerde Kerk vrijgemaakt dientengevolge tot enigerlei relatie komt;
2. deputaten op te dragen de synode van 2013 te dienen met een onderbouwd voorstel;
3. van dit besluit kennis te geven aan de particuliere synode van het Zuiden.

5. BETREFFENDE AFVAARDIGING NAAR CLASSIS-VERGADERINGEN VANUIT SAMENWERKINGSGEMEENTEN

De synode deed de volgende uitspraak:

De generale synode, kennisgenomen hebbend van

1. de instructie van de particuliere synode van het Noorden d.d. 25 maart 2010;
2. de instructie van de particuliere synode van het Westen d.d. 9 juni 2010;
3. het rapport van haar commissie;

gehoord hebbend

de bespreking op de vergadering;

constaterend

1. dat de particuliere synode van het Noorden de generale synode verzoekt tot een aanvulling te komen van bijlage 8 K.O. inzake de afvaardiging naar de classis van samenwerkingsgemeenten als bedoeld in bijlage 8. 3c K.O.;
2. dat de particuliere synode van het Westen de generale synode verzoekt aan artikel 41 K.O. een nieuw lid toe te voegen en bijlage 8 sub 4a te wijzigen;
3. dat de aanvulling behelst dat niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers naar de classisale vergaderingen van de Christelijke Gereformeerde Kerken afgevaardigd kunnen worden en in volle rechten en plichten deze vergaderingen kunnen bijwonen;
4. dat er door de particuliere synode van het Noorden een voorbehoud gemaakt wordt betreffende het passief kiesrecht van niet-christelijk-gereformeerde afgevaardigden naar de meerdere vergaderingen;
5. dat er door de particuliere synode van het Westen een voorbehoud gemaakt wordt betreffende het passief kiesrecht van niet-christelijk-gereformeerde afgevaardigden naar de meerdere vergaderingen en speciale taken zoals kerkvisitatie;
6. dat de argumenten om tot deze aanvulling te komen deels principieel van aard zijn en deels praktisch;
7. dat deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland in hun rapport aangeven dat wanneer de synode niet kan besluiten vanwege onvoldoende argumentatie zij in overweging geeft een opdracht te geven aan deputaten in samenwerking met Deputaten Overleg Eenheid en deputaten kerkorde en kerkrecht;

overwegend

1. dat de rechtsongelijkheid die er nu bestaat op het niveau van de kerkenraden van samenwerkingsgemeenten na het afvaardigen van niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers naar de classisvergaderingen op dat niveau komt te liggen;
2. dat het afvaardigen van niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers naar een meerdere vergadering in onze kerken gevoelig ligt;
3. dat de generale synode van 2007 uitsprak dat bij zoeken naar kerkelijke eenheid rekening dient te worden gehouden met de eenheid in het eigen kerkverband;

van oordeel

dat voordat een besluit in deze zaak genomen wordt, een diepgaande studie ondernomen moet zijn naar de kerkordelijke aspecten ervan en naar de consequenties van een dergelijk besluit;

besluit

4. deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland op te dragen om in samenwerking met deputaten kerkrecht en kerkorde te onderzoeken of en hoe het principieel en kerkrechtelijk mogelijk is om niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers van samenwerkingsgemeenten af te vaardigen naar de classisvergaderingen;
5. deputaten opdracht te geven de generale synode van 2013 te dienen met een onderbouwd voorstel;
6. van dit besluit kennis te geven aan de particuliere synoden van het Noorden en het Westen.

E. DEPUTAATSCHAPPEN EN COMMISSIES

1. EMERITIKAS

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen in overleg met deputaten kerkorde en kerkrecht een regeling te ontwerpen voor een deeltijdemeritaat en daarover te rapporteren aan de generale synode 2013;
2. het moderamen te verzoeken een gesprek te hebben met de kerkenraad van Zwolle;
3. deputaten en de leden van de commissie toekomstvastheid te bedanken voor de uitgevoerde werkzaamheden inzake dit dossier;
4. per direct zullen de volgende kostenbesparende maatregelen van kracht zijn:
  - a. de minimumleeftijd waarop een predikant met emeritaat gaat, wordt verhoogd in overeenstemming met de algemene maatschappelijke ontwikkelingen daarin;
  - b. de huidige en toekomstige uitkeringen worden niet meer per se volledig geïndexeerd. Jaarlijks bepalen deputaten emeritikas in welke mate de inflatie wordt gecompenseerd, daarbij rekeninghoudend met de vermogenspositie van de emeritikas, de opgetreden inflatie en eventuele kortingen op de indexering in het verleden;
5. het curatorium en de deputaten toezicht van de Theologische Universiteit, deputaten landelijk kerkelijk bureau en deputaten voortijdige ambtsbeëindiging predikanten op

- te dragen om in hun regelingen na te gaan wat de consequenties zijn voor de verhoging van de emeritaatsleeftijd van de predikanten, in het spoor van de maatschappelijke ontwikkelingen inzake de verhoging van de AOW-leeftijd;
6. per 1 januari 2012 zullen de volgende kostenbesparende maatregelen van kracht zijn:
    - a. Het veertigdienstjarenprincipe wordt afgeschaft;
    - b. De huidige en toekomstige uitkeringen worden gebaseerd op het middelloon in plaats van op schaal 15;
  7. de
    - parttimepredikanten en
    - de andere predikanten in actieve dienst, tot een nader te bepalen leeftijd worden voor hun oudedagsvoorziening ondergebracht bij een verzekerings- of pensioenfonds. De daarvoor benodigde aankoopsom wordt onttrokken aan de emeritikas. De opbrengst uit de kerken en het restant van de emeritikas worden daarna gebruikt voor premiebetalingen aan dat verzekerings- of pensioenfonds en voor uitkeringen aan hen die daarin niet zijn opgenomen. Een definitief en uitgewerkt besluit hierover wordt voorbereid en geformuleerd door een door deputaten emeritikas te benoemen uitwerkingscommissie, die grotendeels of geheel overeen zal komen met de huidige commissie toekomstvastheid.

Daarnaast wordt door de synode een adequate supervisorgroep benoemd, welke als taken en bevoegdheid krijgt het continue begeleiden van de uitwerkingscommissie, het namens de synode bewaken van de voortgang van de uitwerking en het nemen van een definitief besluit over de toekomstige inrichting van de oudedagsvoorziening van predikanten en hoogleraren in lijn met de voorstellen uit het deputatenrapport.

Een dergelijk besluit dient A.D. 2011 genomen te worden; als zich daarbij - bijvoorbeeld door provisorische sluiting van de synode - mogelijkheden aandienen om het definitieve besluit in 2011 door de voltallige synode te laten nemen verdient dit de voorkeur (nader af te stemmen tussen supervisorgroep en deputaten voor vertegenwoordiging van de kerken);

8. er wordt een eenduidig systeem van ziekte- en verzuimbegeleiding ingesteld door daarvoor aansluiting te zoeken bij de regeling van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. De kosten zullen worden ingebracht in de omslag voor de emeritikas. Aan plaatselijke kerken met predikant wordt aanbevolen zich te beraden op het voor eigen rekening afsluiten van een verzekering tegen de gevolgen van langdurige ziekte, welke verzekering mogelijk wordt met invoering van dit systeem;
9. in geval van plaatselijke samenwerking met een ander kerkgenootschap dient door die gemeente voordat een beroep wordt uitgebracht, bepaald te worden bij welke pensioenvoorziening voor de predikant aansluiting wordt gezocht. Ter zake moet voor het berekenen van de omslag dan het CGK-ledenaantal worden gecorrigeerd, neerwaarts met het aantal CGK-leden indien wordt gekozen voor aansluiting bij een regeling elders en opwaarts met het ledenaantal van het andere kerkgenootschap indien wordt gekozen voor aansluiting bij de CGK-regeling. In gevallen waar sprake is van meerdere predikanten in zo'n samenwerkingsgemeente dient vooraf over de toepassing van deze regeling overlegd te worden met deputaten emeritikas;
10. artikel 13 K.O. zal ook van toepassing zijn op de hoogleraren van de TUA. Daartoe wordt per hoogleraar jaarlijks door de TUA aan de emeritikas een bijdrage voldaan van vijfhonderd maal de minimumbijdrage per lid per op 1 januari aanwezige hoogleraar. De in besluit 7 genoemde uitwerkingscommissie en supervisiegroep dienen ook dit besluit 10 in de uitwerking te betrekken; in elk geval moet er daarbij aandacht zijn voor het door het emeritifonds van de TUA over te hevelen vermogen en de mate

waarin huidige en nieuwe uitkeringen voor hoogleraren of hun weduwen vallen onder de maatregelen genoemd onder besluit 4 en 6;

11. bovengenoemde besluiten prevaleren boven huidige formuleringen in de kerkorde die met die besluiten niet in overeenstemming zijn. Aangepaste formuleringen worden zo mogelijk tijdens de synode voorbereid en besloten, of worden anders op het moment van het definitief besluit zoals bedoeld in besluit 7 vervangen door bepalingen die de uitwerkingscommissie in goed overleg met de deputaten voor de kerkorde hiervoor nieuw zal formuleren, als onderdeel van de uitwerking zoals bedoeld in besluit 7.

2. DE THEOLOGISCHE UNIVERSITEIT

2.1. het curatorium

De synode besloot:

1. goedkeuring te hechten aan de voorgestelde veranderingen betreffende de verlening van het preekconsent;
2. goedkeuring te hechten aan de voortgang van de contacten met de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt;
3. goedkeuring te hechten aan het incorporeren van de studie oude talen in het curriculum van de studie theologie;
4. een breed samengestelde commissie te benoemen die zich gaat inzetten voor de jaarlijkse organisatie van een landelijke kerkendag waarop naast de TUA ook andere deputaatschappen zich kunnen presenteren.

2.2. deputaten toezicht

De synode besloot:

1. in te stemmen met het door deputaten toezicht opgestelde verslag en de daarin vervatte verantwoording van de activiteiten en deputaten hartelijk te danken voor hun werk;
2. kennis te nemen van het rapport van het college van bestuur en voor zover nodig daarmee in te stemmen;
3. in te stemmen met de benoeming door deputaten toezicht van ir. J. J. Eberwijn als lid respectievelijk voorzitter van het college van bestuur ingaande 1 januari 2009;
4. over te gaan tot de benoeming van een secundus zoals hiervoor aangegeven in 'Samenstelling deputaten toezicht met opgave van namen e.d.';
5. in te stemmen met de benoeming door deputaten toezicht van prof. G.C. den Hertog als rector en respectievelijk lid van het college van bestuur;
6. in te stemmen met het door deputaten toezicht vastgestelde rooster van aftreden;
7. in te stemmen met de door deputaten toezicht goedgekeurde aanpassing van de taakverdeling binnen het college van bestuur (zie bijlage a bij het verslag van het college van bestuur);
8. uit te spreken dat – zoals uit het jaarverslag van het college van bestuur blijkt – de personele bezetting van de TUA op een niveau ligt dat niet onderschreden kan worden en dat mitigerende acties met het oog op het terugdringen van het personeelsbestand op dit moment ongewenst zijn;
9. in de vaststelling van het budget voor de periode 2011-2013 te rekenen met de mogelijke kosten van de implementatie van een actieplan met het oog op de vermindering van de werkdruk van de wetenschappelijke staf;
10. uit te spreken dat zoals beschreven in het verslag van het college van bestuur, het belang van een studie- en stimuleringsfonds onverminderd groot blijft;
11. in verband met de omstandigheid van het vervallen van extra instroomeisen klassieke

talen, te hebben kennisgenomen van

- de handelingen van het college van bestuur en deputaten toezicht van de TUA naar aanleiding van de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving voor hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkelingen in de bekostiging daarvan;
- het feit dat de TUK van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt de extra instroomeisen klassieke talen heeft laten vervallen en daarmee geen partner meer is in de vooropleiding;
- het besluit naar aanleiding van voorgaande ontwikkelingen van het college van bestuur om de extra instroomeisen klassieke talen te laten vervallen en het talenonderwijs te incorporeren in het zesjarig curriculum;

en overwegende dat

- de TUA alleen is komen te staan inzake het stellen van extra instroomeisen klassieke talen;
- deze positie nadelig kan uitwerken op het aantrekken van studenten die gereformeerde theologie willen studeren;
- de financiering van de universiteit in het algemeen extra zwaar onder druk komt te staan en een mogelijk niet bekostigd jaar hierop onevenredig zwaar drukt, hetgeen de continuïteit van de universiteit bedreigt;
- het vooralsnog mogelijk lijkt om onderwijs in de klassieke talen in een zesjarig curriculum te incorporeren;

te besluiten

- goedkeuring te hechten aan de handelingen van het college van bestuur en het deputaatschap toezicht inzake het opheffen van de extra instroomeisen klassieke talen;
  - het curatorium van de TUA te verzoeken in overleg te treden met het curatorium van de TUK inzake het beëindigen van de overeenkomst voor de vooropleiding in goed overleg met het college van bestuur;
  - deputaten toezicht te verzoeken het incorporeren van de vooropleiding in het curriculum periodiek te evalueren, de eerste keer zo vroeg dat de volgende synode het evaluatierapport kan meenemen in haar overwegingen;
12. deputaten toezicht te verzoeken om in goed overleg met het college van bestuur, het college van hoogleraren en het curatorium een actieplan op te stellen en te implementeren voor een integrale aanpak van de te hoge werkdruk van de wetenschappelijke staf en daarvan verslag te doen aan de synode van 2013;
  13. deputaten toezicht te verzoeken in verband met de vermindering van de werkdruk van de hoogleraren gebruik te maken van een Arbodienst, mede om te kunnen bepalen wat voor de huidige staf een verantwoorde werkdruk is;
  14. deputaten toezicht te verzoeken op de volgende generale synode verslag uit te brengen van de werkdrukvermindering van de hoogleraren door inzicht te geven in het aantal uren dat is vrijgekomen, niet alleen door het optimaliseren van het studentassistentenschap en het aanstellen van parttimeonderzoekers, maar ook door het terugbrengen van het aantal nevenfuncties van hoogleraren;
  15. deputaten toezicht te verzoeken erop toe te zien dat de vrijgekomen uren niet zodanig opnieuw worden ingevuld dat de werkdrukvermindering een gering blijvend effect heeft;
  16. bij de vaststelling van de omslag van de TUA rekening te houden met de kosten van € 100.000 per jaar die de werkdrukvermindering met zich gaat meebrengen;
  17. deputaten toezicht te verzoeken om in nauw overleg met het college van bestuur, het college van hoogleraren en het curatorium, gezien de overbelasting van de weten-

schappelijke staf en beperkte omvang van de universiteit aan de ene kant en de noodzaak van meer ruimte voor wetenschappelijk onderzoek en de eisen van de overheid aan de andere kant, zich te bezinnen op de toekomst van de TUA en daarover uiterlijk aan de synode van 2013 te rapporteren en verder deze synode conditioneel te sluiten om de mogelijkheid te bieden aan deputaten toezicht om in eerder stadium te rapporteren indien dit naar hun oordeel noodzakelijk is;

18. de handelingen van de interim financieel manager en deputaten toezicht onder dankzegging goed te keuren;
19. akkoord te gaan met de afspraken tussen deputaten emeritikas en het college van bestuur voor wat betreft het emeriteringsfonds van de TUA.

2.3. studie- en stimuleringsfonds

De synode besloot:

de voorstellen en wijzigingen op de regeling studiefonds 2007 integraal over te nemen (zie hoofdstuk B – Nieuwe en herziene bijlagen in de kerkorde onder 4, bijlage 9 (art.19)).

3. KERK EN ISRAËL

De synode besloot:

1. de status van waarnemer bij het deputaatschap kerk en Israël voor de kerk van Groningen op te heffen;
2. deputaten toestemming te geven het visiedocument Voorgoed verbonden in brochurevorm aan de kerken aan te bieden met inachtneming van de opmerkingen die in het commissierapport zijn gemaakt;
3. a. in te stemmen met de schenking van de Israëlbibliotheek aan de bibliotheek van de Theologische Universiteit;
b. deputaten op te dragen de regeling ten aanzien van de aanvulling van de bibliotheek vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst met de bibliotheek en de gemaakte afspraak vast te leggen in bijlage 20;
4. deputaten op te dragen te onderzoeken op welke wijze de regeling voor de roeping tot evangelieverkondiging onder Israël, zoals deze is verwoord in bijlage 20 K.O., in verband met de huidige samenwerking binnen het Centrum voor Israëlstudies moet worden herzien en daarover voorstellen te doen aan de volgende generale synode;
5. deputaten op te dragen
  - a. om bij een vernieuwing of verlenging van de samenwerkingsovereenkomst met het Centrum voor Israëlstudies en ook bij de aanstelling of verlenging van het contract van een Israëlconsulent de genomen beslissingen te evalueren met inachtneming van de opmerkingen die in het rapport zijn gemaakt, en hierover aan de synode verslag te doen, en
  - b. in de driejaarlijkse rapportage van het deputaatschap aan de generale synode inzicht te geven in de financiën van het Centrum voor Israëlstudies.

4. DE BUITENLANDSE ZENDING

De synode besloot:

ten aanzien van nieuwe terreinen

1. goedkeuring te geven aan het voornemen van deputaten om de Eglise Protestante Réformée du Burundi in de jaren 2010-2013 op projectbasis te ondersteunen in hun toerustingswerk voor predikanten en aan de daarbij behorende begroting;

2. goedkeuring te geven aan het voornemen van deputaten om voor de in besluit 1 omschreven toerustingsprojecten in Burundi een beroep te doen op in aanmerking komende theologen in onze kerken, indien van toepassing onder toestemming van de bevoegde instanties;
3. goedkeuring te geven aan het voornemen van deputaten in de jaren 2010-2013 zendingswerk in Isaan (Thailand) op te starten in samenwerking met OMF en de GZB en aan de daarbij behorende begroting;
4. goedkeuring te geven aan het voornemen van deputaten ten behoeve van het in besluit 3 omschreven zendingswerk missionaire diaconale werkers te werven en uit te zenden;
5. goedkeuring te geven aan het voornemen van deputaten in de jaren 2010-2013 het zendingswerk van de baptisten in Tajmyr (Siberië, Rusland) volledig voor hun rekening te nemen en daartoe een overeenkomst te sluiten met de Broederraad van de niet geregistreerde baptisten in Rusland en aan de daarbij behorende begroting;
6. deputaten op te dragen zich bij het zoeken van nieuwe zendingsgebieden of het ondersteunen van missionaire projecten in de toekomst nadrukkelijker ook op Europa te oriënteren;

en ten aanzien van de bestaande terreinen

Indonesië

7. goedkeuring te geven aan de voorgenomen verdere ondersteuning van de onderwijsprojecten en van het primaire zendingswerk van de Gereja Toraja Mamasa (GTM);
8. goedkeuring te geven aan het voornemen in overleg met de GTM een structuur te ontwerpen die ook na de emeritering van ds. C.W. Buijs een goede samenwerking zal waarborgen;

Venda

9. goedkeuring te verlenen aan het voornemen om de bestaande relatie met de kerken van de synode Soutpansberg in stand te houden en op behoedzame wijze ook een relatie op te bouwen met andere (Venda)kerken om zendingswerk te ondersteunen;
10. goedkeuring te verlenen aan het voornemen om samen met deputaten buitenlandse kerken voor zowel de algemene synode van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika als de synode Soutpansberg beschikbaar te zijn voor advies en bijstand in het moeilijke traject naar eenwording;

KwaNdebele

11. goedkeuring te verlenen aan het voornemen de reorganisatie van de kerken van KwaNdebele te blijven ondersteunen;
12. goedkeuring te verlenen aan het voornemen om de Mukhanyo Bible School ook na emeritering van ds. C.W. Buijs (2011) te blijven steunen en begeleiden;
13. goedkeuring te verlenen aan het voornemen in de periode 2010-2013 overleg op te starten met het Mukhanyo Theological College (MTC) om te bezien wie de meest geëigende rechtspersoon is om de gebouwen van het MTC van zending over te nemen;

Botswana

14. goedkeuring te verlenen aan de beëindiging van de zendingsdienst van ds. J. C. Wessels onder het uitspreken van hartelijke dank voor het werk in een periode van achttien jaren verricht;
15. goedkeuring te verlenen aan het voornemen om de opbouw van het kerkelijke leven van de Reformed Churches of Botswana in een breder verband dan voorheen te ondersteunen met name door hulp te verlenen bij het bekostigen van de salarissen van de nieuwe predikanten;

Mozambique

16. goedkeuring te verlenen aan de voorgenomen afronding van de zendingsdienst van ds. G. Vos in de lente van 2011;
17. goedkeuring te verlenen aan de voortzetting van de steun aan InForTeM, dat zowel het decentrale als het centrale onderwijswerk behartigt;

overige zaken

18. deputaten op te dragen om te bezien hoe het werk van IFES onder buitenlandse studenten opnieuw ondersteund zou kunnen worden;
19. goedkeuring te verlenen aan het voornemen van deputaten de vertegenwoordiging van onze kerken in de Stichting Evangelie en Moslims over te laten aan deputaten evangelisatie;
20. goedkeuring te verlenen aan de gewijzigde Handleiding voor de classicale zendingscommissie onder leiding van een door de classis benoemde voorzitter (bijlage 1);
21. goedkeuring te verlenen aan de gewijzigde bestuurlijke structuur van het zendingsdeputaatschap (bijlage 2);
22. goedkeuring te verlenen aan de gewijzigde tekst van bijlage 21 K.O. (bijlage 3) en aan de door de commissie daarin voorgestelde wijzigingen;
23. goedkeuring te verlenen aan het gewijzigde Statuut voor zendingswerkers met in achtneming van de voorgestelde wijziging (bijlage 4);
24. deputaten kerkorde en kerkrecht op te dragen de vermelding van bijlage 21 K.O. op te nemen in art. 21 K.O.

5. DE EVANGELISATIE

De synode besloot:

1. bij het opnieuw benoemen van deputaten rekening te houden met de wens van het deputaatschap om het aantal deputaten benoemd door de generale synode uit te breiden met één;
2. deputaten op te dragen zich blijvend te bezinnen op de vraag hoe de kerken in de niet-grootstedelijke gebieden kunnen worden geholpen een gastvrije kerk te zijn;
3. de formulieren voor de bevestiging van een evangelist naar art. 4 K.O. nog niet vast te stellen, deputaten op te dragen overleg te hebben met deputaten eredienst en de resultaten van dat overleg te rapporteren aan de volgende synode;

ten aanzien van zendingsgemeenten deputaten op te dragen

4. in samenwerking met de TUA en de zendingsgemeenten en uitgaande van een hernieuwde doordenking van de missionaire implicaties van het gereformeerd belijden een diepgaande bezinning op gang te brengen rondom de vragen die in zendingsgemeenten spelen, die in de komende intersynodale periode moet leiden tot concrete handreikingen en adviezen aan de zendingsgemeenten;
5. samen met deputaten zending en diaconaat in overleg te treden met deputaten onderlinge bijstand en advies om te komen tot een uitbreiding van de mogelijkheden voor financiële steun aan financieel minder draagkrachtige zendingsgemeenten;
6. samen met deputaten zending na te denken over mogelijkheden voor steun aan etnische leiders in zendingsgemeenten, die als zendeling onder hun eigen volk willen gaan werken;
7. binnen de zendingsgemeenten de handreiking Studiemateriaal binnen de Gereformeerde Gezindte over evangelische stromingen blijvend onder de aandacht te brengen;

8. per zendingsgemeente na te gaan of en hoe de missionaire gerichtheid wordt bewaakt en hierover te rapporteren op de volgende synode;
9. de komende periode zich blijvend te bezinnen op de verhouding tot en plaats van de zendingsgemeenten binnen ons kerkverband en wegen te zoeken om in wederkerigheid van elkaar te leren en samen kerk te zijn;

en verder

10. deputaten op te dragen een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een projectmatige financiering van het evangelisatiewerk;
11. deputaten op te dragen de mogelijkheid te onderzoeken van een incorporatie van de evangelisatiepost te Gent in een breder kerkelijk kader;
12. te attenderen op de mogelijkheid dat bij de kerkvisitatie in zendingsgemeenten een deputaat evangelisatie als adviseur daarbij wordt betrokken, en deputaten te adviseren om de classes van bestaande en nieuw te vormen zendingsgemeenten op die mogelijkheid te wijzen;
13. vast te houden aan de bepaling dat het examen van een evangelist naar art. 4 K.O. geregeld wordt naar analogie van het bepaalde in art. 4 lid 3a, dus ten overstaan van deputaten art. 49 K.O.;
14. deputaten op te dragen in overleg te treden met deputaten kerkrecht en kerkorde over de plaats in de kerkorde van de ondertekening door evangelisten naar art. 4 K.O.;
15. deputaten op te dragen voor bijlage 19 K.O. in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht een bepaling te formuleren met betrekking tot hun taak in relatie tot zendingsgemeenten en daarover een voorstel te doen aan de volgende synode.

6. ONDERLINGE BIJSTAND EN ADVIES

De synode besloot

1. akkoord te gaan met de regeling bij beroep zonder toestemming deputaten onderlinge bijstand en advies (zie bijlage 6.1);
2. deputaten op te dragen beleid te ontwikkelen, indien de toezeggingen over 2010 gerealiseerd worden en deze voor de navolgende jaren chronisch blijken, om de steun beheersbaar te houden.

7. RADIO- EN TELEVISIEDIENSTEN

De synode besloot:

de band van het deputaatschap met ds. A. van der Veer te beëindigen.

8. GEESTELIJKE VERZORGING VARENDEN

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen – mede met het oog op de veranderende omstandigheden en praktijk – zich alsnog te bezinnen op de geestelijke verzorging van de varenden en een heldere visie daarop te formuleren;
2. de gewijzigde instructies (bijlage 1 artikel 6 en bijlage 51 artikel 6) vast te stellen.

9. GEESTELIJKE VERZORGING MILITAIREN

De synode besloot:

deputaten opnieuw op te dragen nadere uitwerking te geven aan de aanbevelingen ge-

noemd in punt 22 van hun vorige rapport en op de volgende generale synode daarvan verslag te doen.

10. KERKJEUGD EN ONDERWIJS

De synode besloot:

1. deputaten opdracht te geven tot het blijven bevorderen van het gesprek tussen de beide jeugdwerkorganisaties (JWO'S) over de visie op het jeugdwerk;
2. deputaten opdracht te geven de werkbaarheid van het toetsingsinstrument 'governance' te onderzoeken en daarvan op de synode van 2013 verslag te doen;
3. deputaten op te dragen het proces van overleg over opvoedingsondersteuning te blijven ondersteunen en zo nodig daarbij een loketfunctie te vervullen;
4. deputaten op te dragen zich te blijven bezinnen op het takenpakket en de wijze van uitvoering daarvan;
5. het protocol voor het beroepen van predikanten naar art 6 K.O. in het onderwijs goed te keuren en deputaten op te dragen dit onder de aandacht van de kerkenraden te brengen (bijlage 2 – rapport);
6. deputaten op te dragen in nauw overleg met de JWO's te bezien of een andere verhouding tussen deputaten en de JWO's wenselijk of zelfs noodzakelijk is, gezien de veranderingen die zich de laatste jaren hebben voltrokken in financieel opzicht en door (voortdurende) uitbreiding van het takenpakket van de JWO's, daarbij betreffend het geestelijk aspect van het 'governance'-document.

11. PASTORAAT IN DE GEZONDHEIDSZORG

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen voort te gaan met het organiseren van themadagen omdat deze nog in een behoefte voorzien en zich te bezinnen of en hoe verdergegaan moet worden met de regionale bezinningsavonden;
2. deputaten op te dragen naar wegen te zoeken om het werk in de gezondheidszorg op positieve wijze onder de aandacht te brengen om mogelijk een middel te zijn waardoor jongeren hun roeping in deze ontdekken;
3. deputaten op te dragen vacatures voor geestelijke verzorgers onder de aandacht te brengen van predikanten en kerkenraden;
4. deputaten op te dragen contact te leggen met deputaten kerkorde en kerkrecht om te komen tot een goede regeling van de (kerkelijke) positie van de geestelijk verzorger in de gezondheidszorg en daarin – uitgaand van art.3, sub 8 K.O. – duidelijkheid te geven m.b.t. hun kerkelijke zending;
5. deputaten op te dragen aan de dovenpastor te vragen een korte handreiking te schrijven hoe wij doven meer kunnen laten participeren in de plaatselijke gemeente;
6. deputaten op te dragen zich te bezinnen op de periode na 2013, mede gelet op de te verwachten vacature voor het dovenpastoraat.

12. DIACONAAT

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen voort te gaan met het onderhouden van de contacten met het generaal deputaatschap van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt;
2. deputaten op te dragen samen met deputaten evangelisatie en zending in overleg te treden met deputaten onderlinge bijstand en advies om te komen tot een uitbreiding

- van de mogelijkheden voor financiële steun aan financieel minder draagkrachtige zendingsgemeenten;
- deputaten op te dragen de voorstellen die de werkgroep Diaken in de Gemeente in haar rapport doet verder uit te werken (zie bijlage 1 onder conclusies en aanbevelingen en bijlage 2 par. 3);
  - deputaten op te dragen het kabinetsbeleid nauwlettend te volgen en daarop actief te anticiperen door de diakenen en diaconaal betrokkenen niet alleen via classicale diaconale commissies en classicale diaconale vergaderingen maar ook rechtstreeks te informeren en te ondersteunen en zo hun deskundigheid te vergroten, zodat zij in de eigen gemeenten de leden kunnen adviseren en ondersteunen;
  - deputaten op te dragen hun beleid op alle onderdelen expliciet te evalueren, de beleidsplannen daaraan aan te passen en daarover voorstellen te doen aan de generale synode 2013 en indien noodzakelijk voorstellen van aanpassingen van de instructie te doen;
  - deputaten op te dragen in nauw overleg met deputaten financiële zaken te bezien hoe de inkomsten en de uitgaven in de toekomst gelet op de te verwachten vermindering van inkomsten beter in balans kunnen worden gebracht, bijv. door op de lopende projecten (een percentage van de) onkosten door te berekenen;
  - de omslag voor het SGJ af te schaffen.

13. DE WEKKER

De synode besloot:

de redactie van *De Wekker* op te dragen te overwegen of kerkelijke verslagen op de website kunnen worden geplaatst met een introductie ervan of een verwijzing ernaar in het blad.

14. JAARBOEK

De synode besloot:

- deputaten te verzoeken om te bezien of er een meer logische indeling van het jaarboek mogelijk is, zodat het jaarboek toegankelijker wordt;
- deputaten te verzoeken in overleg met de redactie van de website van de kerken te treden om te bezien of integratie van beide publicaties, van voor een groot deel dezelfde gegevens, mogelijk is.

15. KERKORDE EN KERKRECHT

De synode deed de volgende uitspraak:

**De generale synode,
kennis genomen hebbend van**

- het aanvullende rapport van deputaten kerkorde en kerkrecht;
- het rapport van haar commissie;
- de bespreking ter vergadering;

besluit

- deputaten op te dragen aan de generale synode van 2013 een integrale regeling voor de appelprocedure voor te leggen;
- bij de werkzaamheden voor de komende periode voorrang te geven aan het ontwerpen van deze regeling, zodat in voorkomende gevallen het concept reeds gebruikt kan worden.

verder besloot de synode:

3. deputaten te vragen naar hun vermogen te bevorderen dat hetgeen door hoogleraren kerkrecht is beschreven en de toerustende artikelen in *Ambtelijk Contact* via de website www.kerkrecht.nl eenvoudig bereikbaar te maken;
4. de kerken dringend aan te bevelen om de aangebrachte wijzigingen ten aanzien van de rechtsverhouding tussen kerkenraad en predikant in de beroepsbrief en de model-overeenkomst ook toe te passen in bestaande situaties;
5. de 'missionaire nood' niet specifiek in art.3 K.O. te vermelden, aangezien art.3 K.O. sub.8 genoeg mogelijkheden geeft om het missionaire aspect van het gemeente-zijn vorm te geven en daarin in deze 'nood' te voorzien;
6. geen speciale nieuwe regelingen te treffen voor iemand die in missionaire diensten voorgaat (een en ander is genoegzaam in art.3 K.O. geregeld, men kan naar analogie van art. 3 K.O. sub 1 en 2 te werk gaan);
7. de notitie over de kerkelijk werker vast te stellen en goed te keuren;
8. de particuliere synoden in overweging te geven een geschillencommissie in het leven te roepen en daarvoor de regeling vast te stellen (zie nieuwe bijlage 26a bij art. 31);
9. aan een appellant wel het besluit van een vergadering mee te delen maar geen inzage te geven in het rapport dat tot het besluit geleid heeft (dit spoot met bepaling 1d. in de kleine letters bij art. 31 van de Voorlopige Handleiding voor de Kerkelijke Tuchtprocedure, waar staat: 'De beslissing inzake het appel of revisieverzoek zal aan de appellant en aan de betrokken kerkelijke vergadering worden meegegeeld.');
10. de notitie 'Herstel in het ambt' goed te keuren en vast te stellen, en hierbij te vermelden dat dit mutatis mutandis ook geldt bij situaties waarbij art. 12.1 K.O. in geding is (zie nieuwe bijlage 42a bij art. 79);
11. de notitie 'Taak van de particuliere synode t.a.v. de rapporten van deputaatschappen' goed te keuren en vast te stellen (zie nieuwe bijlage 58a bij art. 47);
12. deputaten op te dragen zorg te dragen voor een nieuwe uitgave van de kerkorde.

16. CONTACT MET DE OVERHEID

De synode besloot:

1. deputaten landelijk kerkelijk bureau op te dragen – in overleg met deputaten financiële zaken, deputaten onderlinge bijstand en advies en deputaten kerkelijke archieven – procedures te ontwikkelen voor (digitale) informatievoorziening aan en voorlichting van de plaatselijke kerken over beheerszaken en kerkelijk-administratieve zaken, met de uitvoering daarvan zo spoedig mogelijk te beginnen en daarover te rapporteren aan de generale synode 2013;
2. deputaten een budget ten bedrage van € 750,- per jaar te verstrekken om in voorkomende gevallen een bescheiden financiële bijdrage te kunnen leveren aan organisaties die actief zijn op het werkterrein van deputaten;
3. deputaten op te dragen de notitie 'Kerk en overheid in de postmoderne samenleving' toe te sturen aan de kerkenraden en te bezien hoe er bredere bekendheid aan gegeven kan worden, bijvoorbeeld door middel van aandacht in de kerkelijke bladen en beschikbaarheid in de vorm van studieschetsen;
4. de generale synode verzoekt deputaten toezicht van de TUA bij het College van Bestuur te bepleiten het werk van dienaren des Woords naar Art. 6 K.O. en geestelijk verzorgers onder de aandacht te brengen van de studenten.

17. EENHEID VAN DE GEREFORMEERDE BELIJDEERS IN NEDERLAND

De synode besloot:

1. uit te spreken dat deputaten aan de bezinningsopdracht betreffende de spanning tussen landelijk zoeken van eenheid en de plaatselijke situatie, hebben voldaan;
2. bijlage 8 KO te wijzigen naar het (aangepaste) voorstel van deputaten.

18. DE VERTEGENWOORDIGING VAN DE KERKEN

De synode besloot:

1. de archivarissen van de synode te machtigen om comitésbesluiten van de generale synode in geanonimiseerde vorm door te geven aan kerkelijke vergaderingen die daar vanwege de behandeling van een bepaalde zaak om vragen;
2. beslissingen in appelzaken die geldingskracht hebben voor het geheel van de kerken zo mogelijk in openbare zitting te nemen, opdat zulke besluiten opgenomen kunnen worden in de Acta en zo kenbaar zijn voor het geheel van de kerken;
3. artikel 30 van het huishoudelijk reglement als volgt te formuleren:
'Afgevaardigden van kerken waarmee correspondentie wordt onderhouden, zullen in principe op de donderdag en vrijdag van de tweede volle vergaderweek (oktober) gelegenheid ontvangen de synode toe te spreken. De preses, of op zijn verzoek een van de andere leden of preadviserende leden, zal deze toespraak namens de synode beantwoorden';
4. aan artikel 55 van het huishoudelijk reglement toe te voegen:
'Indien bij de bespreking van het voorstel van het moderamen voor benoemingen in deputaatschappen en commissies voor een bepaalde voordracht een tegenkandidaat wordt voorgesteld, zal het moderamen een toelichting geven op de kandidaat die zij voorstelt en zal de preses aan de vergadering vragen of er behoefte is aan een besprekingsronde';
5. opnieuw deputaten te benoemen overeenkomstig art. 50 sub 11 K.O., opdat zij de kerken kunnen vertegenwoordigen in gevallen die niet behoren tot de competentie van andere deputaatschappen.

19. FINANCIËLE ZAKEN

De synode besloot:

1. de afdracht aan de emeritikas los te koppelen van de overige omslagen;
2. de grote deputaatschappen opdracht te geven een meerjarenbeleid op te stellen dat verder reikt dan de synodale periode. Dit betreft hier minimaal deputaten evangelisatie, buitenlandse zending, diaconaat en eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland;
3. dat tijdens de synodale commissiebesprekingen expliciet aandacht wordt gegeven aan de taakstelling van de deputaatschappen en aan de daaraan verbonden kosten;
4. dat tijdens de plenaire besluitvorming de generale synode kritischer dient te zijn bij het continueren van opdrachten of verstrekken van nieuwe opdrachten aan de deputaatschappen, met dien verstande dat commissie 6 in de derde week met concrete voorstellen komt conform de volgende spelregels:
  - de omslagen stijgen mee met de inflatie;
  - de omslagen van de deputaatschappen met plooibare activiteiten ontwikkelen zich volgens het door de generale synode goedgekeurde langetermijnbeleid;

- het saldo van tegenvallers, nieuwe activiteiten, stopzettingen en meevallers moet nul zijn;
5. dat de zichtbaarheid van de deputaatschappen binnen ons kerkverband verbeterd dient te worden; daartoe worden de volgende voorstellen overgenomen:
    - a. bij de hierna te noemen deputaatschappen is de generale synode extra attent op de mate van zichtbaarheid, die essentieel is om voldoende draagvlak voor de landelijke activiteiten te behouden en daarmee voor de afdracht aan de kerkelijke kassen:
      - deputaten kerkjeugd en onderwijs (vooral de sectie onderwijs en studentenwerk);
      - deputaten contact met de overheid;
      - deputaten geestelijke verzorging varenden;
      - deputaten geestelijke verzorging militairen;
      - deputaten pastoraat in de gezondheidszorg;
      - deputaten correspondentie buitenlandse kerken;
    - b. deputaten jaarboek en landelijke kerkelijk bureau dienen gezamenlijk meer aandacht aan de bekendheid van de landelijke activiteiten te schenken door middel van de teksten over de deputaatschappen in het jaarboek en de actualiteit van de website;
    - c. het werk van deputaten meer zichtbaar maken is een verantwoordelijkheid van de generale synode, de deputaatschappen en de plaatselijke kerkenraden. De generale synode zou deputaatschappen sterker kunnen aanmoedigen om middelen te ontwikkelen die kerkenraden kunnen inzetten om het werk meer bekendheid te geven in de plaatselijke gemeenten;
  6. de volgende voorstellen over te nemen:
    - a. indien de synode het aantal deputaatschappen wil verminderen, met name vanuit het oogpunt van een eenvoudiger bestuurlijke beheersing en het voorkomen van overlap, dan is daartoe de volgende mogelijkheid:
      - radio- en televisiediensten toevoegen aan evangelisatie;
    - b. de generale synode dient bij de volgende twee deputaatschappen extra attentie te schenken aan de relatie tussen het aantal deputaten in relatie tot de activiteiten:
      - deputaten kerk en Israël;
      - deputaten pastoraat in de gezondheidszorg;
    - c. aan twee deputaatschappen moet verzocht worden bij een optredende vacature (hetzij door emeritering hetzij door een beroep naar een gemeente) niet in de vacature te voorzien, in afwachting van een beslissing van de generale synode; het gaat daarbij om:
      - deputaten geestelijke verzorging varenden;
      - deputaten pastoraat in de gezondheidszorg;
  7. gelet op de reacties in het onderzoeksrapport, een vervolgoopdracht te geven aan de commissie doelmatigheid, door die zelfstandig te laten voortbestaan als een onafhankelijke studiecmissie. Zij krijgt de volgende opdracht, namelijk:
    - a. in afstemming met deputaatschappen, die tot die afstemming bij dezen opdracht krijgen, een inventarisatie te maken van de huidige landelijke activiteiten en aanbevelingen te doen over welke activiteiten kunnen worden afgebouwd, gehandhaafd, uitgebouwd of nieuw geïntroduceerd en of deze activiteiten anderszins kunnen worden georganiseerd, bijvoorbeeld door deputaatschappen anders te organiseren of waar mogelijk samen te voegen;
    - b. voor het doen van deze aanbevelingen zich te bezinnen op de vraag wat Bijbels gezien in deze tijd de taak van de kerk is in relatie tot het stellen van prioriteiten of anders organiseren;
    - c. zich te bezinnen op de wijze waarop kerken worden geïnformeerd en gestimuleerd

- om het werk van deputaatschappen financieel mogelijk te maken;
d. hierover te rapporteren op de synode van 2013.

Voorts deed de synode de uitspraak:

**De generale synode,
overwegende:**

1. de urgentie van de problematiek van het beheersbaar houden van het aantal, de omvang en de uitgaven van de verschillende deputaatschappen, waaronder de verwachte stijging van de kosten van de oudedagsvoorziening van predikanten (en predikantsweduwen);
2. de complexiteit van deze discussie en de beperkte mogelijkheden die de commissie doelmatigheid deputaatschappen heeft ervaren om zelf tot uitspraken hierover te komen;

van oordeel dat:

1. het tot de verantwoordelijkheid van de synode zelf behoort om tot een uitspraak over de doelmatigheid van de werkwijze van de diverse deputaatschappen te komen met het oog op het beheersbaar houden van de kerkelijke omslagen;
2. er op de synode vroegtijdig aandacht aan geschonken dient te worden;

besluit

1. dat elke synodecommissie met de deputaatschappen spreekt en in een herkenbare paragraaf rapporteert over:
  - a. 'evaluatie van en ontwikkeling in het takenpakket' om daarmee te toetsen of elk deputaatschap een bestaansrecht houdt en doelmatig kan werken;
  - b. 'aantal deputaten in relatie tot activiteiten' om te waarborgen dat het aantal deputaten blijft aansluiten op de (toekomstige) activiteiten van het deputaatschap;
  - c. 'uitbreiding van taken of activiteiten'; hierbij gaat het erom dat goed is onderbouwd of de belangen van de plaatselijke kerken goed in het oog worden gehouden. Daarbij kan ook de vraag gesteld worden: 'Doen we dit omdat de kerken erom vragen, of doen we dit omdat het deputaatschap het zelf belangrijk vindt?';
  - d. 'zichtbaarheid van activiteiten'; hierbij gaat het erom dat de activiteiten voldoende zichtbaar zijn voor de leden van de plaatselijke gemeente en eventueel met adviezen te komen om deze zichtbaarheid te vergroten;
  - e. 'toekomstig voortbestaan'; hierbij gaat het om de vraag of indien een deputaatschap een bepaald percentage van zijn taak vervuld heeft (bijv. 70%), of voor die overige taken (bijv. 30%) een deputaatschap in stand gehouden moet worden, of dat er andere, efficiëntere mogelijkheden zijn om deze taken te beleggen;
2. dat tijdens de plenaire besluitvorming de synode kritischer dient te zijn bij het continueren van opdrachten of het verstrekken van nieuwe opdrachten aan de deputaatschappen. Daarbij gelden de volgende bepalingen:
  - a. de generale synode dient zich blijvend rekenschap te geven van de kosten-batenanalyse bij nieuwe opdrachten voor deputaatschappen of voor nieuwe deputaatschappen;
  - b. net zoals de synode bij de plenaire besprekingen van de rapporten een voorbehoud maakt voor besluitvorming omtrent de hoogte van de landelijke afdrachten, de synode ook een voorbehoud maakt voor besluitvorming omtrent de reeds bestaande en de 'nieuwe opdrachten' om deze aan het eind van de synodeperiode vanuit een

totaaloverzicht te evalueren en te beoordelen, teneinde de 'last' voor het landelijke kerkverband beheersbaar te houden.

20. HET LANDELIJK KERKELIJK BUREAU

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen te onderzoeken of het beheer van alle geldmiddelen is te optimaliseren door middel van centraal rekeningbeheer. Indien zulks het geval blijkt kan dat in de komende GS-periode 2011-2013 reeds worden ingevoerd met rapportage aan de volgende generale synode;
2. het Model arbeidsovereenkomst voor lkb (Bijlage 1 bij rapport deputaten lkb) goed te keuren;
3. het Model arbeidsovereenkomst voor kerkenraden (Bijlage 2) goed te keuren;
4. Bijlage 43 K.O. goed te keuren waarbij in art. 15.2 PKN dient te worden vervangen door lkb.

(NB: kerkenraden die gebruik willen maken van de model-arbeidsovereenkomsten zoals in besluit 2 en 3 genoemd, worden verwezen naar het landelijk kerkelijk bureau).

21. KERKELIJKE ARCHIEVEN

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen met spoed op zoek te gaan naar vervanging van de huidige archivariissen. Hierbij zal ernaar gestreefd worden dat de opvolgers van de huidige archivariissen lid zullen zijn van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Mocht zulks niet succesvol zijn dan dient samenwerking te worden gezocht met Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en/of Nederlands Gereformeerde Kerken. Van hun activiteiten in deze dienen deputaten de generale synode van 2013 te berichten;
2. alle deputaatschappen op te dragen de archiefstukken die betrekking hebben op hun activiteiten verricht in de periode voor de generale synode van 2004 z.s.m. doch uiterlijk 1 september 2011 aan het synodale archief over te dragen;
3. de scribae van alle deputaatschappen op te dragen in hun rapportage aan de generale synode te vermelden in hoeverre is voldaan aan de plicht om hun archief over te dragen;
4. de scribae van opgeheven deputaatschappen op te dragen hun archief z.s.m. doch uiterlijk 1 september 2011 over te dragen;
5. deputaten kerkelijke archieven op te dragen te rappelleren bij die deputaatschappen, bestaand of reeds opgeheven, die in gebreke zijn gebleven en de synode 2013 hierover te informeren;
6. deputaten opdracht te geven om beleid te ontwikkelen m.b.t. digitaal archiveren om hierover op de generale synode van 2013 te rapporteren;
7. deputaten opdracht te geven om te zien naar een goedkopere locatie dan het Documentatiecentrum;
8. deputaten opdracht te geven tot het publiceren van de inventarisatielijst van het archief vóór 1980.

22. EREDIENST

De synode besloot:

1. de twee conceptavondmaalsformulieren definitief vast te stellen, vrij te geven voor gebruik in de kerken en, nadat de door deputaten en commissie voorgestelde wijzigingen

- zijn aangebracht, deze te zijner tijd na uitvoering van de gehele opdracht samen met alle andere formulieren door middel van een publicatie beschikbaar te stellen. Tevens dat deputaten aangeven hoe kerkenraden om kunnen gaan met de wens om een gedeelte van de avondmaalsformulieren te lezen tijdens de voorbereidingsdienst;
2. deputaten de opdracht te geven verder te werken aan nieuwe liturgische formulieren, waarbij te denken valt aan een nieuw formulier voor de openbare belijdenis van het geloof, voor de doop van volwassenen, voor de bevestiging van predikanten en voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen;
  3. deputaten op te dragen een taalkundige herziening te verzorgen van de formulieren voor afsnijding van c.q. wederopname in de gemeente;
  4. deputaten de opdracht te geven om de in dit rapport geboden bezinning op de invloed van de cultuur op de liturgie in de vorm van een handreiking aan de kerken te doen toekomen;
  5. deputaten de opdracht te geven de ontwikkelingen met betrekking tot het Nieuwe Liedboek te blijven volgen.

23. DEPUTATEN VOORTIJDIGE AMBTSBEËINDIGING

De synode besloot:

1. de voorstellen van deputaten over te nemen:
  - 1.1. Overwegingen tot wijzigen van uitkeringsduur en -bedragen in de uitvoeringsregeling:

In art. 4 van de regeling wordt de uitkeringsduur bepaald. Daarbij is destijds aansluiting gezocht bij de maatschappelijke regels dienaangaande en de praktijk van de zogenaamde 'kantonrechters formule'. Die formule is de afgelopen jaren gewijzigd en deputaten voortijdige ambtsbeëindiging (dvap) heeft zich beraden of dat consequenties moet hebben voor de uitvoeringsregeling dvap. Deputaten hebben geconstateerd dat de nieuwe kantonrechtersformule, vergeleken met de huidige kerkelijke dvap-regeling, slechts tot marginale bijstelling aanleiding zou geven. Daarom is besloten hiermee nu te wachten totdat de komende tijd duidelijk wordt hoe in het algemeen de maatschappelijke regels zich zullen ontwikkelen (sociale wetgeving, WW, etc.). Dvap zal zich dan vervolgens opnieuw bezinnen.

Voor het vaststellen van de hoogte van de uitkeringen, zoals beschreven in de uitvoeringsregeling, is aansluiting gezocht bij de adviezen van deputaten financiële zaken omtrent predikantstraktementen en emolumenten. De geadviseerde bedragen daarin worden jaarlijks aangepast en de uitkeringen dus ook. Voor wat betreft de bedragen genoemd in art. 6 en 7 neemt dvap zich voor per periode van drie jaar aan de generale synode voorstellen te doen voor aanpassing daarvan.
  - 1.2. Voorstel tot wijziging in de uitvoeringsregeling art. 6, lid 2(a):

In 2007 heeft ten aanzien van de tegemoetkoming premie ziektekostenverzekeringen structurele aanpassing plaatsgevonden, waardoor de tekst van artikel 6 lid 2(a) niet meer aansluit op de adviezen van deputaten financiële zaken. Dit betreft met name de tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering. Voorgesteld wordt dan ook in de laatste volzin van art 6 lid 2 de volgende wijziging aan te brengen: De tekst tussen (a) en (b) thans luidende: '50% van de som van etc.' wordt vervangen door: 'Het bedrag van de door de predikant te betalen inkomensafhankelijke bijdrage in de premie ziektekostenverzekering, zoals vermeld in het jaarlijkse advies van deputaten financiële zaken'.
  - 1.3. Voorstel tot wijziging in de uitvoeringsregeling art. 6, lid 2(b):

In 2004 is bij het ingaan van de regeling een vergoeding kosten genoemd van € 500,- op jaarbasis. Voorgesteld wordt dit bedrag aan te passen aan de geldontwaarding over de afgelopen 6 jaar. Die bedraagt ongeveer 10%. Het voorgestelde bedrag onder (b) wordt dan € 550,- per jaar.

1.4. Voorstel tot wijziging in de uitvoeringsregeling art. 7:

In 2004 is bij het ingaan van de regeling een vergoeding verhuiskosten genoemd van € 3.750. Voorgesteld wordt dit bedrag aan te passen aan de geldontwaarding over de afgelopen 6 jaar. Die bedraagt ongeveer 10%. Het voorgestelde bedrag in art.7 lid 1 wordt dan € 4.100,-;

2. dat bij vaststelling van de hoogte van de uitkeringen deputaten zich gedurende de intersynodale periode dienen te houden aan de voorschriften van deputaten financiële zaken.

24. VERTROUWENSCOMMISSIE

De synode besloot:

1. opnieuw een vertrouwenscommissie te benoemen, bestaande uit twee ervaren predikanten en een andere broeder met ruime ambtelijke ervaring; daarnaast drie adviseerende leden met deskundigheid op het gebied van conflictbeheersing en/of psychosociale problematiek;
2. voor deze leden en adviseerende leden secundi te benoemen;
3. de leden op te dragen predikanten en/of kerkenraden op hun verzoek of op verzoek van kerkvisitatoren/classes pastorale bijstand te verlenen en advies te geven;
4. de adviseerende leden op te dragen de andere leden met hun deskundigheid terzijde te staan bij de onder 3 vermelde taak;
5. het curatorium, deputaten toezicht van de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) en het college van bestuur van de TUA op te dragen in nauw contact met de vertrouwenscommissie een totaalplan te maken voor maatregelen die genomen kunnen worden voor het verbeteren van de selectie van toekomstige predikanten en de begeleiding van de persoonlijke ontwikkeling van studenten tijdens de opleiding;
6. de vertrouwenscommissie opdracht te geven om op grond van de aanbevelingen in het bezinningsgedeelte een nascholingsplan voor predikanten op te stellen in verband met de noodzakelijke deskundigheidsbevordering met als elementen:
  - a. het mentoraat;
  - b. actualisering van de theologische vakkennis;
  - c. persoonlijke vorming;
  - d. communicatieve vaardigheden;
7. de vertrouwenscommissie opdracht te geven een plan van aanpak te formuleren voor het opzetten van een vangnet voor predikanten, kerkenraden en gemeenten;
8. de vertrouwenscommissie opdracht te geven een plan van aanpak te formuleren voor ondersteuning en toerusting van kerkenraden met betrekking tot de in het rapport gesignaleerde probleemvelden;
9. bij de opdrachten 5 tot en met 8 de TUA en de vertrouwenscommissie de vrijheid te geven om zich te oriënteren op materiaal dat over deze zaken binnen andere kerken ontwikkeld is (met name is te denken aan Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, Nederlands Gereformeerde Kerken en Protestantse Kerken in Nederland);
10. dringend aan te bevelen, dat er een jaarlijks gesprek plaatsvindt over het wederzijds functioneren van kerkenraad en predikant;
11. de vertrouwenscommissie op te dragen voor dit gesprek een handreiking op te stellen

- en deze aan te bieden aan de generale synode 2013;
12. de vertrouwenscommissie op te dragen het bezinningsdeel van het rapport aan de kerken ter beschikking te stellen, vergezeld van een door de vertrouwenscommissie op te stellen korte handleiding voor de kerkenraden, gericht op het voorkomen van de door de vertrouwenscommissie gesignaleerde problemen tussen predikanten enerzijds en kerkenraden en/of gemeenteleden anderzijds; voor deze publicatie de redactie van *Ambtelijk Contact* te verzoeken ruimte ter beschikking te stellen;
  13. de commissie op te dragen – binnen de kaders van haar instructie – verslag te doen van het beleidsmatig deel van haar werkzaamheden, en vertrouwelijk verslag te doen van het uitvoerend deel van haar werkzaamheden aan de generale synode 2013;
  14. opnieuw uit te spreken dat de vertrouwenscommissie verantwoording schuldig is aan de generale synode en niet aan andere kerkelijke vergaderingen, waarbij – indien nodig – vertrouwelijke informatie uitsluitend wordt gegeven aan het moderamen van de synode.

25. KLACHTENCOMMISSIE INZAKE MISBRUIK VAN PASTORALE EN ANDERE KERKELIJKE GEZAGSRELATIES

De synode besloot:

1. voor commissieleden die tussentijds willen aftreden geen vervangers aan te stellen tot er een minimum van drie leden is;
2. in te stemmen met een pool van minimaal vier deskundigen uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, zijnde oud-leden van de commissie, die op afroep beschikbaar zijn;
3. goedkeuring te verlenen aan een verdere samenwerking met de klachtencommissies van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en Nederlands Gereformeerde Kerken, zoals dat in het huidige reglement al mogelijk is (art. 4.6), om expertise te bundelen en in de komende periode meer ervaring op te doen met deze samenwerking;
4. de komende periode in overleg met de andere kerken de klachtenprocedures op elkaar af te stemmen en voorstellen voor aanpassing te doen aan de synode van 2013.

26. STUDIEDEPUTAATSCHAP NIEUWE BIJBELVERTALING

De synode besloot:

1. de handelingen van deputaten goed te keuren en hen hartelijk te danken voor hun arbeid;
2. het deputaatschap Nieuwe Bijbelvertaling op te heffen.

27. COMMISSIE DIGITALISERING

De synode besloot:

de commissie digitalisering op te dragen

1. zich te buigen over de mogelijkheden tot het inzetten van verschillende digitale hulpmiddelen ten behoeve van de generale synode 2013. Daarbij wordt nu met name gedacht aan de volgende mogelijkheden:
  - a. beveiligd(e) de(e)(en) op de website van de Christelijke Gereformeerde Kerken voor het uitwisselen van rapporten en andere elektronische documenten. De beveiliging van comitéstukken verdient hierbij extra aandacht;
  - b. faciliteren van en wijzen op multimediale vergadervormen zoals teleconferencing

- of uitbreiding daarvan met onlinebestandsbenadering (waarbij deelnemers aan de vergadering meekijken of participeren bij aanpassing van zo'n bestand). Nadrukkelijk ligt hier ook een taak in voorlichting en instructie;
- c. ter synode beschikbaar hebben van een beamer zodat bijvoorbeeld teksten van gewijzigde voorstellen geprojecteerd kunnen worden (in plaats van vermenigvuldigd op papier) of het projecteren van vertalingen van vooraf ingestuurde buitenlandse toespraken. Tevens het ter synode faciliteren van afgevaardigden die de vergaderstukken per laptop in plaats van op papier beschikbaar hebben;
  - d. te onderzoeken of het wenselijk is de niet-comitévergaderingen van de synode met livebeeld en -geluid via internet door te geven;
2. te informeren bij Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en Nederlands Gereformeerde Kerken naar hun ervaringen op dit gebied en daarvan waar wenselijk gebruik te maken;
  3. ervoor zorg te dragen dat afgevaardigden naar de synode die niet beschikken over of niet kunnen omgaan met digitale hulpmiddelen volop kunnen blijven deelnemen aan de synode;
  4. mogelijkheden waarvan verwacht mag worden dat deze kostenneutraal of budgetverlagend in te voeren zijn, zo mogelijk te realiseren voor aanvang van de volgende synode;
  5. te bekijken of het huishoudelijk reglement van de synode en de instructie voor roepende en ontvangende kerk in overleg met het deputaatschap voor de vertegenwoordiging van de kerken aangepast moeten worden zodat ze kloppen met de gerealiseerde maatregelen;
  6. over deze opdracht te rapporteren aan de generale synode van 2013.

F. VERHOUDING TOT ANDERE KERKEN

1. KERKELIJKE VERHOUDINGEN BINNENLAND

1.1 de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt

De synode besloot:

1. de brief van de generale synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt d.d. 23 oktober 2008 te beantwoorden;
2. de opdracht te continueren om samen met de deputaten van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt samenwerking en nauwer kerkelijk samenleven met de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt op plaatselijk niveau voluit te stimuleren en te faciliteren;
3. deputaten op te dragen zich samen met de deputaten van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt te bezinnen op de gevolgen van het feit dat er in steeds meer plaatsen contact is tussen kerken, terwijl landelijk ineenschuiven van de kerkverbanden nu niet haalbaar is;
4. deputaten aan te bevelen om ook in de toekomst inhoudelijke onderwerpen, die zowel de Hersteld Hervormde Kerk als de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Christelijke Gereformeerde Kerken aangaan te bespreken in tripartiet overleg.

1.2 de Nederlands Gereformeerde Kerken

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen om nog tijdens deze synode een duidelijke conclusie te trekken uit de bespreking van zes preken met het oog op de toe-eigening des heils en antwoord te geven op de vraag of de geconstateerde verschillen kerkscheidend zijn.

Vervolgens deed de synode de volgende uitspraak:

**De generale synode,
kennis genomen hebbend van**

- a. de rapportage van deputaten;
- b. het aanvullend rapport 3a van commissie 4;

gehoord hebbend

de bespreking ter vergadering;

van oordeel dat

- a. door deputaten terecht is vastgesteld dat de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken heeft ingestemd met de gezamenlijke verklaring (CGK-GKv) t.a.v. de toe-eigening des heils;
- b. de preekbespreking bij nader inzien geen goede weg was om te bezien of t.a.v. de toe-eigening des heils de barrière geslecht kon worden;
- c. er door de instemming met de verklaring van de Christelijke Gereformeerde Kerken en Gereformeerde Kerken vrijgemaakt inzake de toe-eigening des heils een kerkelijke besluit ligt op grond waarvan vragen die t.a.v. dit punt in het verleden tussen beide kerken leefden, positief kunnen worden beantwoord;
- d. de toe-eigening des heils nu geen barrière meer vormt tussen de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken;
- e. het goed is om het gesprek met de commissie voor contact en samenspreking voort te zetten en gezamenlijk te bezien welke barrières er nu nog zijn die om bespreking vragen en indien mogelijk het gesprek hierover inhoudelijk aan te gaan;

besluit

2. uit te spreken dat de toe-eigening des heils geen barrière meer vormt tussen de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken;
3. deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland op te dragen in het gesprek met de Nederlands Gereformeerde Kerken gezamenlijk te inventariseren welke geschilpunten er nog zijn tussen de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken en indien mogelijk het gesprek hierover inhoudelijk aan te gaan en dat te doen vanuit de eerder uitgesproken wederzijdse erkenning van elkaar als kerken die zich in alles willen stellen op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis.

Voorts besloot de synode:

4. deputaten op te dragen de gesprekken met de Nederlands Gereformeerde commissie voort te zetten met het oog op de plaatselijke situaties en zaken van gemeenschappelijk belang;
5. deputaten op te dragen via het Deputaten Overleg Eenheid contact te onderhouden met samenwerkende en samenwerkingsgemeenten;
6. deputaten op te dragen de generale synode 2013 te rapporteren wat wijziging van bijlage 8 K.O. voor de Nederlands Gereformeerde Kerken betekent.

1.3 de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen om het overleg met het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond voort te zetten;

2. deputaten op te dragen samen met het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond te blijven bespreken hoe we elkaar tot steun kunnen zijn in het bewaren en doorgeven van het gereformeerde erfgoed;
3. deputaten op te dragen met het beleid om een aantal plaatselijke gemeenten te benaderen voort te gaan;
4. deputaten op te dragen in de kerken te onderzoeken waarom het nauwelijks tot zoeken van elkaar komt tussen onze kerken en de Gereformeerde Bond;
5. deputaten op te dragen te onderzoeken of de wijziging van bijlage 8 K.O. ook gevolgen kan hebben voor de regeling voor hervormde gemeenten van gereformeerd belijden in de Protestantse Kerken in Nederland en de generale synode 2013 hierover te rapporteren.

1.4 de Hersteld Hervormde Kerk

De synode besloot:

1. uit te spreken dat deputaten aan hun opdracht inzake de Hersteld Hervormde Kerk (HHK) hebben voldaan;
2. over te gaan tot het erkennen van de HHK als een kerkverband dat gegrond is op Schift en confessie en dientengevolge bijlage 8 K.O. van toepassing te verklaren;
3. deputaten op te dragen de gesprekken met de HHK voort te zetten en deel te nemen aan een studiec commissie die de gehanteerde kerkorden binnen beide kerkverbanden met elkaar vergelijkt en de verschillende structuur beoordeelt;
4. de handelingen van deputaten goed te keuren;
5. opnieuw deputaten te benoemen.

1.5 de Gereformeerde Gemeenten

De synode besloot:

deputaten op te dragen het gesprek met de commissie van de Gereformeerde Gemeenten voort te zetten om de tot nu gevonden herkenning vast te houden en zo nodig actuele ontwikkelingen gezamenlijk te bespreken.

1.6 deputaten Overleg Eenheid (DOE)

De synode besloot:

1. deputaten op te dragen te blijven participeren in het Deputaten Overleg Eenheid en mede daardoor het werk van het Deputaten Overleg Eenheid te continueren;
2. het gewijzigde Constituerende document van het Deputaten Overleg Eenheid te aanvaarden;
3. het Model voor de vorming van een samenwerkingsgemeente te aanvaarden;
4. de Handreiking uitnodigings- en toelatingsbeleid bij de kerkelijke viering van de maaltijd van de Heer te aanvaarden.

1.7 het Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte (COGG)

De synode besloot:

deputaten op te dragen te blijven participeren in het Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte.

1.8 Nationale Synode

De synode besloot:

1. deel te nemen aan de Nationale Synode d.d. 10 en 11 december 2010 te Dordrecht;
2. van deelname mededeling te doen aan de stuurgroep van de Nationale Synode;
3. deputaten opdracht te geven een afvaardiging samen te stellen met inachtneming van het gestelde in het rapport.

1.9 Raad van Kerken

De synode besloot:

1. deputaten toestemming te geven drie jaar als kandidaat lid betrokken te zijn bij de Raad van Kerken;
2. deputaten op te dragen de generale synode 2013 te rapporteren of participatie zinvol en principieel gewenst is en omtrent lidmaatschap een voorstel te doen.

2. CONTACTEN MET KERKEN IN HET BUITENLAND

2.1 algemeen

De synode besloot:

1. deputaten opdracht te geven
  1. zich te bezinnen op de vraag wat een contact of correspondentie met een kerk waardevol maakt en hierover de generale synode 2013 te rapporteren;
  2. criteria op te stellen aangaande:
    - a. het uitnodigingsbeleid van buitenlandse kerken ter synode;
    - b. vergoeding van de reiskosten van buitenlandse kerken die deze kosten zelf niet kunnen dragen;
2. de reis- en verblijfskosten van uitgenodigde kerken uit het buitenland die deze kosten zelf niet kunnen dragen, ten laste te doen zijn van de generale synode.

2.2 ten aanzien van Oost-Europa

De synode besloot:

1. deputaten opdracht te geven te blijven zoeken naar mogelijkheden contact te onderhouden met andere kerken in Oost-Europa;
2. de nadere invulling van het contact met de Biserica Evanghelică Romania (BER) goed te keuren.

2.3 ten aanzien van de overige kerken in het buitenland

2.3.1 de Free Church of Scotland (FCS) en de Free Church of Scotland Continuing (FCSC)

De synode besloot:

deputaten opdracht te geven de ontwikkelingen rondom de Free Church of Scotland (FCS) en de Free Church of Scotland Continuing (FCSC) te blijven volgen en waar mogelijk alles te doen om een verzoening te bevorderen.

2.3.2 de Heritage Reformed Churches (HRC)

De synode besloot:

deputaten opdracht te geven de verkennende gesprekken met de Heritage Reformed Churches (HRC) voort te zetten.

2.3.3 de Dutch Reformed Church of Botswana (DRCB) en de Reformed Church of Botswana (RCB)

De synode besloot:

de zusterkerkrelatie met de Dutch Reformed Church of Botswana (DRCB) te beëindigen en de Reformed Church of Botswana (RCB) te verzoeken samenwerking met de DRCB aan te gaan.

2.3.4 de International Conference of Reformed Churches (ICRC)

De synode besloot:

deputaten op te dragen erop toe te zien hoe de voorgestelde herformulering van artikel IV.1a van de Constitution van de ICRC verwerkt wordt nu de groei en het doel van de ICRC punt van onderzoek is.

G. FINANCIËN EN PUBLICITEIT

1. FINANCIËN

De synode besloot:

1. alle kashoudende deputaatschappen decharge te verlenen voor hun financiële beheer over de periode 2007–2009;
2. de omslagen voor de periode 2010-2013 voor leden/doopleden vast te stellen conform de voorstellen van commissie 6:

Kas	deputaatschap	2008-2010	2010-2013
1	Theologische Universiteit Apeldoorn	€ 3,10	€ 6,95
2	Varenden	€ 1,05	€ 1,15
3	Kerkjeugd en onderwijs	€ 3,50	€ 3,50
4	Pastoraat in de gezondheidszorg	€ 1,35	€ 1,35
5	Diaconaat	€ 3,75	€ 3,75
6	Onderlinge bijstand en advies	€ 4,40	€ 4,00
7	Evangelisatie	€ 4,10	€ 4,00
8	Kerk en Israël	€ 0,45	€ 0,70
9	Zending	€ 11,20	€ 8,00
10	SGJ	€ 1,60	€ 0,00
	<i>Subtotaal kerkelijke kassen</i>		€ 33,40
11	Emeritikas	€ 21,50	€ 29,50
	Totaal inclusief Emeritikas	€ 56,00	€ 62,90

3. alle kashoudende deputaatschappen:
  - a. te informeren over de voor hen vastgestelde minimumbijdragen per lid/dooplid per jaar;
  - b. te machtigen tot het doen van geraamde uitgaven binnen de (al dan niet) gecorrigeerde begrotingen (zie rapport 1 van commissie 6, punt 3);
4. de classes in herinnering te brengen dat zij gehouden zijn de bepalingen conform artikel 41 K.O. inzake het onderzoek naar de voor de onderscheiden kerkelijke kassen gehouden collecten uit te voeren. De classes zullen van hun gehouden onderzoek en de uitkomsten daarvan mededeling doen aan deputaten financiële zaken. In het geval van vragen/ongelijke behandeling per classis kunnen deputaten financiële zaken de betreffende classis daarvan berichten;
5. deputaten financiële zaken opdracht te geven beleid te formuleren in overleg met betrokken deputaatschappen in hoeverre giften en legaten die zijn geoormerkt voor een bepaald doel buiten de vaststelling van de omslagen kunnen worden gehouden;

6. deputaten financiële zaken en zending opdracht te geven te bezien in hoeverre de solvabiliteitsfactor van 2 op zending van toepassing moet blijven;
7. uit te spreken dat vanwege bijzondere omstandigheden deputaten zending eenmalig worden gekort op hun omslag en dat de commissie 6 van de generale synode 2013 als uitgangspunt voor het vaststellen van de omslagen voor zending de (nu) gevraagde omslag van € 11,20 neemt;
8. deputaten evangelisatie te verzoeken hun totale opdrachtenpakket te evalueren om na te gaan of wellicht van een aantal opdrachten het primaat kan worden gelegd bij andere deputaatschappen waarmee nu conform opdracht moet worden overlegd (b.v. onderlinge bijstand en advies, kerkorde en kerkrecht), zeker daar waar die deputaatschappen dat kunnen inpassen in bestaand werk terwijl evangelisatie er apart aandacht aan zou moeten besteden met alle daaraan verbonden inspanningen;
9. de opdracht voor deputaten eredienst tot het maken van een algehele publicatie in te trekken en opnieuw ter discussie te stellen tijdens de synode van 2013;
10. de opdracht aan deputaten kerkelijke archieven m.b.t. het omzien naar andere archiefruimte aan te scherpen zodat binnen een jaar een alternatief wordt gepresenteerd en ingevoerd en de voortgangsbewaking bij de quaestor te leggen;
11. de kosten voor een jaarlijkse kerkendag ten laste te laten komen van het quaestoraat en de quaestor te betrekken bij de organisatie van de kerkendag;
12. deputaten ob&a te adviseren de PKN-regeling te hanteren bij steunaanvragen door kerken waar kerkelijke werkers onder een ander regime worden gehonoreerd;
13. alle kashoudende deputaatschappen op te dragen hun jaarrekening van het voorgaande jaar in een synodejaar voor 1 april en in andere jaren voor 1 juni over te leggen aan deputaten financiële zaken;
14. akkoord te gaan met de geactualiseerde Instructie jaarrekeningen zoals verwoord in bijlage 5;
15. akkoord te gaan met de begrote accountantskosten van € 57.000,- incl. btw voor de controle op de jaarrekeningen 2010-2012 van de kashoudende deputaatschappen (excl. TUA).

2. PREDIKANTSTRAKTEMENTEN

De synode besloot:

1. akkoord te gaan met de nieuwe berekening voor de vakantietoeslag, zoals verwoord in bijlage 4 en deze bijlage integraal in de kerkorde op te nemen;
2. akkoord te gaan met de aanpassingen in de predikantstraktementen en emolumenten voor de jaren 2011 t/m 2013, zoals verwoord in bijlage 6a, waarbij de vergoeding voor reiskosten auto op € 0,29 per kilometer moet worden gesteld;
3. voor wat betreft de beloning van kerkelijke werkers in ons kerkverband de regeling te hanteren zoals die in de Protestantse Kerk in Nederland geldt.

4. QUAESTORAAT

De synode besloot:

1. de quaestor decharge te verlenen voor de achterliggende periode;
2. de bijdragen vanuit de particuliere synodes vast te stellen op € 2,30 per (doop)lid per jaar;
3. de door de quaestor voorgelegde begroting 2011-2013 goed te keuren en hem te machtigen tot het doen van uitgaven tot de geraamde bedragen;
4. de quaestor opdracht te geven de quaestors van de particuliere synodes mee te delen dat de bijdrage voor de jaren 2011-2013 ongewijzigd blijft en hen op te dragen deze bijdrage voor 1 juli van elk jaar aan de quaestor over te maken;

5. de kilometervergoeding voor deputaatschappen en alle andere kerkelijke activiteiten voor de komende 3 jaar op € 0,29 te stellen.

3. VOORLICHTING AAN DE KERKEN

De synode besloot:

deputaten financiële zaken op te dragen wederom een folder uit te geven m.b.t. de afdrachten aan de kerkelijke kassen. Speciale aandacht dient te worden geschonken aan de motivatie achter (de hoogte van) de omslagen. De betreffende deputaatschappen dienen hiervoor een passende tekst aan te leveren. Ook dient een passage opgenomen te worden over het geestelijk karakter van ons geven.

H. BENOEMINGEN

A. DEPUTAATSCHAPPEN WAARIN TEVENS GEDEPUTEERDEN VAN DE PARTICULIERE SYNODEN ZITTING HEBBEN

- 1. Het beheer van de algemene kas tot steun aan de kerken ten behoeve van de verzorging van emeritipredikanten, predikantsweduwen en -wezen naar art. 13 K.O.**

N. Bokhorst, Rotterdam, 1e penningmeester; T.J.M. Overdijk, Lisse, 2e penningmeester

- 2. Theologische Universiteit**

2.1 Curatorium

ds. D. Quant, Huizen, primus-secretaris; ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk, secundus-secretaris.

2.2 Deputaten toezicht van de Theologische Universiteit

drs. G.L. Born, Dronten, voorzitter; L. Bioch, Apeldoorn; prof.dr.ir. K. van Breugel, Delft; mevr.drs. E.J. van Dijk, Veenendaal; P.J. Klumpenaar RA, Veenendaal; secundi: M. van de Groep, Hasselt; mr. H. de Hek, IJsselmuiden; prof.dr.ir. J. Meijer, Hengelo; drs. R.W.J. Soeters, Amersfoort.

2.3 Studie- en stimuleringsfonds

ds. H. Fahner, Den Helder; J. Mauritz, Naarden; J.C. Westeneng, Soest.

- 3. Kerk en Israël**

drs. F.W. van der Rhee, Nieuwerkerk a.d. IJssel, 1e secretaris; drs. A.J. van der Toorn, Haarlem, 2e secretaris; H.H. van Braak, Veenendaal, 1e penningmeester; F. Voorrips, Wageningen, 2e penningmeester; drs. C.J. van den Boogert, Elburg, adviseur.

- 4. Buitenlandse zending**

drs. H. Korving, Urk, voorzitter; drs. C.C. den Hertog, Surhuisterveen, secretaris; J.W. Bobeldijk, Driebergen-Rijsenberg, penningmeester; R. Hoogendoorn, Ridderkerk; W. Uittenbogaard, Noordgouwe; drs. A. van der Zwan, Sliedrecht.

- 5. Evangelisatie**

drs. B. van Amerongen, Hooglanderveen, penningmeester; drs. R.G. den Hertog, Zutphen; mevr. J. Kiers-Schouwstra, Wezep; drs. W.J. Plantinga, Zoetermeer; J.P.M.H. Quist, Den Haag; ds. H.J.Th. Velema, Hoogeveen; L. Voorthuizen, Alphen a.d. Rijn; secundi: E. van de Burgt, Dordrecht; ds. J. Germs, Nieuwleusen; ds. M. Hogenbirk, Gorinchem; drs. G.J. Roest, Amsterdam; drs. P.L.D. Visser, Veenendaal; drs. M.A. van Vught, Woudenberg,

6. Onderlinge bijstand en advies

J. Ouwehand, Bennekom, voorzitter; mr. G. Noorlandt, Veenendaal, secretaris; J. Verhoef RA, Rijnsburg, penningmeester; mevr. H.R. Hakvoort-Koelwijn, Spakenburg; F.S. Kapitein AA, Hoogeveen; secundi: mevr. E.M. Wiegman, Alphen aan den Rijn; drs. E.J. van Genderen MPM RA, Sliedrecht; O. Zuidema, Groningen; P.J. Klumpenaar RA, Veenendaal.

B. GENERALE DEPUTAATSCHAPPEN

7. Radio- en televisiediensten

mevr. M.J. Moolenaar, Hilversum; drs. J.N.Noorlandt, Rhenen; ds. E.B. Renkema, Hilversum; ds. H.D. Rietveld, Nijkerk; secundus: drs. E.J. van der Linde, Capelle a.d IJssel.

8. Geestelijke verzorging van de varenden

T.E. Bor, Sliedrecht; drs. W.M. den Hertog, Rozenburg; J. Mauritz, Naarden; ds. N. Ribbers, Papendrecht; R.J.B. Oosterlee, Rozenburg; ds. W.W. Nijdam, Alblasserdam.

9. Geestelijke verzorging van de militairen

L.G. Boogerd, Huizen; drs. H. de Bruijne, Utrecht; ds. P. van Dolderen, Almere; A. van Klaarbergen, Zwolle; N. van der Lugt, Vleuten.

10. Kerkjeugd en onderwijs

drs. B.L.C. Aarnoudse, Doornspijk; J. den Besten, Sliedrecht; mevr. J.H. de Boer-Moret, Maarssen; G.A. Bolink, Vianen; drs. A. van de Bovekamp, Veenendaal; ds. L.C. Buijs, Veenendaal; mevr. I.N. Voorthuizen-den Dekker, Alphen a.d. Rijn.

11. Pastoraat in de gezondheidszorg

J.W. Baan, Bennekom; mevr. G. van der Beek, Elst; mevr.drs. H.W. den Butter-de Haas, Culemborg; J. van Gilst, Goes; mevr. C. Joolink-Manneke, Overberg; mevr. H.M. Middelkoop-van der Rhee, Urk; drs. G. Nuninga, Vriezenveen; mevr.drs. L. Romkes, Leiden; drs. H. Timmer, Hengelo; ds. J. van der Wal, Baarn; ds. A.C. van der Wekken, Leusden-Zuid.

12. Diaconaat

ds. K.T. de Jonge, Nieuwegein, voorzitter; mevr. S. Rustenburg-van de Poppe, Zoetermeer, secretaris; W.J.P. Boers, Sliedrecht, penningmeester; drs. B. Reinders, Zwaagwesteinde; P.Y. Hut, Zoetermeer; J.J. van der Knijff, Rijnsaterwoude; drs. A. Luijer, Hilversum; B. Vianen, Goutum; mevr. E.J.W. Wessels-Schuurman, Veenendaal; secundus: drs. M. Visser, Nunspeet.

13. Redactie van De Wekker

drs. P.L.D. Visser, Veenendaal, hoofdredacteur; ds. H.K. Sok, eindredacteur; D. van den Bosch, Alphen a.d. Rijn; drs. C.C. den Hertog, Surhuisterveen; L. Mak, Huizen; ds. H. Polinder, Urk; mevr. drs. M. Renkema-Hoffman, Hilversum; mevr. E. Spiering-de Hek, Vleuten; dr. ir. J.A. Voorthuizen, Kampen.

14. Redactie van het Jaarboek

ds. D. Quant, Huizen; drs. R.W.J. Soeters, Amersfoort; ds. H.J.Th. Velema, Hoogeveen; secundi: ds. A. Brons, Kampen; ds. G.P.M. van der Linden, Dokkum.

15. Kerkorde en kerkrecht

ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk, drs. J. Bosch, Eelde; drs. H. van Eeken, Delft; mr. H. de Hek, IJsselmuiden; ds. D. Quant, Huizen; mevr.drs. M. Renkema-Hoffman, Hilversum; drs. A. Wagenaar, Wierden; adviseur: prof.dr. H.J. Selderhuis, Hasselt.

16. Contact met de overheid

prof.dr. T.M. Hofman, Apeldoorn, voorzitter; P.J. Aalbersberg, Zwolle; mr. H. de Hek, IJsselmuiden, secretaris & gedelegeerde in CIO; drs. G.L. Born, Dronten; ds. C.A. den Hertog, Leeuwarden; prof.dr. ir. H. Jochemsen, Bennekom; mr. H.M. Oevermans, Bennekom, plaatsvervangend gedelegeerde in CIO; secundus: drs. A. Hakvoort, Middelburg.

17. Eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland

drs. J.L. de Jong, Bunschoten; ir. J.A. Kardol MA, Huizen; ds. M. Oppenhuizen, Apeldoorn; dr.ir. J.A. Pals, Veldhoven; drs. W. van 't Spijker, Hilversum; drs. P.L.D. Visser, Veenendaal; ds. D. van der Zwaag, Veenendaal.

18. Deputaten buitenlandse kerken

drs. L.A. den Butter, Culemborg; ds. C.A. den Hertog, Leeuwarden; drs. H. Korving, Urk; ds. W.N. Middelkoop, Urk; prof.dr. H.G.L. Peels, Apeldoorn; ds. J.G. Schenau, Goes; ds. J.W. Wüllschleger, Zeewolde; secundus: drs. N. Vennik, Groningen.

19. Vertegenwoordiging van de kerken

ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk, voorzitter; ds. J.G. Schenau, Goes, secretaris; ds. D. Quant, Huizen; drs. J. van 't Spijker, Hoogeveen.

20. Financiële zaken

A. Goossensen AA, Ermelo, voorzitter; P.A. Hoogenboom, Sliedrecht; R.L. Poot QR, Nieuwerkerk a.d. IJssel; A. van Veenhuisen, Putten; G.A. Werkman RA, Apeldoorn; secundus: J.L. Kooij, Ede.

21. Landelijk Kerkelijk Bureau

drs. A.J. van der Wekken, Leerdam, voorzitter; mevr. H.R. Hakvoort-Koelewijn, Spakenburg, penningmeester; P.Y. Hut, Zoetermeer, secretaris; R. Hoogendoorn, Ridderkerk (vanuit dep. buitenlandse zending); drs. B. van Amerongen, Hooglanderveen (vanuit dep. evangelisatie); W.J.P. Boers, Sliedrecht (vanuit dep. diaconaat).

22. Kerkelijke archieven

L. van Beveren, Noord-Scharwoude; mevr.drs. C.Th. Boerke, Apeldoorn, secretaris; F. van der Hart, Krimpen a.d. IJssel (archivaris voor de stukken van 1980 tot heden); mr. C.J. van Heel, Hattem, archivaris voor de stukken vóór 1980; ds. H. Peet, Bunschoten-Spakenburg; ds. H.J. Th. Velema, Hoogeveen.

23. Eredienst

E.C. Bin, Zierikzee; ds. C.J. Droger, Vlaardingem; ds. M. Groen, 's Gravenhage; ds. G. van de Groep, Heerde; drs. W.M. den Hertog, Rozenburg; ds. H.D. Rietveld, Nijkerk; ds. D.J.K.G. Ruiten, Arum; K.A. Visser, Naaldwijk.

24. Voortijdige ambtsbeëindiging predikanten

ds. D. Quant, Huizen, voorzitter; mr. H.E. Davelaar, Zwolle; M.N. den Harder, Soest; ir. J.A. Kardol MA, Huizen; drs. A.J. van der Wekken, Leerdam.

C. DIVERSEN

25. Quaestoraat van de generale synode

J.Lokhorst, 1e quaestor (per 1-1-2011); E.M. de Graaf, Nunspeet, 2e quaestor; herbenoeming tot 1-1-2011: G.P. Groeneveld, Hendrik Ido Ambacht.

26. Vertrouwenscommissie predikanten

ds. J. van Dijken, Nieuw Vennepe; ds. C. Westerink, Rijnsburg; T. Meijboom, Werkendam; secundi: ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk; drs. G. van Roekel, Putten; dr.ir. J.A. Voorthuizen, Kampen; adviserende leden: A. van Schothorst, Urk; L. Stoter, 's Gravendeel; mevr. M. Visser-van Loon, Rijen; secundi adviserende leden: N. de Bruijn, Veenendaal; mevr. E. van der Wekken, Bennekom.

27. Klachtencommissie inzake misbruik van pastorale en andere gezagsrelaties

mevr.drs. E.J. van Dijk, Veenendaal; mevr.mr.dr. G.P. van Duijvenvoorde, Leiden; ds. P.J. den Hertog, Koog aan de Zaan; drs. A. Heystek, Veenendaal; mevr.drs. A.W. Westerveld, Hegebeintum; adviserende leden: mevr.drs. A.T. Bijkerk-van Genderen, Moordrecht; P. de Jong, Sliedrecht; mevr.mr. A.P. Versteeg, Leidschendam; mr.dr. J.A.I. Wendt, Capelle a.d. IJssel.

28. Generaal-synodale beroepscommissie klachten

mevr.mr. dr. G.W. Brands-Botteema, Apeldoorn; mevr. A. Reitsma, Zeist; drs. F. Visscher, Goes.

29. Evaluatiecommissie emeritikas

drs. J. van 't Spijker, Hoogeveen; J.W.Storm RA, Drachten; drs. N. Vennik, Groningen; ir. A.J. de Vuyst, Nieuw-Vennepe.

30. Commissie doelmatigheid

G.F. van der Beek, Nunspeet; W.H. van Eeken, Utrecht; J.P. Engelfriet, Hellevoetsluis; M.N. den Harder, Soest; ir. J.A. Kardol MA, Huizen; J. Mauritz, Naarden; ds. D. Quant, Huizen; drs. G. van Roekel, Putten; J.W. Storm, Drachten.

31. Commissie digitalisering

mevr. M. Blankenstijn, Veenendaal; A. Miedema, Bussum; drs. G. van Roekel, Putten; ir. A.J. de Vuyst, Nieuw-Vennepe.

32. Commissie werkwijze generale synode

J. van den Berg, Wageningen; L. Mak, Huizen; J. Mauritz, Naarden; ds. D. Quant, Huizen, samenroeper; ir. A.J. de Vuyst, Nieuw-Vennepe.

33. Commissie landelijke kerkendag

ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk (namens curatorium); ds. C.J. Droger, Vlaardingen (namens deputaten kerk en Israël); ds. A. Hilbers, Zwolle (namens deputaten zending); ds. H. Jonkman, Dronten (namens deputaten evangelisatie); ds. H.K. Sok, Opperdoes, samenroeper; J. Lokhorst, quaestor generale synode.

34. Commissie loket HSV

J.C. Westeneng, Soest, secretaris; drs. J.C.L. Starreveld, Genemuiden; drs. W. Steenbergen, Zwolle; ds. J.W. Wüllschleger, Zeewolde.

35. Studiecommissie homoseksualiteit en homoseksuele relaties

(D.V. in de synodezitting van 2011 wordt besloten hoe verder te gaan inzake de werkzaamheden van deze commissie; dan wordt ook duidelijk of er nieuwe benoemingen en/of herbenoemingen nodig zijn)

AANWIJZING ROEPENDE EN ONTVANGENDE KERK GENERALE SYNODE 2013

De synode besloot, na een dergelijk verzoek aan de desbetreffende kerkenraden, aan te wijzen:

- a. als roepende kerk: de kerk van Urk-Maranatha;
- b. als ontvangende kerk: de kerk van Nunspeet.